

**ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2007-2013
ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ-
ЕВРОПА ИНВЕСТИРА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ**

Програма
за развитие на
селските райони
(2007-2013)
Министерство на
земеделето и
храните

Европейски
земеделски фонд
за развитие
на селските райони:
„Европа инвестира
в селските райони“

**СТРАТЕГИЯ ЗА МЕСТНО РАЗВИТИЕ
НА МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА
ГРУПА – ЕЛХОВО
(2012 -2015 г)**

**СДРУЖЕНИЕ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ
„МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА – ЕЛХОВО“**

Настоящият документ е разработен по проект № 431-2-03-24 „Придобиване на умения и постигане на обществена активност за потенциална местна инициативна група на територията на Община Елхово“, изпълняван от община Елхово и финансиран по под-мярка 431-2 на Програмата за развитие на селските райони (2007-2013) по договор № РД 50-206 / 03.06.2009. Отговорността за съдържанието му е изцяло на Изпълнителя

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на използваните съкращения	4
Въведение.....	5
РАЗДЕЛ 1. Описание на МИГ-Елхово	6
1.1. Територия на МИГ-Елхово.....	6
1.2. Карта на територията на МИГ-Елхово.....	8
1.3. Организационна структура на МИГ-Елхово.....	9
1.4. Управление на МИГ-Елхово	
1.5. Механизъм за вземане на решения	25
РАЗДЕЛ 2. Описание на процеса на разработване на стратегията	27
2.1. Описание на процеса-подход и стъпки.....	27
2.2. Списък на партньорите и тяхната роля в разработването на стратегията...30	
2.3 Консултанти и фасилитатори - вътрешни и външни, участвали в разработването на стратегията.....	31
РАЗДЕЛ 3. Описание на ситуацията	31
3.1. Събрани и оценени данни за територията на МИГ-Елхово	31
3.2. Описателен анализ на социално-икономическата ситуация.....	45
3.3. Анализ на силните и слаби страни, възможностите и заплахите и анализ на проблемите	49
РАЗДЕЛ 4. Цели на стратегията	59
4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие	59
4.2. Обвързаност с цели в други планове и стратегически документи – местни, регионални и национални	63
4.3. Специфични цели	63
4.4. Цялостна стратегическа рамка	65
РАЗДЕЛ 5. Описание на интервенциите	67
5.0. Общи изисвания по мерките на стратегията за местно развитие	67
5.1. Мерки и дейности	72
5.2. Процедури за изпълнение на стратегията	111
5.3. Осигуряване на балансирано прилагане на стратегията	114
РАЗДЕЛ 6. Подробен финансов план	116
6.1. Индикативно разпределение на средствата по оси, по мерки и по години ..117	
6.2. Финансова обосновка на бюджета и разпределението на средствата по оси, по мерки и по години	118
РАЗДЕЛ 7 Мониторинг и оценка	120
7.1. Рамка за мониторинг и оценка, в т. ч. въпроси, на които да отговаря оценката, индикатори за мониторинг и оценка, основни показатели, нива които се преследват	120
7.2. Оценка от външни експерти и външен счетоводен одит	128
7.3. Процедури за Годишните доклади за напредъка	128

7.4. Процедура за обновяване на стратегията	134
РАЗДЕЛ 8 Съобразеност с хоризонталните политики на ЕС	129
8.1. Равенство между половете и липса на дискриминация	130
8.2. Устойчиво развитие (защита на околната среда)	130
8.3. Насърчаване на заетостта и конкурентноспособността.....	131
8.4. Съответствие с програмите на Структурните фондове	131

ПРИЛОЖЕНИЯ :

► **Приложение № 1** Описание на дейностите и изпълнените по тях задачи, свързани с активизиране на местната общност и изграждането на капацитет за разработване и прилагане на Стратегията за местно развитие;

► **Приложение № 2** Аналитичен доклад за резултатите от анкетно-информационното проучване и анализ на социално-икономическата ситуация на територията на потенциалната Местна инициативна група – Елхово.

► **Приложение № 3** Процедурен наръчник по прилагане на Стратегията за местно развитие на МИГ – Елхово.

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ДБТ	Дирекция Бюро по труда
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Европейска общност
ЕС	Европейски съюз
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕК	Европейска комисия
ЕКАТТЕ	Единен класификатор на административно-териториалните и териториалните единици
ЗЮЛНЦ	Закон за юридическите лица с нестопанска цел
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МИГ	Местна инициативна група
МОМН	Министерство на образованието, младежта и науката
НАСЕМ	Националната автоматизирана система за екологичен мониторинг
НСИ	Национален статистически институт
НСПРСР	Национален стратегически план за развитие на селските райони
НПО	Неправителствена организация
НЧ	Народно читалище
НТС	Научно-технически съюзи
ОС	Общо събрание
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
РА	Разплащателна агенция
РИО	Регионален инспекторат по образованието
СМР	Стратегия за местно развитие
СНЦ	Сдружение с нестопанска цел
ТСБ	Териториално статистическо бюро
ЮЛНЦ	Юридическо лице с нестопанска цел
ЮИПР	Югоизточен планов район
УС	Управителен съвет
УО	Управляващ орган

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата Стратегия за местно развитие (2012-2015 г) цели устойчивото развитие на територията на действие на МИГ-Елхово, посредством подкрепа и разнообразяване на икономическите дейности, опазване на природната среда, развитие на висококачествени услуги, отговарящи на нуждите и очакванията на местните хора. Тя създава предпоставките за устойчиво развитие и растеж. Разработвайки и прилагайки чрез МИГ-Елхово настоящата Стратегия, местните общности от територията, обхваната от Стратегията за местно развитие се стремят да балансират икономическото развитие района с екологичните и социалните потребности, осмисляйки и реализирайки дългосрочния потенциал на територията. Стратегията за местно развитие стъпва на проблемите и тенденциите в развитието на територията на действие на МИГ-Елхово и предлага решения за промяна на ситуацията. Трудностите и сегашната усложнена икономическа ситуация в страните от Европейския съюз, в това число и България са стимул за местните общности да направат тази промяна към успешна икономика и високо качество на живот и настоящата Стратегия за местно развитие е важен инструмент в това отношение.

РАЗДЕЛ 1

ОПИСАНИЕ НА МИГ - ЕЛХОВО

1.1. Територия МИГ –Елхово

1.1.1. Административна принадлежност на територията

Местна инициативна група – Елхово осъществява своята дейност на територията на община Елхово, област Ямбол, Република България. Територията на МИГ-Елхово изцяло съвпада с административните граници на община Елхово и обхваща всичките 22 населени места в общината.

1.1.2. Географско положение на територията

Територията на МИГ-Елхово е разположена в югоизточната периферна част на Република България, заема най-южната част на Ямболска област и включва земите от средното течение на река Тунджа.

Граници :

На север: територията на община Тунджа;

На северозапад: малка контактна зона с община Стралджа (при селата Леярово и Поляна);

На запад: по-голямата част от границата преминава по долината на р.Тунджа и я отделя от община Тополовград, а по-малка част южно от селата – Изгрев, Пчела и Малък манастир е сухоземна;

На изток : територията на община Болярово;

На юг: границата на територията съвпада с държавната граница на Република България с Република Турция.

1.1.3 Площ на територията

В границите, описани в т.1.1.2. територията на МИГ-Елхово възлиза на **702 кв.км.** Площта ѝ съставлява 20,9 % територията на област Ямбол 3,5 % от площта на Югоизточния район за планиране и 0,6 % от територията на страната.

1.1.4. Население на територията

1.1.4.1. Брой на населението

Общият брой на населението в територията на МИГ –Елхово към 01.02.2011 година е представен в таблица 1 :

Таблица № 1

Територия На МИГ	Общо			В градовете			В селата		
	всичко	мъже	жени	Всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Елхово	16 219	8 053	8 166	10 552	5 177	5 375	5 667	2 876	2 791

Източник: Национален статистически институт – Преброяване 2011

Населението на територията на МИГ – Елхово съставлява 12,34 % от общия брой на населението на област Ямбол, 1,5 % от това на ЮИПР и 0,22 % от населението на България.

1.1.4.2. Гъстота на населението

Гъстотата на населението на територията на МИГ – Елхово възлиза на 23 души на кв. км. Това е 1.7 пъти по-малко от гъстотата на населението на Ямболска област (39 д/кв.км), близо 2,5 пъти по-малко от тази на Югоизточен планов регион (56 д/кв.км.) и близо три пъти по-малко от средната за страната (71 д/кв.км.)

В таблица № 2 са представени обобщено основните данни за общините/териториите, които попадат в територията на МИГ-Елхово:

Таблица № 2

ОБЩИНИ/ТЕРИТОРИИ, КОИТО ПОПАДАТ В ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ- ЕЛХОВО

	НАИМЕНОВАНИЕ	НАСЕЛЕНИЕ	ТЕРИТОРИЯ В КВ. КМ.	ГЪСТОТА НА НАСЕЛЕНИЕТО
ЗА ЦЕЛИЯ МИГ	Местна инициативна група – Елхово	16 219	702 кв.км.	23 души на кв. км.
Община	ЕЛХОВО (ЕКАТТЕ JAM 07)	16 219	702 кв.км.	23 души на кв. км.
Град	Елхово	10552		
Село	Борисово	85		
Село	Бояново	700		
Село	Вълча поляна	117		
Село	Голям Дервент	61		
Село	Гранитово	607		
Село	Добрич	93		
Село	Жребино	170		
Село	Изгрев	597		
Село	Кирилово	321		
Село	Лалково	104		
Село	Лесово	616		
Село	Малко Кирилово	18		
Село	Маломирово	360		
Село	Малък манастир	513		
Село	Мелница	295		
Село	Пчела	447		

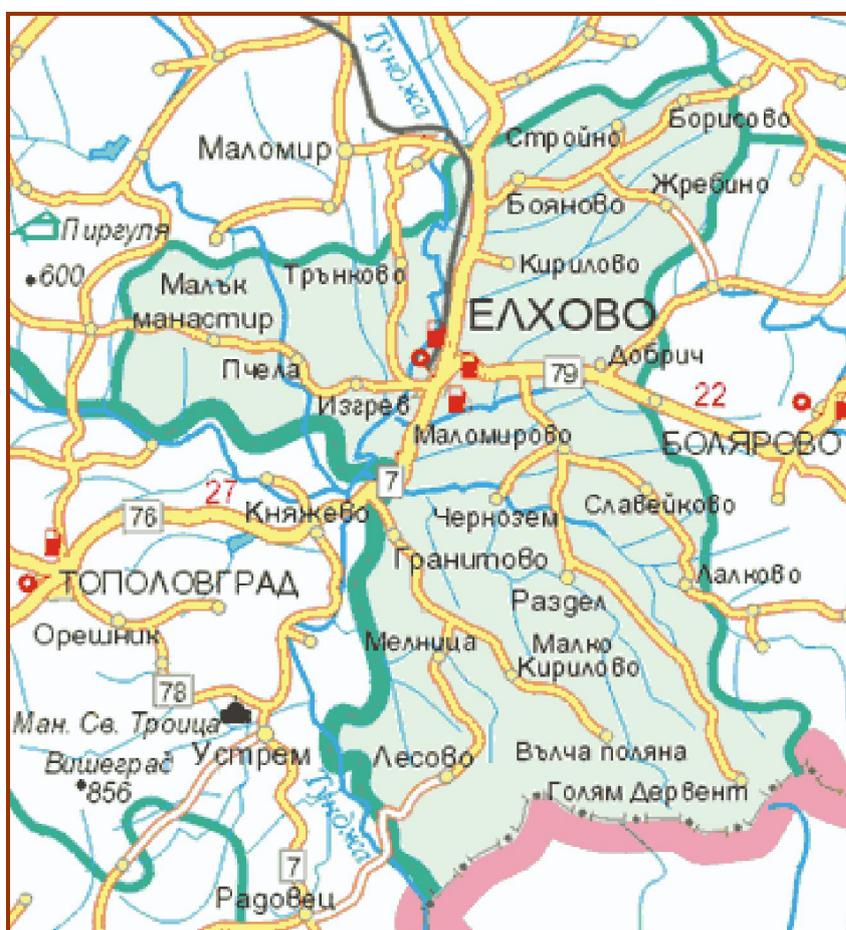
Село	Раздел	237		
Село	Славейково	24		
Село	Стройно	37		
Село	Трънково	163		
Село	Чернозем	102		

Източник: Национален статистически институт – Преброяване 2011

1.2. Карта на територията МИГ –Елхово

Територията на МИГ-Елхово е непрекъсната, изцяло съвпада с територията на **община Елхово** и обхваща всичките 22 населени места (един град и 21 села) на общината. Територията на МИГ-Елхово е разположена в Югоизточна България, заемайки най-южната част в границите на област Ямбол. На север граничи с община Тунджа. На северозапад има с малка контактна зона с община Стралджа. На юг територията на МИГ - Елхово граничи с Република Турция. На запад с територията на община Тополовград, а на изток с територията на община Болярово.

Картата на територията на МИГ-Елхово е изобразена на фиг. 1- маркираната в зелените граници площ.

Фиг 1. Карта на територията на МИГ-Елхово

Фиг 1. Територия на МИГ- Елхово в границите на област Ямбол

1.3. Организационна структура на МИГ-Елхово

1.3.1 Обща информация

1.3.1.1. Пълно наименование

Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група-Елхово”

1.3.1.2. Акроним

МИГ – Елхово

1.3.1.3. Дата на учредяване

21.04.2010 година

1.3.1.4. Съдебен акт за регистрация

Решение №145 от 20.09.2010 год. по фирмено дело №17 по описа на Ямболски окръжен съд за 2010 година

1.3.1.5. Акт за регистрация в Централния регистър на ЮЛНЦ

Удостоверение №009 от 22.10.2010 г. на Министерство на правосъдието

1.3.1.6. Седалище и адрес на управление

гр.Елхово, община Елхово, област Ямбол, Република България, ул. „Търговска” № 63

1.3.1.7. ЕИК по БУЛСТАТ

175963901

1.3.1.8. Контактна информация с офиса на МИГ

🇧🇬 Държава: Република България

- 📍 Област: Ямбол
- 📍 Община : Елхово
- 📍 Адрес на офиса : 8700 гр.Елхово, ул. Търговска 13
- 📍 Телефон: 0478 /88004 ; 0885 760362
- 📍 Факс: 0478 /88034
- 📍 E- mail: elhovo_lider@abv.bg

1.3.2. Правен статут и състав на МИГ- Елхово

Местна инициативна група - Елхово е учредена от 58 физически и юридически лица по реда и при условията на Закона за юридическите лица с нестопанска цел като сдружение за осъществяване на общественополезна дейност. Създадена като публично-частно партньорство във връзка с прилагането на Ос 4 ЛИДЕР на Програмата за развитие на селските райони (2007-2013), МИГ-Елхово е независима и доброволна организация на представители на местните власти, стопанския и нестопанския сектор от територията на община Елхово, която се основава на принципите на равенството и взаимопомощта. Списъкът на членовете на Местна инициативна група – Елхово, формиращи върховния колективен орган на сдружението е представен в Таблица № 3. В Таблица № 4 е дадена обобщена информация за състава и структурата на върховния колективен орган на МИГ-Елхово по сектори по състояние към 01.11.2011. От първоначалния състав на учредителите трима са отпаднали в съответствие с устава на сдружението.

Таблица № 3

СПИСЪК НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОЛЕКТИВНИЯ ВЪРХОВЕН ОРГАН НА СДРУЖЕНИЕ „МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА –ЕЛХОВО”

№.	Име, презиме, фамилия / Наименование	Представител	Длъжност	Статут в МИГ-Елхово	Сфера на опит / експертиза
ПУБЛИЧЕН СЕКТОР					
1	Община Елхово	Христо Георгиев Костов	Общински съветник	Член на Общото събрание	Общинско / местно управление; Управление на публични финанси
СТОПАНСКИ СЕКТОР					
2	„Иванина -09” ЕООД	Мария Василева Какърова	Управител	Член на Общото събрание	Селски туризъм, опит в управлението на проекти
3	Земеделски производител Тодор Пенев Господинов	Тодор Пенев Господинов	Земеделски производител	Член на Общото събрание	Селско стопанство
4	„СИС” ЕООД	Янка Христова Иванова	Управител	Член на Общото събрание	Животновъдство, производство, преработка и продажба на селскостопанска продукция
5	„Агромикс” ЕООД	Сашо Иванов Дуков	Управител	Член на Общото събрание	Производство на непреработена селскостопанска

					продукция
6	„Агростарт груп” ЕООД	Мария Желязкова Дукова	Управител	Член на Общото събрание	Производство на непреработена селскостопанска продукция
7	Земеделски производител Живка Сашева Дукова	Живка Сашева Дукова	Земеделски производител	Член на Общото събрание	Селско стопанство
8	ЕТ „Автосвят” - Ж.Вълчанов”	Живко Иванов Вълчанов	Физическо лице - търговец	Член на Общото събрание	Търговия с и авточасти и сервизна дейност
9	„Ником -2002” ЕООД	Николай Димитров Славчев	Управител	Член на Общото събрание	Посредничество с недвижими имоти
10	ЕТ „Гидис” - Стоянка Тренева”	Стоянка Тодорова Тренева - Димитрова	Физическо лице - търговец	Член на Общото събрание	Фотоателие
11	„Пропърти Елхово” ЕООД	Георги Костадинов Костадинов	Управител	Член на Общото събрание	Търговия и посредничество с недвижими имоти
12	ЕТ „ ИВ - Иванка Барулова”	Иванка Дилова Барулова	Физическо лице - търговец	Член на Общото събрание	Услуги и търговия
13	„Екстриим Адвенчър Джи енд Пи” ООД	Христо Димитров Иванов	Управител	Член на Общото събрание	Туризм и спорт
14	ЕТ „Дана-39-Христо Карагъзов”	Христо Костадинов Карагъзов	Физическо лице - търговец	Член на Общото събрание	Продажба на дърва и брикети за отопление
15	ЕТ „Имансон-Мара	Мара Йовчева	Физическо лице -	Член на Общото	Сладкарство, кетърингово

	Делчева“	Делчева	търговец	събрание	хранене
16	„ЗОМАШ” - ООД	Георги Иванов Илиев	Управител	Член на Общото събрание	Производство на селскостопанска продукция, механизирани услуги, опит в управление на проекти финансирани от ЕС
17	ЕТ „Озирис Таньо Сотиров”	Златка Пейчева Сотирова (по пълномощно)	Упълномощен представител	Член на Общото събрание	Туристическа дейност
18	ЕТ „Делчев- 25-Димитър Делчев”	Елка Георгиева Делчева (по пълномощно)	Упълномощен представител	Член на Общото събрание	Селско стопанство
19	„Агроферм 2000” -ООД	Николай Стефанов Киров	Управител	Член на Общото събрание	Зърнопроизводство
20	„М-комерс 09” ЕООД	Димитър Георгиев Дюлгерев	Управител	Член на Общото събрание	Производство на метални изделия
21	ЕТ „Ви Стил Дизайн” – Венета Бончева	Милена Димитрова Димова(по пълномощно)	Упълномощен представител	Член на Общото събрание	Тапицерски услуги, опит в управлението на проекти
22	ЕТ „Лазо- Желязко Лазаров”	Желязко Петров Лазаров	Физическо лице - търговец	Член на Общото събрание	Автомивка и търговия с гуми
23	ЕТ „Грам Стойчо Петров” –	Стойчо Петров Вълчев	Физическо лице - търговец	Член на Общото събрание	Ремонт на везни
24	Земеделски производител Стоян Марчев Георгиев	Стоян Марчев Георгиев	Земеделски производител	Член на Общото събрание	Селско стопанство
25	„Рики комерс” ЕООД	Атанас Василев Василев (по пълномощно)	Упълномощен представител	Член на Общото събрание	Ресторантьорство
26	ЕТ „Астро-Ян –Янко Георгиев”	Янко Михов Георгиев	Управител	Член на Общото събрание	Международен и вътрешен транспорт
27	„Диана - 77 ”ООД	Диана Георгиева Иванова	Управител	Член на Общото събрание	Хотелиерство, търговия и ресторантьорство

28	„Проект консулт” – Елхово” ЕООД	Зоя Димитрова Стоева – Димитрова	Управител	Член на Общото събрание	Проучване и проектиране, консултантски услуги и други
29	ЕТ „Илия Петров Петров-Марчела91-Мара Франсъзова”	Мара Илиева Франсъзова	Управител	Член на Общото събрание	Търговия
30	„Ди Кас-09” ЕООД	Диана Илиева Касърова	Управител	Член на Общото събрание	Услуги -Агенция за почистване, автомивка, опит в управлението на проекти финансирани от ЕС
31	ЕТ „Апглас-Величко Ангелов”	Величко Ангелов Великов	Физическо лице – търговец	Член на Общото събрание	Производство на алуминий и PVC дограма
32	Земеделски производител Илиян Иванов Илиев	Илиян Иванов Илиев	Земеделски производител	Член на Общото събрание	Селско стопанство
33	„Бианки” ЕООД	Христо Божков Вълчанов	Управител	Член на Общото събрание	Продажба и сервиз на електронни устройства
34	„Неделев” ЕООД	Христо Неделев Димитров	Управител	Член на Общото събрание	Счетоводни услуги
35	ЕТ „Фаворит – Димитър Петров Парушев”	Димитър Петров Парушев	Физическо лице – търговец	Член на Общото събрание	Селско стопанство
36	„ХИТ-НП” ООД	Пенка Стоянова Тончева	Управител	Член на Общото събрание	Счетоводни услуги
37	Земеделски производител Ангел Желязков Караколев	Ангел Желязков Караколев	Земеделски производител	Член на Общото събрание	Селско стопанство
38	Земеделски производител Желязко Георгиев Парапанов	Желязко Георгиев Парапанов	Земеделски производител	Член на Общото събрание	Селско стопанство
39	„Живко – 06” ЕООД	Иван Желязков Иванов	Управител	Член на Общото събрание	Търговия

40	Земеделски производител Димитър Вълков Петков	Димитър Вълков Петков	Земеделски производител	Член на Общото събрание	Селско стопанство
41	„Габи-Яна” ЕООД	Христо Димитров Гечев (по пълномощно)	Упълномощен представител	Член на Общото събрание	Търговия
42	„Лалковците „ЕООД	Иван Димитров Иванов	Управител	Член на Общото събрание	Земеделие
43	„ВПЛ 09 ”ЕООД	Бранимира Павлова Иванова	Управител	Член на Общото събрание	Земеделие - агроекологично
44	„МСР-Инвест” ООД	Иван Стоянов Гендов (по пълномощно)	Упълномощен представител	Член на Общото събрание	Търговия
45	СД „Вега 13 – Овчаров и сие”	Стоян Иванов Овчаров	Управител	Член на Общото събрание	Търговия, хотелиерски услуги, автосервиз
46	ЕТ „Зефир -95 –Любомир Зафиров”	Любомир Димитров Зафиров	Управител	Член на Общото събрание	Търговия и ресторантьорство
47	„Електра” ЕООД	Желязко Атанасов Атанасов	Управител	Член на Общото събрание	Ремонт на битова техника
48	„А.Т.Е.” ЕООД	Стоян Киров Стоянов	Управител	Член на Общото събрание	Селско стопанство и рибо производство, опит в управлението на проекти финансирани от ЕС
49	„Милтония” ООД	Нели Петрова Никова (по пълномощно)	Упълномощен представител	Член на Общото събрание	Счетоводни услуги
50	ЕТ „Чавдаров – Иван Чавдаров”	Иван Митев Чавдаров	Физическо лице - търговец	Член на Общото събрание	Питейно завение
51	ЕТ „Михайлов – 62”	Христо Кръстев Михайлов	Физическо лице - търговец	Член на Общото събрание	Ресторантьорство
НЕСТОПАНСКИ СЕКТОР					
52	Сдружение „Институт за устойчиво	Георги Димитров Атанасов	Председател на УС	Член на Общото събрание	Информационно- консултативен и иновационен център за

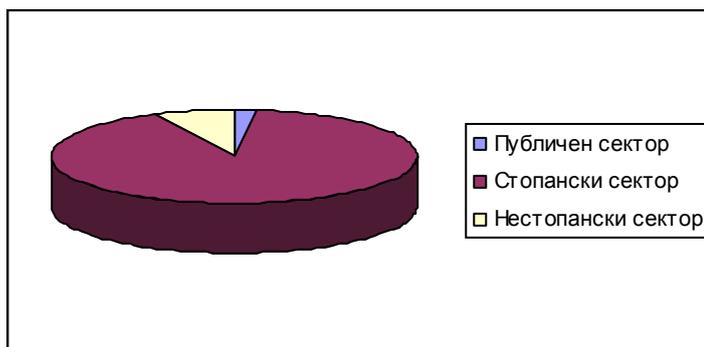
	развитие- град Елхово"				управление на водите от басейна на река Тунджа, земеделие, горско стопанство и развитие на териториите.Обединява местни експертни ресурси в тези области с ресурси на утвърдени висши учебни заведения и изследователски институти като УАСГ, ЛТУ, БАН-Институт по водни проблеми – София ; Институт по земеделие- Карнобат
53	Сдружение «Териториална организация на научно – технически съюзи – клон Елхово	Димитър Делчев Стойков (по пълномощно)	Упълномощен представител	Член на Общото събрание	Научно-техническа и иновационна дейност. Дългогодишен опит в обучителната дейност- център за професионално обучение. Служба по трудова медицина
54	СНЦ „Партньори за Европейско развитие – град Елхово»	Мария Николова Куртева (по пълномощно)	Член на управителния съвет	Член на Общото събрание	Развитие на гражданското общество и процесите на евроинтеграция, опит в управлението и разработването на проекти финансирани от ЕС
55	Сдружение «Ямболска Търговско-Промислена Палата – клон Елхово»	Георги Илиев Митев (по пълномощно)	Упълномощен представител	Член на Общото събрание	Подпомагане, насърчаване представителство и защита на стопанските интереси на бизнеса от региона. Контактна точка на мрежите “Европейска мрежа за предприятия, информация и иновации” и „Европа–директно”. Център за професионално обучение. Успешно реализирани към момента 42 проекта по различни европейски програми, вкл.ПРСР

Таблица № 4

**СТРУКТУРА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОЛЕКТИВНИЯ ВЪРХОВЕН ОРГАН
НА СДРУЖЕНИЕ „МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА -ЕЛХОВО ” ПО СЕКТОРИ**

Сектор	Брой членове	%
Публичен сектор	1	1,8 %
Стопански сектор	50	90,9%
Нестопански сектор	4	7.3 %
Общо	55	100%

1.3.3. Състав на колективния управителен орган на МИГ – Елхово

Управителният съвет (УС) се състои от 5 души и е избран от Общото събрание измежду членовете на МИГ-Елхово. Формиран е така, че да се гарантира представителност на всички сектори на територията на МИГ-Елхово – местни власти, стопански и нестопански сектор, при спазване на изискванията на чл.62 т.1 буква “б” на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета от 20 септември 2005 година относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР). Един от членовете на УС е представител на общинската власт, трима на стопанския сектор и един на нестопанския сектор. Спазени са и изискванията на Регламент (ЕО) № 1975/2006 по отношение на общите принципи на контрол за “изкуствено създадените условия”. Списъкът на членовете на УС на МИГ –Елхово формиращи колективния управителен орган на сдружението е представен в Таблица № 5. Таблица № 6 и графиката под нея представят съотношението на представителите на трите сектора в Управителния съвет на МИГ-Елхово.

**СПИСЪК НА ЧЛЕНОВЕТЕ УПРАВИТЕЛНИЯ ОРГАН
НА СДРУЖЕНИЕ „МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА –ЕЛХОВО”**

№	Име, презиме, фамилия	Организация, която представлява в УС	Сектор	Позиция	Отговорности / Сфера на опит
1	Мария Ангелова Никова	Община Елхово	Публичен	Председател на УС	Представява МИГ-Елхово при осъществяване на дейността. Организира изпълнението на решенията на Общото събрание и на Управителния съвет. Притежава значителен опит в подготовката и изпълнението на проекти.
2	Георги Иванов Илиев	„ЗОМАШ” ООД	Стопански	Член на УС	Отговаря за връзките и взаимодействието с бизнеса по проблемите на селското стопанство на територията. Отговаря за връзките и взаимодействието с потенциалните бенефициенти по СМР и контактите с бизнес-подкрепящите организации. Има опит в подготовката и изпълнението на проекти, финансирани от ЕС.
3	Нели Петрова Никова	„Милтония” ООД	Стопански	Член на УС	Отговаря за бюджета и финансовото управление на МИГ и СМР. Отговаря за документацията на УС.
4	Мария Николова Куртева	Сдружение „Партньори за европейско развитие” гр.Елхово	Нестопански	Член на УС	Отговаря за контактите с неправителствения сектор, в това число младежки и женски групи. Има опит в подготовката и изпълнението на проекти.
5	Киро Стоянов Киров	„А.Т.Е.” ЕООД	Стопански	Член на УС	Отговаря за дейностите, насочени към придобиване на умения и постигане на обществена активност на територията. Отговаря за връзките с партньорите и неформалните

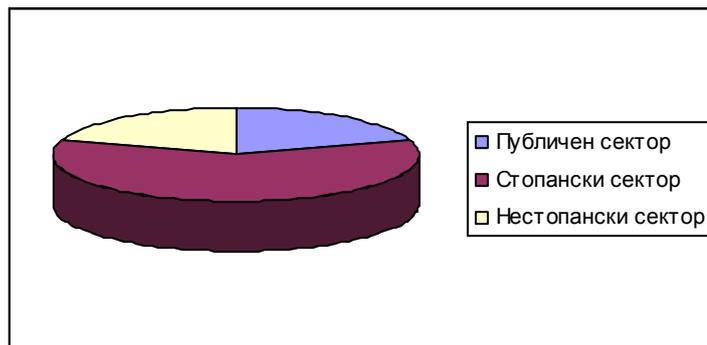

					<p>лидери на територията.</p> <p>Има опит в подготовката и изпълнението на проекти финансирани от ЕС</p>
--	--	--	--	--	--

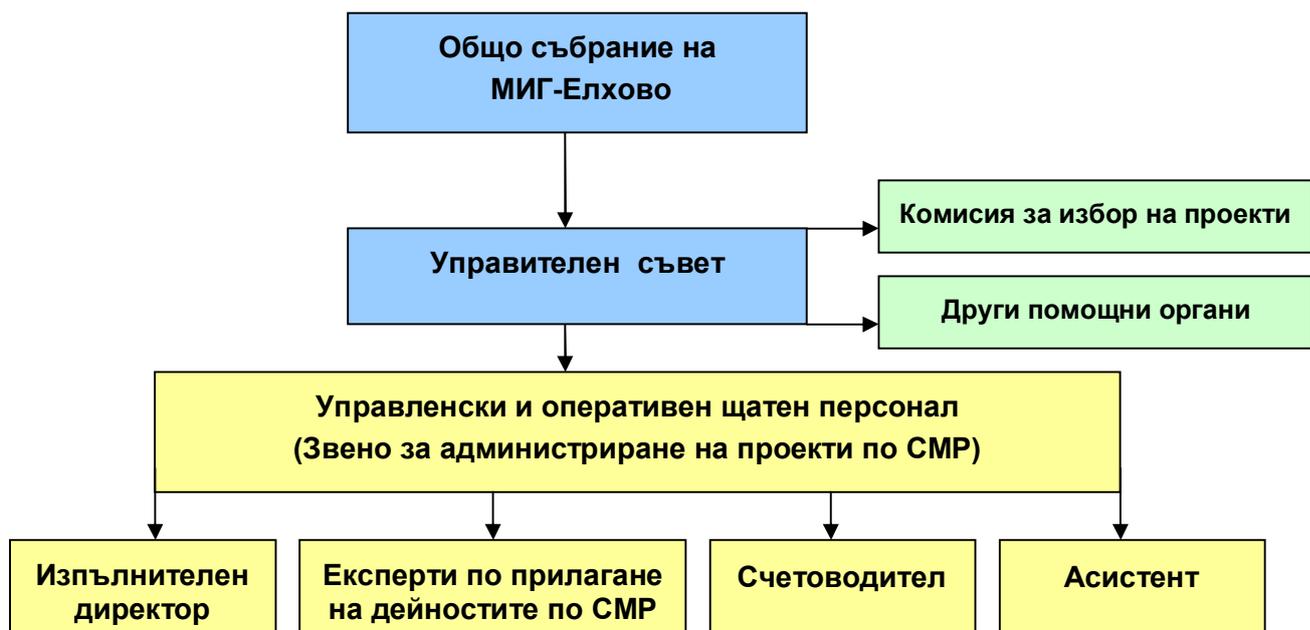
Таблица № 6

**СТРУКТУРА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОЛЕКТИВНИЯ УПРАВИТЕЛЕН ОРГАН
НА СДРУЖЕНИЕ „МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА –ЕЛХОВО” ПО СЕКТОРИ**

Сектор	Брой членове	%
Публичен сектор	1	20 %
Стопански сектор	3	60 %
Нестопански сектор	1	20%
Общо	5	100%

1.3.4. Организационна схема на МИГ – Елхово (Органограма)

Фиг. 4 Органограма на МИГ – Елхово

1.4. Управление на МИГ – Елхово

Управлението на МИГ-Елхово се извършва от колективен управителен орган – Управителен съвет, чиито правомощия са уредени в Устава на Сдружението. Оперативното управление и прилагане на Стратегията за местно развитие се осъществява от оперативен управленски и изпълнителен екип в състав, сформиращи звеното за администриране на проекти по Стратегията за местно развитие : изпълнителен директор, експерт по прилагане на дейностите на стратегията за местно развитие, счетоводител и асистент.

1.4.1. Управителен съвет на МИГ – Елхово

1.4.1.1.Правомощия на Управителния съвет

В съответствие с Устава на МИГ-Елхово Управителният съвет в състава по т.1.3.3. е избран от Общото събрание на СНЦ”Местна инициативна група–Елхово ” с мандат от 5 години, който изтича на 20.09.2015 година. Членовете на Управителния съвет, представители на общинската власт, прекратяват пълномощията си при загубване на това си качество, или при промяна на решението на Общинския съвет. Членовете на Управителния съвет имат постоянен адрес и/или работят на територията на действие на МИГ-Елхово. Членовете на Управителния съвет имат еднакви права и задължения независимо от вътрешното разпределение на функциите между тях. Управителният съвет в съответствие с правомощията и отговорностите му по чл. 32-37 от Устава на МИГ-Елхово: определя обема на представителната власт на отделни негови членове; ръководи дейността на МИГ-Елхово, когато не заседава Общото събрание, като осигурява изпълнението на решенията му; разпорежда се с имуществото на МИГ-Елхово при спазване изискванията на устава; подготвя и внася в Общото събрание проект за бюджет; подготвя и внася в Общото събрание отчет за дейността на МИГ-Елхово; подготвя и внася в Общото събрание годишен финансов отчет заверен от независим финансов одит съгласно изискванията на Закона за счетоводството; изготвя и представя в срок до 31 май

на всяка година в Централния регистър на ЮЛНЦ информацията по чл. 46 ал.2 от ЗЮЛНЦ; определя реда и организира извършването на дейността на МИГ-Елхово, включително и тази в обща полза, и носи отговорност за това; взема решение за приемане и изключване на членове по реда и условията на чл.14 и чл.19 от устава; взема решение за участие в други организации; взема решение за откриване и закриване на клонове; отговаря за процеса на подготовка и последващо (в случай на одобрение и подписване на договор с МЗХ) управление на интегрирана Стратегия за местно развитие в съответствие с изискванията на Наредба № 23 от 18.12.2009г на МЗХ; приема планове, програми и проекти за дейността на МИГ-Елхово и управленските екипи за тяхната реализация; приема организационната структура и щата на МИГ-Елхово; определя адреса на МИГ-Елхово; изпълнява задълженията, предвидени в устава; взема решения по всички въпроси, които по закон или съгласно устава не спадат в правата на друг орган. Членовете на Управителния съвет участват в състава на Комисия за избор на проекти съгласно изискванията на чл.24 от Наредба № 23 от 18.12.2009 г. на Министерството на земеделието и храните.

Отговорностите на УС в съответствие с правомощията му, свързани с управлението на СМР, са разписани в Процедурния наръчник за изпълнение на Стратегията за местно на МИГ-Елхово, приложен към настоящата стратегия.

1.4.1.2. Квалификация и опит на членовете на Управителния съвет

Управителният съвет включва лица, познаващи добре Програмата за развитие на селските райони 2007-2013, в частност подхода ЛИДЕР, настоящата Стратегия за развитие и имащи необходимата квалификация и опит (като членове на Комисията за избор на проекти) за обективна, безпристрастна и качествена оценка и подбор на проектите по Стратегията. Квалификацията и опита на отделните членове на УС са описани в Таблица № 5.

1.4.2. Председател на Управителния съвет

Председателят на УС е висшето длъжностно лице в МИГ-Елхово и се избира от Общото събрание за срок от пет години. Председателят представлява МИГ-Елхово при осъществяване на дейността и като ангажира отговорността на МИГ-Елхово с подписа си, в съответствие с представителните пълномощия, предоставени от Управителния съвет. Правомощията му са уредени в чл. 38-41 от Устава на МИГ-Елхово. Председателят на УС : организира изпълнението на решенията на Общото събрание и на Управителния съвет; взема решения по всички въпроси, които не са от изключителната компетентност на Общото събрание и Управителния съвет; свиква и ръководи заседанията на Управителния съвет; организира дейността по изпълнението на задачите на МИГ-Елхово и осигурява правилното стопанисване и опазване на имуществото ѝ; подготвя материалите за заседанията на Общото събрание и Управителния съвет, като организира провеждането на тези заседания; организира ръководството, мониторинга и контрола за качествено изпълнение на договорите, проектите и другите задължения на МИГ-Елхово; представлява МИГ-Елхово пред държавните органи, пред другите обществени организации, както и пред международни органи и организации; сключва договори в страната и чужбина от името на МИГ-Елхово във връзка с изпълнението на задачите на МИГ-Елхово; сключва предварителни споразумения и трудови договори за длъжностите: „изпълнителен директор“, „експерт по прилагане на дейностите по Стратегията за местно развитие“, „счетоводител“ и „асистент“ в съответствие с изискванията на чл.7, ал.3, т.2 и чл.15, ал.1, т.12 и т.13 от Наредба № 23 от 18.12.2009г. на Министерството на земеделието и храните, както и други договори с персонал и експерти, ангажирани в структурните звена на МИГ –Елхово; изготвя длъжностни характеристики на персонала; изпълнява и други функции в рамките на Устава на МИГ-Елхово.

Отговорностите на Председателя на УС в съответствие с правомощията му, свързани с прилагането на СМР, са разписани в Процедурния наръчник за изпълнение на Стратегията за местно развитие на на МИГ-Елхово, приложен към настоящата стратегия.

1.4.3. Управленски и оперативен щатен персонал на МИГ-Елхово (Звено за администриране на проекти по СМР)

Управленският и оперативен щатен персонал се назначава на база щатно-длъжностното разписание на МИГ-Елхово с решение на Управителния съвет след проведена процедура за подбор. В съответствие с дадената му представителна власт договорите с персонала се подписват от председателя на Управителния съвет на МИГ-Елхово. Управленския и оперативен щатен персонал, формиращ звеното за администриране на проектите по СМР на МИГ-Елхово включва следните позиции :

1.4.3.1. Изпълнителен директор

В съответствие с чл. 42 от Устава на МИГ-Елхово Изпълнителният директор се назначава с решение на Управителния съвет на МИГ-Елхово, при спазване на изискванията на чл.7 ал.5 от Наредба № 23 от 18.12.2009г.на МЗХ. Изпълнителният директор отговаря за цялостния процес на прилагане и финансово управление на Стратегията за местно развитие, като неговите правомощия и отговорности се определят с договора за наемане и длъжностната характеристика. Изпълнителният директор изпълнява функциите, които са му възложени от Управителния съвет и участва в заседанията на УС по право със съвещателен глас.

Изпълнителният директор следва да отговаря на следните общи изисквания за заемане на длъжността: да има завършено висше образование – степен Бакалавър/ Магистър; да има общ професионален стаж – най-малко 5 години; да има управленски опит, включително опит в управление на финансови средства за реализиране на проект, програма или стратегия със стойност над 100 хил. лева - най-малко 2 години; да има опит в подготовката и изпълнението на проекти по национални и европейски програми - най-малко 3 години; да има основна компютърна грамотност (Windows, Microsoft Office, Internet); да познава добре Програмата за развитие на селските районни 2007-2013 год.; да владее английски език, да има опит в подготовката и работата със стратегически документи, свързани с местното и регионално развитие; да познава добре територията на действие на МИГ-Елхово.

Специфичните изисквания за заемане на длъжността включват : познаване в детайли на действащата нормативна база, свързана с прилагането на Ос 4 ЛИДЕР на ПРСР (2007-2013); отлично познаване на процедурите, свързани с прилагането по Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово; наличие на умения, свързани с подготовката на отчети, доклади, искания за плащане и други подобни документи; познаване на структурата и механизмите за взаимодействие с Националната селска мрежа и Европейската селска мрежа;

Отговорностите на изпълнителния директор в процеса на прилагане на Стратегията за местно развитие са свързани със следните основни функционални задължения :

- Организиране и ръководене на цялостния процес на прилагане и финансово управление на Стратегията за местно развитие (СМР) на МИГ-Елхово в съответствие със заложените в нея процедури;
- Подготвяне и даване за публикуване по установения в съответната процедура ред покани за кандидатстване с проекти по мерките на СМР;
- Контролиране процеса по създаване и поддържане на базата данни за постъпилите проекти по Стратегията за местно развитие, тяхното състояние и движение, като следи за спазването на заложените в СМР процедури и правила;
- Организиране и координиране на процесите на приемане, регистриране, административна, техническа проверка, класиране на постъпилите проекти, подготовката и провеждането на заседанията на Комисията за избор на проекти и официалната кореспонденция по повод това с кандидатите, подали проекти, одобрените кандидати, Министерството на земеделието и храните и Разплащателната агенция. В тези си действия се ръководи от съответните процедури, заложените в СМР.
- Организиране и координиране на процеса, подготвя съответната документация, свързана с подготовката и подписването на договорите с одобрените кандидати за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по проекти към СМР;

- Осъществяване на наблюдение, контрол и посещение на място при изпълнението на проектите по СМР и изготвя протоколи и доклади, спазвайки съответната процедура предвидена в СМР;
- Изготвяне и представяне по компетентност в съответните срокове Годишния доклад за отчитане изпълнението на Стратегията за местно развитие, както и на други доклади и справки за изпълнение на стратегията за местно развитие, изисквани от Управляващия орган на ПРСР, Управителния съвет на МИГ-Елхово и Председателя на УС;
- Изготвяне на докладни и предприемане други действия по информиране на Управляващия орган за проблеми, възникнали при изпълнение на СМР;
- Инициране на действия по подготовката и реализацията на проекти, свързани с териториалното и транснационалното сътрудничество, както и по установяването и поддържането на вътрешни и международните контакти на МИГ-Елхово със сродни организации и мрежи от организации, включително и Националната селска мрежа и Европейската селска мрежа ;
- Подготовка и внасяне в УС процедурите при възлагане на дейности, свързани с изпълнението на СМР на външни изпълнители;
- Инициране на действия по стартиране на процедурата за актуализация на СМР при възникване на съответните основания за това;
- Изпълнение и на други функции, възложени му с решение на УС чрез председателя на МИГ-Елхово .

1.4.3.2. Експерти по прилагане на дейностите на Стратегията за местно развитие

Оперативна позиция, чиито отговорности са свързани със съблюдаването и прилагането на процедурите по информиране, консултиране, набиране, оценка, изпълнение от страна на бенефициентите, мониторинг и отчитане на проектите по Стратегията за местно развитие в съответствие със заложените мерки и предвидени в тях дейности, както и с дейности свързани с придобиването на умения и постигане на обществена активност на територията на МИГ-Елхово. Предвижда се да бъдат наети 2-ма експерти по прилагане на дейностите по СМР- на непълно работно време с 4 часова заетост.

Експертите по прилагане на дейностите по СМР следва да отговаря на следните общи изисквания за заемане на длъжността: да има завършено висше образование – степен Бакалавър/Магистър; да има общ професионален стаж – най-малко 3 години; да има опит в подготовката и изпълнението на проекти по национални и европейски програми- най-малко 2 години; да има основна компютърна грамотност(Windows, Microsoft Office, Internet); да познава добре Програмата за развитие на селските районни 2007-2013 год; да има опит в подготовката и работата със стратегически документи, свързани с местното и регионално развитие; да познава добре територията на действие на МИГ-Елхово.

Специфичните изисквания за заемане на длъжността включват: отлично познаване действащите Наредби, свързани с прилагането на мерките по Ос 1, Ос 2, Ос 3 и Ос 4 на ПРСР (2007-2013); отлично познаване на процедурите, свързани с прилагането по Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово; умения за разработване на методически указания, информационни, обучителни и презентационни материали.

Отговорностите на експертите по прилагане на дейностите по СМР в процеса на прилагане на Стратегията за местно развитие са свързани със следните основни функционални задължения :

- Установяване и поддържане на контакти с потенциалните бенефициенти на Стратегията за местно развитие (СМР), като ги информира за възможностите, които предлага СМР и за заложените в нея изисквания и процедури;
- Оказване на консултантска помощ и съдействие на потенциалните бенефициенти при подготовката на проектните им предложения за кандидатстване по мерките на СМР като се ръководи от заложените в СМР процедури и правила;

- Организиране на процеса по създаване и поддържане на базата данни за постъпилите проекти по Стратегията за местно развитие, тяхното състояние и движение, като се ръководи от заложените в СМР процедури и правила;
 - Участие в организацията на процесите по приемане, регистриране, административна, техническа проверка, класиране на постъпилите проекти, подготовката и провеждането на заседанията на Комисията за избор на проекти и официалната кореспонденция по повод това с кандидатите, подали проекти, одобрените кандидати, Министерството на земеделието и храните и Разплащателната агенция. В тези си действия се ръководи от съответните процедури, заложиени в СМР.
 - Участие в извършването на проверки за основателността на предложените в проектите по СМР разходи, липсата на двойно финансиране и изкуствено създадени условия;
 - Осъществяване на наблюдение, контрол и посещение на място при изпълнението на проектите по СМР и изготвя протоколи и доклади;
 - Подпомагане на бенефициентите, изпълняващи проекти по СМР при подготовката на заявки за плащане до Разплащателната агенция и изготвяне на доклади за отчитане на изпълнението;
 - Систематизиране и предоставяне по компетентност на информация, свързана с изготвянето на Годишния доклад за отчитане изпълнението на Стратегията за местно развитие, както и на други доклади и справки за изпълнение на стратегията за местно развитие, изисквани от Управляващия орган на ПРСР, Управителния съвет на МИГ-Елхово и изпълнителния директор;
 - Организиране и координиране на дейностите, свързани с разработката и прилагането на методически, обучителни и информационни материали (включително Интернет базирана информация), свързани с прилагането на СМР;
 - Организиране и ръководене на обучителните дейности, свързани с изграждането и поддържането на капацитет за изпълнение на СМР;
 - Разработване на заданията и спецификациите при възлагане на дейности, свързани с изпълнението на СМР на външни изпълнители;

1.4.3.3. Счетоводител

Отговаря като цяло за организацията на финансовата и счетоводна дейност; достоверността на финансовите и счетоводни документи оперативния контрол на изпълнението и отчитането на бюджета на Стратегията за местно развитие.

Счетоводителят следва да отговаря на следните общи изисквания за заемане на длъжността: да има завършено висше (степен Бакалавър или Магистър) или средно икономическо образование; да има общ професионален стаж най-малко 8 години; да има основна компютърна грамотност (Windows, Microsoft Office, Internet) и да умее да работи със специализиран счетоводен софтуер; да познава отлично счетоводните стандарти, данъчното и осигурителното законодателство.

Специфичните изисквания за заемане на длъжността включват: познаване на нормативната база и изискванията, свързани с планирането и отчитането на разходите за управление на МИГ, придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответната територия; познаване на нормативната база и изискванията, свързани с одобрението и отчитането на допустимите разходи по мерките на СМР; познаване на основните принципи при формирането и функционирането на системи за документооборот.

Отговорностите на счетоводителя в процеса на оперативната дейност на МИГ –Елхово, включително и прилагането на Стратегията за местно развитие са свързани със следните основни функционални задължения:

- Ръководене, организиране и осъществяване на предварителен, текущ и последващ вътрешен финансов контрол по спазването на финансовата и платежната дисциплина, правилното оформяне на първичните и официалните счетоводни документи, редовното извършване на инвентаризациите и отразяването на резултатите от тях;
- Ръководене и организиране на счетоводната отчетност на нестопанската и стопанската дейност на МИГ-Елхово чрез оптимална централизация на счетоводните

операции и осигурява своевременно отразяване в счетоводството на всички счетоводни операции;

- Участие в извършването на проверка за основателността на предложените в проектите по СМР разходи, липсата на двойно финансиране и изкуствено създадени условия;

- Подпомагане на бенефициентите, изпълняващи проекти по СМР при подготовката на заявки за плащане до Разплащателната агенция;

- Изготвяне годишния финансов отчет на МИГ-Елхово

- Своевременното осигуряване на управителните органи на МИГ с финансово-счетоводна информация, като извършва системен анализ на изпълнението на бюджета на Стратегията за местно развитие; включително разходите за управление на МИГ, придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответната територия;

- Приемането и предаването на финансово-счетоводни документи за подпис по компетентност от Изпълнителния директор и Председателя на УС;

- Приемането, съхраняването и предаването на парични средства и ценни книжа в касата на МИГ-Елхово, следене за движението по банковите сметки на сдружението;

- Извършване на касови операции по предварително оформени от упълномощени лица приходно-разходни документи; водене на касовата книга;

- Съставяне и обработване на всички документи, свързани с назначението на персонала на МИГ, сключването на трудови и граждански договори, командироване в страната и чужбина и архивиране на личните досиета, съгласно нормативната база;

- Участие в подготовката и провеждането на тръжни процедури за избор на външни изпълнители, свързани с изпълнението на СМР; подготовка, съвместно с юрист на договорите с външните изпълнители, проследяване и извършване на плащанията по тях, съобразно заложените условия;

- Съдействие на мониториращи и одитиращи органи при извършване на проверките от тяхна страна, свързани с дейността на МИГ и изпълнението на СМР.

1.4.3.4. Асистент

Отговаря за обработката на документите, свързани с дейността на МИГ, логистиката на офиса и други дейности, свързани с изпълнението на организационно-технически оперативни задачи. Подпомага останалия персонал на МИГ в изпълнение на техните задължения.

Асистента следва да отговаря на следните общи изисквания за заемане на длъжността: да има завършено образование; да има общ професионален стаж най-малко една година; да има основна компютърна грамотност (Windows, Microsoft Office, Internet); да познава добре ПРСР (2007-2013)

Специфичните изисквания за заемане на длъжността включват: познаване на правилата и вътрешните инструкции, свързани с водене на деловодната дейност; реда и изискванията за съставяне и оформяне на служебната документация; правописните правила на книжовния български език; умения да работи с компютърни и други информационни системи и технически устройства, свързани с административно-техническото обслужване на офиса; познаване на основните принципи при формирането и функционирането на системи за документооборот;

Отговорностите на асистента в процеса на оперативната дейност на МИГ –Елхово, включително и в прилагането на Стратегията за местно развитие са свързани със следните основни функционални задължения:

- Получаване на постъпващата кореспонденция за Изпълнителния директор и Управителния съвет (УС), систематизиране в съответствие с установения ред и предаване за разглеждане от изпълнителния директор, председателя на УС или конкретни изпълнители.

- Контролиране на сроковете на изпълнение на материалите, определени от Изпълнителния директор и Председателя на УС за вземане на отчет.

- Осъществяване на организацията по подготовка на заседания и съвещания на Управителния съвет и Комисията за избор на проекти, като осигурява необходимите материали и уведомява участниците за времето, мястото и дневния ред.
- Предаване и получаване на информация по приемно-предавателните устройства, организирани телефонните разговори на изпълнителния директор, приемане и изпращане на телефонограми и факсове, обработка и систематизиране на получената информация и нейното докладване на изпълнителния директор.
- Приемане и предаване на документи за подпис от Изпълнителния директор и Председателя на УС и лични заявления от служителите;
 - Осъществяване приема и въвеждането на информацията в базата данни на постъпилите проекти по Стратегията за местно развитие, проследяване на тяхното състояние и движение и изготвяне на справки, като се ръководи от заложените в СМР процедури и правила;
 - Осигуряване на повикването на служителите на МИГ-Елхово при изпълнителния директор и председателя на УС и приемане на външни посетители, в т.ч. потенциални бенефициенти и изпълнителите на проекти по СМР в съответствие с установения ред.
 - Извършване на писмена работа по подготовката на документи и обработка на информацията на компютър и организиране отпечатване и размножаване на писмени материали;
 - Водене на картотека по установената номенклатура на документите и осигуряване на тяхното съхраняване.
 - Водене на официалната кореспонденция на сдружението, протоколите от събрания, работни срещи и заседания, като следи за спазване на съответните срокове и задължения на отговорниците;
 - Осъществяване на техническата подготовка на обученията, семинарите и мероприятията по информиране и консултиране на потенциалните бенефициенти и изпълнителите на проекти по СМР в съответствие с установения ред.

В Приложение № 21 към Заявлението за одобрение на МИГ са представени длъжностните характеристики на управленския и оперативен щатен персонал на МИГ-Елхово за съответните позиции, в които са определени и представени подробно изискванията за заемане на длъжността, основните отговорности и задължения, подчиненост и взаимодействие в рамките на дейността на МИГ-Елхово.

1.4.4. Представителна власт

В съответствие с чл. 42 от Устава на МИГ-Елхово представителството на МИГ-Елхово пред трети физически и юридически лица, пред държавни, обществени и международни организации се осъществява от Председателя на Управителния съвет.

1.5. Механизъм за вземане на решения

В съответствие със структурата на МИГ – Елхово и устава на сдружението решенията се вземат колективно на две управленски нива - Общо събрание и Управителен съвет.

1.5.1 Общо събрание

Общото събрание е върховен колективен орган на МИГ-Елхово и има право да взема решения по всички въпроси от дейността на сдружението. Общото събрание се състои от всички редовни членове на МИГ-Елхово. Членовете на МИГ-Елхово – физически лица участват лично в общото събрание. Те могат да бъдат представлявани от упълномощено лице с пълномощно с нотариална заверка на подписите. Пълномощник не може да бъде член на Сдружението, респ. физическо лице, което представлява член-юридическо лице, или член на Управителния съвет. Пълномощникът не може да представлява повече от един член на сдружението. Преупълномощаване не се допуска. Членовете на МИГ-Елхово – юридически лица, участват в общото събрание чрез своите законни представители или изрично упълномощени за участие в общото събрание лица. В съответствие с член 23 от Устава на МИГ-Елхово Общото събрание има изключителни права и компетентност да :

изменя и допълва Устава; взема решение за преобразуване и прекратяване на МИГ-Елхово; избира и освобождава членовете на Управителния съвет и Председателя на Управителния съвет; приема ежегодния отчет за дейността на Управителния съвет; назначава и освобождава регистрирани одитори за независим финансов одит на МИГ-Елхово; приема годишен финансов отчет заверен от независим финансов одит; приема годишен доклад за дейността на МИГ-Елхово съгласно изискванията на чл.40 ал.2 от ЗЮЛНЦ за предходната година и в предвидените от закона срокове представя същия пред Централния регистър на ЮЛНЦ за обществено полезна дейност към Министерство на правосъдието; взема решения относно дължимостта и размера на членския внос или на имуществени вноски, както и реда на тяхното събиране; приема бюджета на МИГ-Елхово; отменя решения на другите органи на МИГ-Елхово, които противоречат на закона, устава или други вътрешни актове, регламентиращи дейността на сдружението; освобождава от отговорност членовете на Управителния съвет; взема и други решения предвидени в Устава. Общото събрание се свиква на редовни заседания от управителния съвет най-малко веднъж в годината. Извънредните заседания се свикват по искане на една трета от членовете на сдружението. На заседанието на Общото събрание се изготвя списък на присъстващите членове или техните представители. Членовете и представителите удостоверяват присъствието си с подпис и се легитимират. Списъкът се заверява от председателя и секретаря (протоколчика) на Общото събрание. В списъка се включват членовете, които са заявили за своето присъствие до момента на провеждане на първото гласуване след установяването на наличие на кворум. Заседанието на Общото събрание е законно, когато присъстват лично или чрез пълномощник повече от половината от всички членове на МИГ-Елхово. При липса на кворум Общото събрание се провежда един час по-късно, на същото място и при същия дневен ред, независимо от броя на присъстващите. Гласуването в Общото събрание на МИГ-Елхово е явно, като всеки член има право на един глас. Решенията на Общото събрание се вземат с обикновено мнозинство, определено от броя на присъстващите на заседанието, с изключение на решенията, свързани с изменения и допълнение на устава и за преобразуване и прекратяване на МИГ-Елхово. Последните се вземат с мнозинство 2/3 от присъстващите. Решения се взема само по точки от дневния ред обявени в поканата за свикване на събранието. Член на Общото събрание няма право на глас при решаването на въпроси отнасящи се до: него, неговия съпруг (а) или роднини по права линия без ограничения, по съребрена линия – до четвърта степен или по сватовство – до втора степен включително; и до юридически лица, в които той е управител или може да наложи или възпрепятства вземането на решения. Общото събрание се председателства от Председателя на Управителния съвет. При отсъствие на Председателя заседанието се ръководи от определен от Управителния съвет негов член. За заседанието на Общото събрание се води протокол от определено от събранието лице в съответна за целта книга. В протокола се записват в съкратен вид проведените дискусии и се формулират взетите от събранието решения. Протоколът се подписва от Председателя и от лицето, изготвило протокола, които удостоверяват и отговарят за верността на съдържанието им. Всеки член, присъствал на Общото събрание, има право да изисква и да следи за точното записване на решенията в протокола.

1.5.2. Управителен съвет

Управителният съвет взема решения в рамките на своите правомощия и отговорности по чл. 32-37 от Устава на МИГ, описани в точка 1.4.1. Заседанията на Управителния съвет се свикват и ръководят от Председателя най-малко веднъж на три месеца, а при необходимост и по-често. Заседание може да бъде свикано и по искане на една трета от членовете на Управителния съвет. При отсъствие на Председателя заседанието се ръководи от определен от Управителния съвет негов член. Управителният съвет може да взема решения и без заседание, чрез протокол, подписан без забележки и възражения от всичките му членове. Решенията на Управителния съвет са законни, ако на заседанията му присъстват повече от половината или ако протоколът е подписан без забележки и възражения от всички членове. Решенията на Управителния съвет се вземат с обикновено мнозинство на гласовете, с изключение на решенията, свързани с разпореждане се с имуществото на МИГ-Елхово, определянето на реда и организирането на извършването на дейността на МИГ-Елхово, включително и тази в обществена полза, както и всички

решения, свързани с ликвидацията на МИГ-Елхово, когато Управителния съвет е определен за ликвидатор. В тези три случая решенията се вземат с мнозинство от всичките му членове. Протоколите от заседанията на Управителния съвет се отразяват в съответна за целта книга, като за верността на съдържанието им отговарят водещият заседанията и лицето, изготвило протоколите.

Отговорностите на УС в съответствие с правомощията му, свързани с управлението на СМР, са разписани в Процедурния наръчник на МИГ-Елхово, приложен към настоящата стратегия.

1.5.3 Помощни органи на МИГ - Елхово

В съответствие с чл. 45 от Устава на МИГ - Елхово за постигане на поставените цели и осъществяване на предмета на дейност на МИГ – Елхово с решение на Управителния съвет се формират и функционират: Комисия за избор на проекти по Стратегията за местно развитие съгласно изискванията на чл.24 от Наредба № 23 от 18.12.2009 на Министерство на земеделието и храните; Други помощни органи с цел осъществяване на конкретни задачи, проекти и други дейности.

Формирането на състава на Комисията за избор на проекти и нейните отговорности свързани с избора на проекти, са разписани в съответните процедури на Процедурния наръчник за изпълнение на Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово, приложен към настоящата стратегия.

РАЗДЕЛ 2

ОПИСАНИЕ НА ПРОЦЕСА НА РАЗРАБОТВАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА - МЕТОДОЛОГИЯ И ПОДХОД

2.1. Описание на процеса – подход и стъпки

2.1.1. Обща информация

Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово е разработена в рамките на проект № 431-2-03-24 „Придобиване на умения и постигане на обществена активност за потенциална местна инициативна група на територията на Община Елхово, ”, изпълняван от община Елхово и финансиран по под-мярка 431-2 на Програмата за развитие на селските райони (2007-2013) по договор № РД 50-206/03.06.2009. В хода на неговата реализация е приложен интегриран пакет от всички дейности съгласно чл.3 ал.1 от Наредба № 14/03.04.2008 г на МЗХ. По този начин се постигна максимално използване на предоставените възможности за изграждане на капацитет и за идентифициране и привличане на заинтересованите групи, институции, административни звена, общности, различни юридически и физически лица, организации с нестопанска цел и местни лидери, които имат интерес или могат да повлияят върху процесите на развитие на територията и изготвянето на Стратегията за местно развитие. Описанието на дейностите и изпълнените по тях задачи, свързани с активизиране на местната общност и изграждането на капацитет за разработване, консултиране и прилагане на Стратегията за местно развитие са дадени в Приложение №1.

По-долу са представени общия подход, приложените методи, принципи и етапи на разработване на Стратегията за местно развитие.

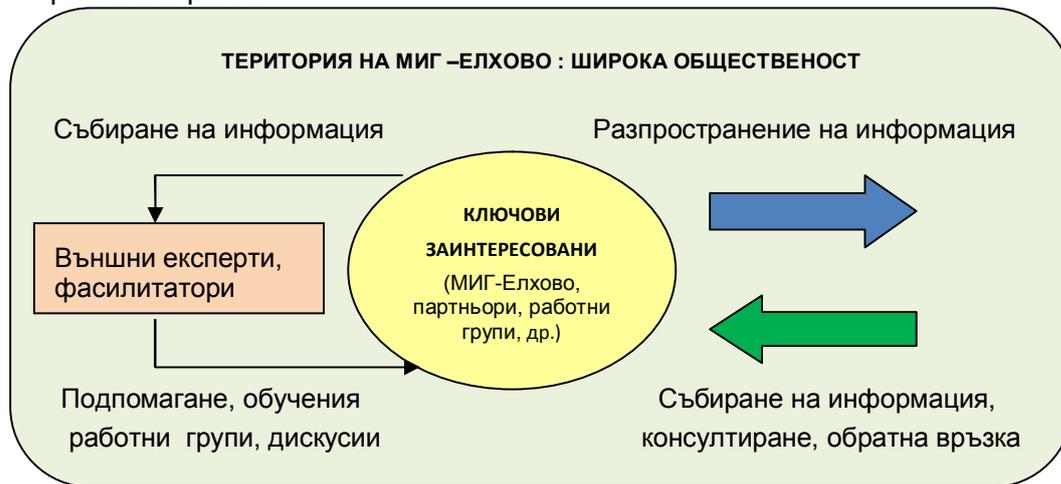
2.1.2. Подход и принципи

Разработването на настоящата Стратегия за местно развитие и механизмите за нейното последващо прилагане са подчинени на: **териториалния подход**, като са отчетени местната среда и местните ресурси, силните и слабите страни на територията на действие на МИГ-Елхово, нейната свързаност, критична маса, наличието на достатъчно човешки, финансови и икономически ресурси; **партньорството** на публични, бизнес и граждански организации, обединящо местните действащи лица около споделени идеи за развитие; **подходът „отдолу-нагоре”**, който определя организирането на ресурсите и управлението на територията въз основа на очакванията, идеите, проектите и инициативите на местните общности и активното включване на заинтересованите страни в процеса на разработване и последващото прилагане на СМР. Участието в процеса и взаимното сътрудничество между представителите на различните сектори на местно равнище е израз на приложения **многосекторен подход**. При разработването на Стратегията са отразени всички ограничения и възможности за повлияване на развитието на територията, в която оперира МИГ-Елхово. Търсени са възможностите да бъдат насърчавани комплексно икономическите, социалните, екологичните и иновационни придобивки за всички стопански и нестопански субекти и социални групи на територията. Разработвайки своята Стратегия за местно развитие МИГ-Елхово заложи на **интерактивния процес**. Стремехът бе тя да се припознава като своя от местните хора и да се проявява силна воля за нейното изпълнение.

Следните **предпоставки** имаха важно значение за разработването на Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово: наличието на достатъчно сигурни и обективни източници на информация, качество и релевантност на данните; наличието на достатъчен брой заинтересовани местни общности и целеви групи с добър капацитет за реакция на търсените промени в развитието на територията; добро познаване и предсказуемост в развитието на територията и средата от страна на въвлечените местни общности, консултанти и фасилитатори на процеса; наличието на влиятелни и ефективни местни формални и неформални лидери; наличието на обществен интерес, въвлечането в процеса и обществен консенсус. Важна роля за това и изиграха **обществените консултации**. Обществените консултации в хода на разработване на Стратегията бяха насочени към установяване и отчитане на интересите на заинтересованите страни. Те се проведоха при спазването на следните ръководни принципи: *ангажираност* - активност и ясно изразен ангажимент за информиране, консултиране и участие на всички заинтересовани страни; *права* - достъп до информация, предоставяне обратна връзка, включване в консултации и активно участие в разработването на политиките за развитие; *яснота* - целите и ограниченията във връзка с информирането, консултирането и активното участие на обществеността в стратегическото планиране бяха ясно определени от самото начало на процеса; *време* - за да бъдат консултациите и участието ефективни, бе отделено достатъчно и оптимално разпределен времеви ресурс; *ресурси*-благодарение на предоставената безвъзмездна помощ по подготвителния проект по мярка 431-2 бяха осигурени необходимите и достатъчни финансови, човешки и технически ресурси за да бъдат информирани, консултирани и привлечени за активно участие в процеса заинтересованите страни. *Координацията и оценката* на процеса на консултиране имаха важно значение за отчитането и отразяването на мненията в процеса на разработване на Стратегията. Важно значение за подготовка на Стратегията за местно развитие имаха и действията по **изграждане на капацитет** на участниците в процеса по нейното изготвяне. За целта бяха организирани за местните общности осем тридневни специализирани обучения по за придобиване на умения, свързани с процеса на подготовка и прилагане на Стратегията за местно развитие .

Схематично процеса на подготовка на Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово е изобразен на фиг.5.

Фиг. 5 Схема на процеса на подготовка на Стратегията за местно развитие

2.1.3. Етапи

Разработването на Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово премина през следните етапи (стъпки) :

Етап 1. Организационно-подготвителен. За успешната подготовка на Стратегията за местно развитие още в началото на процеса на планиране бе постигнато съгласие по институционалната рамка и участието на заинтересованите страни. Отчетено бе, че успешното местно развитие и неговото стратегическо планиране, прилагайки подхода ЛИДЕР, изисква съгласувани усилия на обществения сектор (органите на местната власт и местно самоуправление на община Елхово), частния сектор (стопанските субекти, регистрирани и извършващи дейност на територията на МИГ-Елхово) и структурите на гражданското общество (неправителствени организации, социално-икономически партньори, обществени, граждански организации, функциониращи на територията на МИГ).

Процесът на разработване на Стратегията започна през юни 2009 година с установяването на хората, обществените институции, фирмите, отраслите, структурите на гражданското общество, професионалните сдружения, културни институти, организации в подкрепа на бизнеса, институциите за обучение и останалите групи, които представляват активната част местната общност и оказват влияние върху процесите на развитие на територията. Уменията, опитът и ресурсите на групите от заинтересовани страни в общите усилия допринесе за цялостния процес на изготвяне на Стратегията за местно развитие. Изграждането на стабилни работни взаимоотношения и организационни структури в подкрепа на процеса доведе до плодотворни дългосрочни партньорства между обществения, частния и неправителствения сектор, изиграли важно значение при формирането и развитието на МИГ-Елхово.

Специално внимание бе отделено на насърчаването на участието на младежите, жените, хората с увреждания, представителите на ромската общност и други социално уязвими групи в процеса на изготвяне и консултиране на Стратегията за местно развитие. Отчитайки демографските процеси в територията, особено се акцентира на въвличането на младежите в процеса на създаването на МИГ и разработването на Стратегията.

Привличането на заинтересованите страни в разработването на Стратегията за местно развитие, доведе до укрепване на: доверието, равнопоставеността и прозрачността чрез откриване на процеса на планиране към обществото; ефективността на процеса, защото по-лесно се изясниха реалните потребности, спечели се подкрепа, преодоля се с недоверието, мобилизираха се собствените ресурси.

Етап 2. Проучване, оценка и анализ на територията на МИГ-Елхово. Проучването и оценката на територията, осъществени в периода юни – септември 2009 година бяха използвани за: установяване на природните, обществените, частните и неправителствените ресурси; събирането и анализа на наличната и най-важна

количествена и качествена информация и изграждане на база данни и на системи за управление на данните за нуждите на подготовката на Стратегията за местно развитие.

В рамките на този етап бяха формулирани изискванията към анализа; идентифицирани и посочени източниците и методите за набиране на информация и осъществено нейното събиране; определени подходите, принципите и методите за анализ на тази информация и дефинирано нейното представяне в Стратегията за местно развитие; дадена количествена и качествена оценка на параметрите на съществуващото състояние на територията на МИГ-Елхово, формулирани наблюдаваните тенденции в развитието; установени и анализирани причинно-следствените връзки при съществуващите проблеми; направени изводи и препоръки към разработването на Стратегията. Приложени бяха следните основни методи за събиране на информация: преглед на наличната информация (вторично проучване) в т. ч. данни от националната статистика, доклади и материали на местни институции и организации, съществуващи общински планове и стратегии; индивидуални нестандартизирани експертни интервюта на представители на местните власти, бизнес средите, НПО и неформални лидери на територията на МИГ-Елхово; анкетно проучване на извадка от територията, чрез стандартизиран въпросник; групови дискусии (фокус-групи). С приложените количествени и качествени методи бяха обхванати качеството на живота на територията, нейната икономика и социо-културното развитие, участието на гражданите в процесите на развитие и управление на територията и оформянето на бъдещите очаквания в развитието. Събраната информация бе оценена и анализирана с прилагането на следните методи на анализ: SWOT-анализ; STEP-анализ.

Етап 3. Подготовка на Стратегията за местно развитие. В рамките на този етап бе приложен интегриран подход към разработването на Стратегията, който обхваща социалните, екологичните, материалните и икономическите аспекти на развитието на територията. Участниците от местните власти и от основните групи заинтересовани страни от стопанския и нестопанския сектор бяха изправени пред предизвикателството да балансират икономическо развитие с екологичните и социалните потребности на местните общности. Поради обществения характер на стратегията бе прието, че за успешното ѝ разработване работните групи (екипи) следва да имат интердисциплинарен и междуинституционален характер. Сформирани бяха шест работни групи по определени тематични и проблемни области на Стратегията за местно развитие: „Инфраструктура и околна среда“; „Образование и култура“; „Социални дейности, спорт и здравеопазване“; „Малък и среден бизнес“; „Младежи и младежки инициативи“; „Роми и интеркултурна среда“. Работата на така сформираните работни партньорства намери израз в провеждането на 18 заседания на групите в периода юли – септември 2009 година. Ангажирането в тях на представители на заинтересованите страни с различна професионална, техническа, политическа и финансова отговорност по въпросите, обхванати от стратегията за местно развитие засили подкрепата на тези страни за Стратегията и укрепи тяхното доверие към процеса на нейното изготвяне и бъдещо прилагане.

Етап 4. Консултиране и финализиране на Стратегията за местно развитие. На този решаващ етап бе постигнат консенсус между заинтересованите страни за предпочитаното бъдеще на територията на МИГ-Елхово и по отношение на определените цели и приоритетните насоки на развитие, както и конкретизирани мерките, дейностите и финансовите параметри на Стратегията за местно развитие. Конкретните действия в тази насока бяха проведени на 26 февруари 2010 година обществено обсъждане, както и следните информационните и работни консултативни срещи и обществени обсъждания с представители на местните власти, бизнеса, НПО, неформални лидери, медиите, осъществени в периода февруари–август 2010 година:

Направените коментари и предложения към Стратегията за местно развитие са обобщени в Съгласувателна таблица, приложена към документите по Приложение 20-Документи, доказващи консултиране на проекта за стратегия със заинтересованите страни – към Заявлението за одобрение на МИГ за финансиране по Ос 4 Лидер. В Приложение 20 са представени и списъци, протоколи, снимки и др. документи от консултативните срещи, посочени по-горе.

В Приложение 1 към СМР е представено Описанието на дейностите и изпълнените по тях задачи, свързани с активизиране на местната общност и изграждането на капацитет за разработване и прилагане на Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово. За периода на подготовката на СМР са проведени 29 информационни срещи, 24 работни срещи, обучени са 175-ма представители на бизнеса, НПО, местни власти и неформални лидери. Разпространи са 1000 бр. дигитални, 200 бр. брошури. Осъществени са 74 публикации в печатни и електронни медии. В дейностите по информиране и консултиране бяха обхванати всички 22 населени места на територията на МИГ-Елхово.

2.2. Списък на партньорите и тяхната роля в разработването на стратегията

Представители на следните заинтересовани институции, организации и фирми се включиха и участваха активно в процеса на изготвяне на Стратегията за местно развитие :

Таблица № 6

ПАРТНЬОРИ, УЧАСТВАЛИ В ПОДГОТОВКАТА НА СМР

№	Институция, организация	Роля в процеса на изготвяне на СМР
1	Община Елхово	Цялостна координация и управление на процеса в качеството на изпълнител на проект № 431-2-03-24 по договор № РД-50-206 от 03.06.2009 с МЗХ и ДФЗ-РА; участие в работни групи, консултативни срещи и обсъждания
2	Общински съвет Елхово	Участие в работни групи, консултативни срещи и обсъждания
3	Ямболска търговско промишлена палата	Проучване и анализ на територията; участие в работни групи, консултативни срещи и обсъждания
4	Институт за устойчиво развитие –Елхово	Участие в работни групи, консултативни срещи и обсъждания
5	Бизнесцентър-Елхово	Участие в работни групи, консултативни срещи и обсъждания
6	Териториална организация на НТС	Участие в работни групи, консултативни срещи и обсъждания
7	Читалище "Развитие"-Елхово	Участие в работни групи, консултативни срещи и обсъждания
8	Enterprise Europe Network - Yambol	Участие във фокус групи, работни срещи и обсъждания
9	Сдружение „Партньори за европейско развитие»	Участие във фокус групи, работни срещи и обсъждания
10	Кметство с. Гранитово	Участие във фокус групи, работни срещи и обсъждания
11	Кметство с. Бояново	Участие във фокус групи, работни срещи и обсъждания
12	Кметство с. Изгрев	Участие във фокус групи, работни срещи и обсъждания

2.3. Консултанти и фасилитатори - вътрешни и външни, участвали в разработването на стратегията

Независимо от основополагащия в процеса на изготвяне на Стратегията за местно развитие подход „отдолу-нагоре” няколко ключови дейности и задачи в този процес изискваха експертната намеса и активно включване на консултанти и фасилитатори в определени проблемни области. Преди всичко те бяха свързани с набирането и анализа на информация и факторите и тенденциите на външната среда; специални проучвания;

оформянето на резултатите от анализите; разработването на конкретните мерки, правила, процедури и индикатори; общ преглед и оценка на стратегическия документ. Следните консултанти и фасилитатори бяха привлечени и активно участваха в процеса на разработване на Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово :

Таблица № 7

КОНСУЛТАНТИ И ФАСИЛИТАТОРИ, УЧАСТВАЛИ В ПОДГОТОВКАТА НА СМР

№	Име и фамилия	Институция, организация	Сфера на експертиза
1	Георги Митев	Община Елхово – експерт за оказване на методическа помощ по проект 431-03-11-24	Разработване на Стратегии за местно развитие и административно устройство на МИГ
2	Мария Димитрова	Община Елхово– експерт за оказване на методическа помощ по проект 431-03-11-24	Подготовка и провеждане на обучения и информирани за различните целеви групи
3	Марийка Георгиева	Агенция за регионално икономическо развитие – Сливен – изп. директор ; допълнителен външен експерт	Местно икономическо развитие и стратегическо планиране. Обучения за придобиване на умения, свързани с процеса на подготовка на СМР
4	Стойчо Стойчев	Ямболска търговско-промишлена палата – председател, допълнителен външен експерт	Социално - икономически и териториални проучвания и анализи. Анализ на ситуацията. Бизнес развитие.

**РАЗДЕЛ 3
ОПИСАНИЕ НА СИТУАЦИЯТА**

3.1. Събрани и оценени данни за територията на МИГ-Елхово

3.1.1 Природогеографска и ландшафтна характеристика

Територията на МИГ- Елхово заема най-южната част на Ямболска област и включва земите от средното течение на река Тунджа. Преобладава равнинния и равнинно - хълмист релеф. Главна речна система на територията на МИГ е река Тунджа. Тя е най-големия приток на река Марица, който се влива в нея на турска територия. Почвената покривка се характеризира с голямо разнообразие. Преобладаващи почвени типове са алувиално-ливадни, смолници и канелено-горски почви. По-голямата част от територията на Общината е заета от селскостопански земи. Характерни са и крайречните и лонгозни гори. На територията на МИГ има две защитени територии – резерватите Долна Топчия и Балабана със значителното биоразнообразие. Климатът е преходноконтинентален – със сравнително мека зима и горещо лято, като средногодишната температура на въздуха е 12-12,4 градуса.

В баланса на територията на МИГ-Елхово най-голям дял заема селскостопанския фонд, следван от горския фонд и фонд населени места. В структурата на собствеността на земите от селскостопанския фонд преобладава частната (с най-голям дял) следвана от държавна и общинска земя.

Природни забележителности

Дервентски възвишения - /от 1942г. до 1946г. се наричат “Равногорие”/Разположени на изток от долината на р. Тунджа, тясно свързани със Странджа планина. На север чрез междудолинни ридове стигат до Елховското поле. По главното било на Дервентските възвишения минава границата между Р България и Р Турция. Най-висок връх – “Гюрген баир” 556 м. надм. в. Изградени предимно от варовици и гранити. Преходно-

средиземноморски климат. Отводняват се от левите притоци на р. Тунджа – реките Поповска, Араплийска и др. Голяма част от склоновете са обрасли с гори. Дервентските възвишения са удобни за краткотрайни излети и почивка сред природата. В землището на с. Голям Дервент – местността “Гьол бунар” функционира ведомствена почивна база на “ЕЛПРОМ-ЕЛХОВО”, а в землището на с. Раздел – местността “Студеното кладенче” – почивни бази на “Яница” и Община Елхово. Местността е част от НАТУРА 2000.

“Дрънчи дупка” – местност в северното подножие на Дервентските възвишения в землището на с. Мелница. Карстов терен с няколко извора, отвесна пещера с подземна река и хоризонтална пещера, в която според преданията се е крил с четата си Кара Кольо. В местността е възстановена и функционира малка църква.

Язовир “Кирилово” – язовир в долината на р. Тунджа в землището на село Кирилово. В експлоатация от 1966г. Земно насипна стена. Рибовъден обект с възможност за напояване на над 30 хил. дка обработваема земя.

Местността “Манастирчето” – в землището на село Строино. По традиция привлекателно място за провеждане на “Илинденски събори”. Обширна поляна с над 20 вековни дървета, извор с питейна вода, малка църква – светилище, основно реконструирана и обновена. Обект за краткотраен летен отдих.

Лесовски пролом – пролом на р. Тунджа между Сакар планина и Дервентските възвишения. Образуван през неоген-кватернера от ерозионната дейност на р. Тунджа. Тесен, всечен в гнайси и шисти, стръмни и скалисти склонове. Праговете по коритото и бързите води на р. Тунджа в местността “Даркая” са привлекателно място за провеждане на състезания по водно спускане /спускане по бързо течащи води/ и воден слалом.

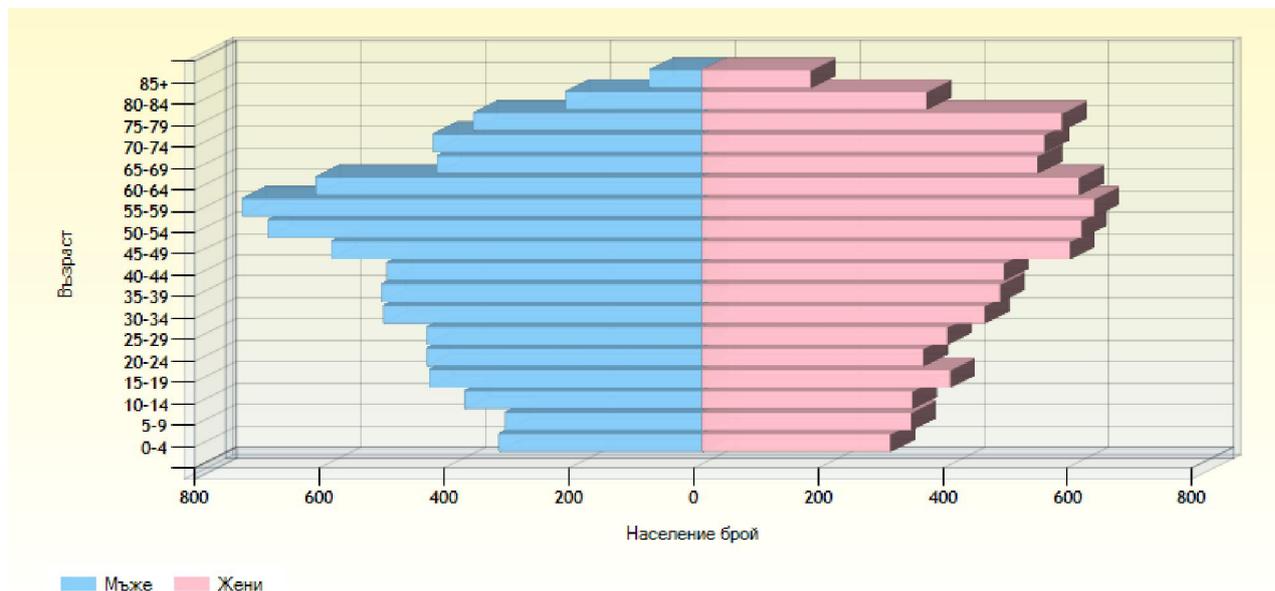
3.1.2 Човешки ресурси: демографска характеристика и пазар на труда

Човешките ресурси са най-важният фактор за цялостното развитие на територията на МИГ-Елхово за периода на действие на Стратегията за местно развитие.

В таблиците и графиките по-долу, в синтезиран вид е представена събраната информация за динамиката, структурата и основните характеристики на човешките ресурси на територията на МИГ-Елхово по основни показатели за периода 2000-2011 година, като за някои от показателите са включени и данните от последното преброяване на населението в Република България, извършено през 2011 година.

Население на територията на МИГ-Елхово по пол и възраст (преброяване 2011)

Възраст	Общо			Град Елхово			В селата		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Общо	16 219	8 053	8 166	10 552	5 177	5 375	5 667	2 876	2 791
0-4	628	326	302	413	211	202	215	115	100
5-9	651	316	335	435	202	233	216	114	102
10-14	718	381	337	466	245	221	252	136	116
15-19	836	438	398	591	300	291	245	138	107
20-24	797	442	355	548	298	250	249	144	105
25-29	835	442	393	600	307	293	235	135	100
30-34	964	511	453	739	388	351	225	123	102
35-39	992	514	478	719	357	362	273	157	116
40-44	990	506	484	735	370	365	255	136	119
45-49	1 185	595	590	855	413	442	330	182	148
50-54	1 306	697	609	916	469	447	390	228	162
55-59	1 367	738	629	945	497	448	422	241	181
60-64	1 225	620	605	744	367	377	481	253	228
65-69	963	425	538	503	225	278	460	200	260
70-74	981	432	549	502	215	287	479	217	262
75-79	944	367	577	458	170	288	486	197	289
80-84	579	219	360	273	101	172	306	118	188
85+	258	84	174	110	42	68	148	42	106

Източник: НСИ

Таблица № 10

Динамиката на основните демографски показатели на територията на МИГ- Елхово за периода 2000-2009 година

Показатели	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Население към 31.12. – брой	22 480	20 021	19 543	19 128	18 753	18 303	17 922	17 488	17 169	16 757
В градовете – брой	13 457	12 070	11 797	11 564	11 416	11 205	11 026	10 846	10 743	10 553
В селата – брой	9 023	7 951	7 746	7 564	7 337	7 098	6 896	6 642	6 426	6 204
Мъже – брой	11 264	9 906	9 631	9 444	9 246	8 982	8 787	8 548	8 407	8 214
Жени – брой	11 216	10 115	9 912	9 684	9 507	9 321	9 135	8 940	8 762	8 543
Полово съотношение (жени на 1000 мъже)	996	1 021	1 029	1 025	1 028	1 038	1 040	1 046	1 042	1 040
Гъстота на населението на км ²	32	29	28	28	27	26	26	25	25	24
Сключени бракове – брой	55	51	70	44	41	59	56	50	49	38
Брачност – ‰	2	3	4	2	2	3	3	3	3	2
Прекратени бракове – брой	17	29	13	22	30	29	18	16	24	22
Бракоразводност - ‰	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1
Живородени - брой	169	145	136	143	172	146	142	131	164	159
Раждаемост - ‰	7	7	7	7	9	8	8	7	9	9
Умрели – брой	338	365	332	351	316	382	368	337	335	319
Смъртност - ‰	15	18	17	18	17	21	20	19	19	19
Умрели деца под 1 година - брой	6	3	-	2	4	1	3	1	2	2
Детска смъртност - ‰	36	21	-	14	23	7	21	8	12	13
Естествен прираст – брой	-169	-220	-196	-208	-144	-236	-226	-206	-171	-160
Естествен прираст - ‰	-7	-11	-10	-11	-8	-13	-12	-12	-10	-9

Източник: НСИ - ТСБ-Ямбол

Таблица № 11

**Население на територията на МИГ- Елхово на 7 и повече години по образование
(Преброяване 2001)**

Преброяване към 01.03.2001	Вид на образованието							
	Населе- ние на 7 и повече години	Висше	Висше специа- лист (полувис- ше)	Средно	Основно	Начално и незавър- шено начално	Негра- мотни	Непоказано
Брой								
Територия на	19 375	851	643	6 066	6 411	5 065	273	66

МИГ-Елхово								
Обл.Ямбол	146 694	9 233	6 470	50 361	43 372	33 320	3 334	604
Структура								
Територия на МИГ-Елхово	100,0	4,4	3,3	31,3	33,1	26,1	1,4	0,4
Обл.Ямбол	100,0	6,3	4,4	34,3	29,6	22,7	2,3	0,4

Източник: НСИ, преброяване на населението към 01.03.2001, кн.3 Население

**Население на територията на МИГ- Елхово на 7 и повече години по образование
(Преброяване 2011)**

По последно преброяване към 01.02.2011	Вид на образованието						
	Население на 7 и повече години	Висше	Средно	Основно	Начално и незавършено начално	Неграмотни	Непоказано
Брой							
Територия на МИГ-Елхово	15 327	1 571	5 983	5 002	2 578	169	24
Обл.Ямбол	122 898	17 256	50 554	32 628	19 699	2452	279
Структура							
Територия на МИГ- Елхово	100,0	10,3	39,0	32,6	16,8	1,1	0,2
Обл.Ямбол	100,0	14,0	41,2	26,5	16,1	2,0	0,2

Източник: НСИ - ТСБ

Таблица № 12

Население на територията на МИГ-Елхово в под,в и надтрудолюбна възраст за периода 2000-2009 г

Възраст	2001 г.		2002 г.		2003 г.		2004 г.		2005 г.	
	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%
0 – 14 г.	3 987	12,9	3 880	12,8	3 729	12,4	3 596	12,1	3 491	12,0
15 – 64 г.	13 752	44,6	13 690	45,2	13 836	46,2	13 915	46,8	13 729	47,2
Над 65 г.	13 074	42,5	12 708	42,0	12 402	41,4	12 249	41,1	11 863	40,8
Възраст	2006 г.		2007г.		2008 г.		2009 г.		01.02.2011г.	
	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%

0 – 14 г.	3 333	11,7	3 207	11,5	3 155	11,6	3 048	11,5	2159	13,3
15 – 64 г	13 581	47,7	13 497	48,2	13 124	48,2	12 749	48,2	9509	58,6
Над 65 г	11 534	40,6	11 278	40,3	10 965	40,2	10 631	40,2	4551	28,1

Източник: НСИ - ТСБ-Ямбол

Таблица № 13

**Разпределение на населението на територията на МИГ-Елхово по възрастови групи
(през 5 години) за периода 2000-2011 г**

Групи/ години	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	01.02. 2011
Брой население	22,644	22,480	20,021	19,543	19,128	18,753	18,303	17,922	17,488	17,169	16,219
0	183	164	134	134	141	164	141	133	134	157	628
1-4	659	637	596	580	570	553	574	583	575	569	
5-9	1192	1154	918	865	790	749	717	708	679	686	651
10-14	1,363	1,316	1,248	1,146	1,085	1,021	961	859	823	753	718
15 - 19	1,510	1,518	1,213	1,189	1,233	1,221	1,204	1,158	1,071	995	836
20 - 24	1527	1485	1037	973	938	919	888	911	892	953	797
25 - 29	1,359	1,363	1,183	1,170	1,105	1,018	921	866	833	801	835
30 - 34	1,402	1,379	1,122	1,090	1,061	1,029	1,028	1,062	1,057	1,015	964
35 - 39	1,490	1,456	1,275	1,163	1,121	1,119	1,074	1,052	1,011	991	992
40 - 44	1,557	1,571	1,407	1,384	1,358	1,316	1,252	1,202	1,124	1,087	990
45 - 49	1,577	1,587	1,577	1,511	1,463	1,408	1,402	1,334	1,325	1,302	1,185
50 - 54	1,338	1,372	1,365	1,483	1,461	1,490	1,479	1,505	1,434	1,384	1,306
55 - 59	1,197	1,180	1,159	1,117	1,216	1,256	1,301	1,301	1,404	1,357	1,367
60 - 64	1,390	1,340	1,254	1,202	1,161	1,112	1,077	1,059	1,016	1,110	1,225
65 - 69	1,713	1,643	1,523	1,448	1,323	1,198	1,169	1,109	1,073	1,042	963
70+	3,187	3,315	3,010	3,088	3,102	3,180	3,115	3,080	3,037	2,967	2762

Източник: НСИ - ТСБ-Ямбол

Коефициент на възрастова зависимост*, %

Страна	Област	Община	2007	2008	2009	2010
България			44.3	44.6	45.1	46.0
област Ямбол			50.7	50.7	51.0	52.0
община Болярово			90.2	89.0	86.7	80.1
община Елхово - територия на МИГ-Елхово			56.6	56.2	55.7	55.6
община Стралджа			73.8	74.4	74.1	74.2
община Тунджа			77.4	77.9	78.9	80.2
община Ямбол			37.2	37.4	38.0	39.5

Източник: НСИ - ТСБ-Ямбол

* Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата в „зависимите“ възрасти (по методологията на ООН това е населението под 15 и на 65 и повече години) на 100 лица от населението в независимите възрасти (от 15 до 64 години) в края на годината.

Таблица № 15

Разпределение на населението на територията на МИГ-Елхово по етнически групи
(Преброяване 2001г.)

Общо население	Етнически групи							
	Българска	Турска	Ромска (циганска)	Руска	Арменска	Друга	Не се самоопределя	Непоказано
20 552	18 623	55	1 683	32	-	21	72	66

Източник: НСИ, преброяване на населението към 01.03.2001, кн.3 Население

Разпределение на населението на територията на МИГ-Елхово по етнически групи
(Преброяване 2011г.)

Общо население	Етнически групи							
	Българска	Турска	Ромска (циганска)	Руска	Арменска	Друга	Не се самоопределя	Непоказано
16 219	13 433	35	1211	15	-	91	109	1325

Източник: НСИ - ТСБ-Ямбол-Преброяване 2011

**Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия за 2009 г.
по икономически дейности**

Икономически дейности (A21)	Предприятия	Произведе на продукция 2	Приходи от дейността	Нетни приходи и от продажби	Разходи от дейността	Печалба	Загуба	Заети лица	Наети лица	Разходи за възнаграждения	ДМА
ОБЩО за територията на МИГ - ЕЛХОВО	1051	44519	85618	73695	82191	5687	2301	2263	1763	8450	55177
A СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО	40	9764	18053	11111	16589	1810	479	282	265	1661	15665
B ДОБИВНА ПРОМИШЛЕНОСТ	-
C ПРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕНОСТ	46	14358	1099	..	605	568	2768	..
D ПРОИЗВОДСТВО И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА И ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ И НА ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА	10	19	12	8	44	..
E ДОСТАВЯНЕ НА ВОДИ; КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ, УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ
F СТРОИТЕЛСТВО	22	4122	4481	3114	4254	..	290	70	50	224	1481
G ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	277	6159	33074	32352	32417	1084	401	633	390	1565	8595
H ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	24	4315	7313	7131	7137	186	14	125	105	424	2034
I ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО	64	611	1284	1266	1273	111	102	136	86	253	1218
J СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ	-	-
L ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ	495	490	831	475	1457	118	754	65	20	80	13756
M ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	21	601	724	589	679	114	..	60	42	125	..
N АДМИНИСТРАТИВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	15
P ОБРАЗОВАНИЕ	-	..	-	-	..
Q ХУМАНО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНА РАБОТА	19	2504	2927	2434	2804	173	..	203	188	1173	288
R КУЛТУРА, СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ	35	..	36	6	15
S ДРУГИ ДЕЙНОСТИ	22	140	141	130	85	66	14	25	4	13	112

Източник: НСИ - ТСБ-Ямбол

".." Конфиденциални данни по Закона за статистиката ; "-" Няма случай

**Наети лица по трудово и служебно правоотношение и средна годишна работна
заплата по икономически дейности на територията на МИГ-Елхово
(2008 г)**

Икономически дейности	Среден годишен брой	Средна годишна заплата, лв
Общо	2,828	4,697
Селско, горско и рибно стопанство	208	5,910
Добивна промишленост	20	3,730
Преработваща промишленост	722	3,822
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	45	11,702
Доставяне на води; Канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване
Строителство	78	3,749
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	395	3,410
Транспорт, складиране и пощи	143	3,784
Хотелиерство и ресторантьорство	118	2,704
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	18	7,437
Финансови и застрахователни дейности	15	9,912
Операции с недвижими имоти	112	3,751
Професионални дейности и научни изследвания	32	2,914
Административни и спомагателни дейности	122	2,961
Държавно управление	194	7,900
Образование	345	6,260
Хуманно здравеопазване и социална работа	196	5,421
Култура, спорт и развлечения	9	3,974
Други дейности	56	3,932

Източник: НСИ - ТСБ-Ямбол

".." Конфиденциални данни по Закона за статистиката

Таблица № 17

Средногодишен брой регистрирани в ДБТ-Елхово безработни лица и средногодишно равнище на безработица на територията на МИГ- Елхово за периода 2001-2011 година

2001 г.		2002 г.		2003 г.		2004 г.		2005 г.	
Брой	%								
2525	25,2	2344	25,7	1859	20,4	1926	21,1	1843	20,2
2006 г.		2007г.		2008 г.		2009 г.		2010 г.	
Брой	%								
1534	16,8	1195	13,1	954	10,5	1274	14,8	1352	15.1

2011 г. (първо полугодие)	
Брой (средномесечен)	%
1361	19.1

Източник: Агенция по заетостта към Министерството на труда и социалната политика

3.1.3 Икономическо развитие

Икономическата криза, загубата на пазари, големите дългове и амортизирани дълготрайни материални активи след 1998 г. доведоха до значително намаляване на броя на предприятията, а на останалите работещи – до намаляване на продукцията. Налице е реструктуриране на икономиката и преобладаване на частния сектор. На територията на МИГ липсват големи фирми. Тенденцията от последните години е към намаляване на икономическата активност на населението, но все още коефициентът на икономическа активност е сравнително висок (44%). Общественият сектор осигурява 38 % от наетите, частният – 62 %.

Водещо значение в икономическото развитие на територията на МИГ – Елхово има **селското стопанство**. От десетилетия населението на територията пази и развива производствените традиции в този сектор. Специализацията е обусловена от редица фактори. Агроклиматичните условия и почвите в територията позволяват развитието на високоефективно и екологично земеделие. В структурата на растениевъдството най-голям дял имат зърнените и техническите култури. Броят на регистрираните земеделски производители на територията на МИГ-Елхово съгласно Наредба № 3 от 29.01.1999 г по данни на Областна дирекция „Земеделие“ – Ямбол за 2011 година възлиза на 289 (в т.ч. 185 с животни) или това са 13 % от общият брой на регистрираните земеделски производители на територията на област Ямбол (2200, в това число с животни 878). На територията на МИГ-Елхово има потенциал за развитие на екологично (биологично земеделие), но той не се използва пълноценно. Единични са начинанията в тази насока – като например фермата за билки на Бизнес център –Елхово в местността „Острова“.

Основен дял в икономическата структура на **индустрията** има леката промишленост представена от шивашки предприятия и предприятия за производство и търговия с трикотажни изделия. Тя е водещ отрасъл в района, осигуряващ най-голям брой работни места. В областта на хранително – вкусовата промишленост е застъпено производството на млечни продукти и хлебни изделия. Развита е и зърно - преработвателната промишленост. Машиностроенето е представено от металолееене, производство на

фасонни части за тръби, чугунолеене. В областта на електропромишлеността се произвеждат електроавтомобили за леки и товарни автомобили, селскостопански машини, електро и мотокари.

Търговското обслужване се извършва от 4 потребителни кооперации и от 248 търговци, регистринани по ТЗ. Разкрити около 260 търговски обекта. Наблюдава се силно развитие на магазинната мрежа с превес на хранителните магазини и преобладаващи смесените магазини в селата. Традиционно се развива ресторантьорството като разкритите заведения за хранене и развлечения са на необходимото ниво. Категоризирани са 64 обекта. Подобро е качеството на обслужването на населението, както в магазинната мрежа така и в заведенията за хранене и развлечения. На територията на МИГ работят 7 аптеки, 2 оптични магазина, 8 бензиностанции и газстанции. Проблем за местната икономика е изключително ниската инвестиционна активност. Налице е недостатъчна финансова стабилност на фирмите, както и ниска предприемаческа активност на населението. Наблюдава се значителен спад и ликвидация на производствени мощности. Амортизираните дълготрайни материални активи и липсата на нови технологични продукти намаляват конкурентноспособността на значителен дял от работещите предприятия. В резултат на промените през последните няколко години, както и на процесите на приватизация и ликвидация на територията на МИГ има наличие на значителен свободен сграден фонд (в това число военен) и незастроени площи, наличие на база за съхранение и преработка на вино, зърно и грозде.

Туризмът като стопански отрасъл при съществуващите природни и културно-исторически предпоставки на територията на МИГ-Елхово не е добре развит. До този момент не са използвани пълноценно наличните природните дадености, които предоставя река Тунджа, горите, природните резервати, множеството археологически и културни обекти, фолклора, традициите и обичаите на територията на МИГ.

Микро и малките предприятия са гръбнака на икономиката на територията на МИГ-Елхово.

В таблиците по-долу са представени основни данни за икономиката на територията на МИГ-Елхово.

Таблица № 18

Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия за 2009 г. по икономически дейности

Икономически дейности (A21)	Предприятия	Произведе на продукция 2	Приходи от дейността	Нетни приходи и от продажби	Разходи от дейността	Печалба	Загуба	Заети лица	Наети лица	Разходи за възнаграждения	ДМА
ОБЩО за територията на МИГ - ЕЛХОВО	1051	44519	85618	73695	82191	5687	2301	2263	1763	8450	55177
A СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО	40	9764	18053	11111	16589	1810	479	282	265	1661	15665
B ДОБИВНА ПРОМИШЛЕНОСТ	-
C ПРеработваща промишленост	46	14358	1099	..	605	568	2768	..
D ПРОИЗВОДСТВО И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА И ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ И НА ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА	10	19	12	8	44	..
E ДОСТАВЯНЕ НА ВОДИ; КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ, УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

F СТРОИТЕЛСТВО	22	4122	4481	3114	4254	..	290	70	50	224	1481
G ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	277	6159	33074	32352	32417	1084	401	633	390	1565	8595
H ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	24	4315	7313	7131	7137	186	14	125	105	424	2034
I ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЪОРСТВО	64	611	1284	1266	1273	111	102	136	86	253	1218
J СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ	-	-
L ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ	495	490	831	475	1457	118	754	65	20	80	13756
M ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	21	601	724	589	679	114	..	60	42	125	..
N АДМИНИСТРАТИВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	15
P ОБРАЗОВАНИЕ	-	..	-	-	..
Q ХУМАННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНА РАБОТА	19	2504	2927	2434	2804	173	..	203	188	1173	288
R КУЛТУРА, СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ	35	..	36	6	15
S ДРУГИ ДЕЙНОСТИ	22	140	141	130	85	66	14	25	4	13	112

Източник: НСИ - ТСБ-Ямбол

".." Конфиденциални данни по Закона за статистиката ; "-" Няма случай

Таблица № 19

Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия за 2009 г. по групи предприятия според броя на заетите

Групи предприятия	Предприятия	Произведена продукция ²	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	Разход и от дейността	Печалба	Загуба	Заети лица	Наети лица	Разходи за възнаграждения	ДМА
	Брой										
ОБЩО ЗА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ-ЕЛХОВО	1051	44519	85618	73695	82191	5687	2301	2263	1763	8450	55177
Микро до 9 заети	1010	13724	27167	23169	26165	2860	1911	987	511	1713	25842
Малки от 10 до 49	633	616	3202	..
Средни от 50 до 249	643	636	3535	..

Източник: НСИ - ТСБ-Ямбол

".." Конфиденциални данни по Закона за статистиката ; "-" Няма случай

Безработицата е сериозен проблем за територията на МИГ -Елхово. Равнището и е над средното за областта и страната. Над една трета от безработните са млади хора на възраст до 30 г. Сред тази проблемна група преобладават лицата без професионална специалност и с образование под средно. Налице е стеснен трудов пазар с много ограничено предлагане на работни места. Заетостта на трудоспособното население в района непрекъснато намалява. Средните доходи на населението са по-ниски от средните за страната.

3.1.4 Социална и културна среда

Социалната и културна среда на територията на МИГ-Елхово имат пряко отношение към качеството на живота, идентичността и разпознаваемостта на територията. Те са основен фактор и при дефинирането на нейната хомогенност.

Територията на МИГ-Елхово се характеризира с богато разнообразие на природни забележителности, останки на антични и средновековни крепости. Запазено е богато културно-историческо наследство, съхранени са фолклорни традиции и обичаи. Всяка година се отбелязват годишнини от Национални празници; чества се Деня на самодееца; Международния ден на ромите; Деня на Европа; Международния ден на детето; организира се Балкански пленер "Яница". Пленерът има за цел да се популяризират чрез произведения на изкуството уникалната природа на Елховския край, архитектурно-историческите забележителности, бит и духовност, изразени чрез предания, фолклор, нрави и обичаи, с участието на творци от България и Турция и завършва с експозиция от създадените творби. Ежегодно се организира Преглед на художествената самодейност - целта на събора е да се разширят възможностите за творчество, културни контакти и съхраняване на българския фолклор в неговото многообразие. Организиран се тържество за Коледа и Нова година - празникът включва парад на сурвачката и аранжиране на изложба. В сценариите на тържествата се включват рецитали, викторини, състезания, концерти, литературно-музикална програма, в която вземат участие деца от детски градини, ученици, самодейци от читалищата на територията на МИГ и гости. Организиран се културни мероприятия и изяви на читалищните художествени колективи. Поднасят се венци на паметника на незнайния воин в града. Ежегодно в град Елхово и в селата на общината се организират традиционни събори и празници на населените места. В празничната програма се включват пресъздаване на местни традиции и обичаи, като организиране на конни надбягвания, кукерски представления.

През 1958 г. е създаден Етнографски музей град Елхово, който представя една от най-интересните етнографски експозиции в страната. Основни форми за популяризиране богатствата на Елховския край са посещенията на постоянната експозиция, временните тематични изложби, подвижни фотоизложби, покази на народни носии и други. Музеят разполага със самостоятелна изложбена зала с площ от 130 кв.м. От средата на 2003 г. Етнографския музей в град Елхово е включен в списъка на Националното движение "Опознай България - 100 национални туристически обекта" под № 100.

На територията на МИГ развиват дейност единадесет читалища, девет от които разполагат със самостоятелна материална база. Към всички читалища има библиотеки и са сформирани художествени колективи. Сградният фонд на читалищата е стар и се нуждае от ремонт. На територията на МИГ-Елхово са съхранени традиционни български занаяти като грънчарство, плетачество, бродерия, изработка на сувенири от дърво, бъчварство, железарство, шиене на гоблени, изработка на кукерски маски.

На територията на МИГ-Елхово има наличие на малък брой неправителствени организации, някои от които с опит в разработването на проекти за финансиране на различни инициативи за укрепване на гражданското общество – информационни, образователни, биологично земеделие, опазване на околната среда, социални, спортни и младежки дейности и др.

Във връзка с реализацията на проекти в различни сфери на социално - икономическия живот на територията на МИГ са обучени лица за разработване и управление на проекти; предоставяне на услугите «Социален асистент» и «Домашен помощник»; разработване на стратегии и планови документи.

На територията на МИГ-Елхово са локализирани исторически места - останки на антични и средновековни крепости: в землището на с. Лесово, с. Гранитово – местността Калето, с. Раздел – м. Кьостско кале, с. Мелница – м. Градището, с. Малък Манастир – м. Кръста, тракийско скално светилище в землището на с. Мелница, тракийско царско погребение от IV век пр.Хр. в землището на с.Маломирово, долмени край с.Голям Дервент. Останки от праисторически селищни могили има край селата Кирилово – Минчогорева могила,

Бояново – Райков сумай, Лесово – Дядопаньовата воденица, Гранитово – Азмаците и гр. Елхово – Турското къше, Тракийска колесница край село Борисово. Необходимо е поэтапна социализация на недвижимите паметници на културата с цел улесняване на достъпа при посещението им от туристи.

Идентифицираните на територията на МИГ-Елхово специфични общности и уязвими групи, които биха могли да бъдат подкрепени чрез проекти по Стратегията за местно развитие предлагати интервенции за социално включване и включване на пазара на труда обхващат : младежи; непълнолетни и млади родители; самотни майки; самотни стари хора, живеещи в отдалечени от административни център малки села; безработни лица с основно и по-ниско образование; хора с увреждания; етнически групи в неравностойно положение; пенсионерите като общност. В повечето случаи този статус е свързан с генерирането на бедност.

В почти всички селища на територията на МИГ за местните общности от важно значение е мнението на съществуващите неформални лидери в населеното място. Те са с ярко изразени личностни качества, способни са да завладяват и увличат хората, да представят модели на поведение, да завоюват доверие. За селата тези хора играят ролята на лидери на общественото мнение.

3.1.5 Териториално развитие и инфраструктура

В района са съхранени сравнително ритмични релации до всички населени места, включително високопланинските и слабонаселените. Територията е отворена към съседните общини – Тополовград, Болярово и Елхово. Транспортните връзки за страната се реализират посредством 4 вход-изхода. Структурата на пътищата осигурява добри кореспонденции на отделните села с административния център град Елхово. Ежедневно е осигурен транспорт от града към всички села на територията на МИГ, чрез автобусен публичен и частен превоз. Най-високото ниво на транспортното обслужване се осъществява от първокласния път I – 7. Неговото основно предназначение е да осъществява транзитното движение на голямо разстояние, предимно от граница до граница и провежда транспортния поток през територията на МИГ от съседните общини. Дължината на железопътната мрежа в системата е 13 км, представена от железопътен клон № 84 Ямбол - Елхово. Посредством нея селищната система се свързва с държавната железопътна мрежа. Товаро-разтоварна дейност се извършва в жп гари Елхово и Бояново. През 2002 г. е спрян пътническият влак.

Според функционално-административната категоризация на страната, в територията на общината има едно населено място от III функционален тип – гр.Елхово, едно населено място от V функционален тип – с.Бояново, девет населени места от VI функционален тип, шест – от VII функционален тип и пет – от VIII функционален тип.

Най – отдалеченото село от общинският център е на разстояние 35 - 40 км.

Налице е добре развита интернет – мрежа, с покритие на всички мобилни оператори. Интернет се предоставя чрез няколко доставчика на услугата. Има един кабелен оператор - Кабелна телевизия “Странджа” град Елхово, със 100 % покритие в града и част от селата в Общината. Има и местно печатно издание - вестник “Елховска дума”.

Водоснабдяването се извършва от "ВиК" - ЕООД – град Ямбол предимно от подземни води, от терасите на реките, протичащи през територията на Общината. Водоснабдени са всички населени места. Дължината на изградената водопреносна мрежа е 423 100 м. /в т.ч. 213 919 м. външни /довеждащи/ водопроводи/. Водопроводната и канализационната мрежа са в лошо техническо състояние, липсва и съвременна техника за тяхното поддържане. Анализът показва, че 79.6% от водопреносната мрежа е изградена от етернитови тръби, 18% от стоманени тръби, 0.5% от поцинковани, 1.7% от полиетиленови тръби. Етернитовите тръби са морално и физически остарели и това е причината за честите аварии и големите загуби във водопреносната мрежа. Степента на изграденост на канализационната мрежа в Общината е ниска. Отпадните води от населените места се заустват директно, без да се пречистват в речната мрежа на Общината или в септични ями. Това създава сериозна заплаха за замърсяване на повърхностните и подземни води и

разрушаване на речната екосистема на р.Тунджа и нейните притоци. При високо водно ниво на реката става подприщване на каналната вода в колекторите заустващи в нея. Необходимо е изграждане на канализационно-помпена станция за препомпване на каналните води от р. Тунджа.

Улична мрежа е с обща дължина 43 км. и се нуждае от цялостна реконструкция. През 2003 - 2005 г. започна частично понижаване на тротоари в зоните на пешеходните пътеки и в обществени паркове и градинки за улеснен достъп на лица с увреждания и детски колички. Про проект „Основен ремонт на уличната мрежа в град Елхово” по ПРСР през 2011 година бе извършен ремонт на ключови за града улици.

EVN – България извършва електроснабдяването на цялата територия на Общината, чрез “Електроразпределение” – клон Ямбол.

Финансовите услуги са локализиращи в града и се предоставят от клонове на : “ОББ “ АД – София; “Банка ДСК” ЕАД; “БПБ”АД; Сдружение “Бизнес център - Елхово”; “Райфайзен банк” и др.

В административно отношение територията на МИГ-Елхово има принадлежност към редица институции и организации, сред които са Областен управител на област Ямбол, Териториална данъчна дирекция – Бургас – офис за обслужване Ямбол, МЗХ -Общинска служба „Земеделие”, Регионален офис на РА-Ямбол, МОСВ – Басейнова дирекция Пловдив, РИОСВ – Стара Загора, Българската Агенция по безопасност на храните–Ямбол, Регионална здравна инспекция, РИ МОН-Ямбол и други.

3.1.6 Позициониране и разпознаваемост

Територията на МИГ-Елхово е подложена на силното въздействие на промените в резултат на членството на България в ЕС и в частност на общата селскостопанска политика. Географското положение, съчетано със съвкупността от съществуващите природни, климатични, историческо и и културни ресурси на територията на МИГ-Елхово и изградената инфраструктура, определят нейното позициониране и я правят в достатъчно степен разпознаваема на ниво област и регион за планиране. Тя е сред едни от сравнително големите като административни граница на община селски район в страната. Принос за разпознаваемостта на територията имат нейното гранично положение като външна граница на ЕС с Република Турция, както и принадлежността на територията към басейна на една от големите български реки –Тунджа. Липсата на брандинг стратегия на територията следва да бъде отчетено като слабо място по отношение нейната разпознаваемост и имидж.

Благоприятното географско положение, плодородната и екологично чиста земя, живописната природа, многообразното културно-историческо наследство и съхранени народни традиции в съчетание с удобната инфраструктура, трудолюбието на хората, енергичността на бизнеса и будната съвест на активния гражданския сектор са в основата на разпознаваемостта, идентичността и хомогения характер на територията на МИГ-Елхово и нейния потенциал за ускорени темпове на социално-икономическо развитие и повишаване качеството на живот.

Развитието на този потенциал е свързано и изисква прилагането на всички възможни мерки на въздействие, които предоставя Програмата за развитие на селските райони (2007-2013) за подпомагане на специфичните аспекти на територията с оглед на местното развитие. Особено важно е да се използват възможностите на подхода ЛИДЕР чрез настоящата Стратегия за местно развитие, тъй като той практически стимулира местните общности, чрез реализацията на своите виждания и идеи за развитие, да почувстват своята лична отговорност и съпричастност за просперитета на територията в която живеят.

3.2. Описателен анализ на социално-икономическата ситуация

Събраните и оценени в процеса на подготовка Стратегията за местно развитие данни, обобщено представени в т.3.1, както и извършените проучвания и изследвания, имащи за цел да дадат количествена и качествена оценка на параметрите на съществуващото

състояние и насоките на развитие, дават възможност да бъдат изведени и описани основните тенденции в развитието на територията на МИГ-Елхово за последните 10 години. В Приложение № 2 е представен пълният текст на Аналитичния доклад за резултатите от анкетно-информационното проучване и анализ на социално-икономическата ситуация на територията на потенциалната Местна инициативна група –Елхово.

Територията на МИГ- Елхово се характеризира със стратегическо географско положение, запазена природна среда и ресурси, които са важна предпоставка за развитие на традиционното и биологично земеделие и горско стопанство. Съществуват традиции, опит и квалификация на работна сила в областта на аграрното стопанство. Налице е голямо флористично и фаунистично разнообразие. Съхранено е богато културно–историческо наследство, живи традиции и автентичен фолклор, които могат да бъдат в основата на културния туризъм. Почвите са екологично чисти, липсват промишлени замърсители в региона. Населението значително намалява. За последните десет години по данните от преброяванията през 2001 и 2011 година в абсолютни цифри намалението е с 4333 души. Или с 21 %. Прогнозата е до 2015 година процесът на абсолютно намаление да се запази. Този демографски процес ще ограничава и задържа развитието на територията. Налице са отрицателен демографски прираст, високо ниво на безработица, слаба икономическа активност на населението свързана с ниски доходи и ниска покупателна способност на населението. Територията все още се характеризира с наличие на необработваеми земи и разпокъсани възстановени земи. Липсва съвременна земеделска техника. Раздробено е отглеждането на животните в малки стопанства. Липсват браншови структури на местно и регионално равнище в аграрния сектор. Недостатъчна е възможността за професионална реализация, което е предпоставка за засилени миграционни процеси към големите градове на ЮИПР и на България като цяло. Ниска е професионалната подготовка и квалификация на работна сила. Остаряла и амортизирана е материално-техническата база на заведенията за образование и здравеопазване. Недостатъчно е развитата системата за предоставяне на социални услуги. Състоянието на пътната мрежа е лошо. В региона към момента липсват реални стимули за инвестиране в селското стопанство. Недостатъчни са местните финансови ресурси за изграждане на съвременна бизнес и техническа инфраструктура и за подобряване състоянието на съществуващата.

Очертаващите се тенденции в развитието на територията могат да бъдат обобщени така:

3.2.1. Социални тенденции

- ✓ Намаляване и застаряване на населението и регресивен тип възрастова структура и ниска раждаемост с тенденция към по-силно намаление
- ✓ Относително запазване и даже леко увеличение в последната година на намаляване на относителния дял на лицата в трудоспособна възраст;
- ✓ Неблагоприятни тенденции във възрастовата и образователна структура на работната сила;
- ✓ Увеличаване на брой регистрирани безработни без специалност и с ниско образование;
- ✓ Висок процент на безработицата – над средния за страната, при който се наблюдава нарастване на рисковата група на безработните младежи; нарастване групата на безработните над 50 години; както и процеса на циклична безработица – висок процент на регистрираните безработни за втори и трети път; увеличение броя на продължително безработните;
- ✓ Административният общински център на територията - град Елхово остава най-привлекателното място за живеене. Тук е съсредоточено 65% от населението;
- ✓ Увеличаване броя на самотно живеещите стари хора в селата;
- ✓ Увеличаване броя на лицата, попадащи в уязвими групи – особено социално слаби и инвалиди;

- ✓ Данните от последното преброяване отчитат намаляване на ромския етнос, но това е за сметка на самоопределянето като българи, докато реалната ситуация е в обратна посока.

3.2.2. Икономически тенденции

- ✓ Намаляване на нивото на основни икономически показатели и отдалечаването им от средноевропейските нива, в следствие на финансовата и икономическата криза;
- ✓ Отличните условия за развитие на земеделието ще продължават да бъдат значим ресурс, който ще оказва съществено влияние върху развитието на територията;
- ✓ Продължаващ процес на комасация на земите;
- ✓ Нарастващо възползване от европейските програми за финансиране на частния, особено селскостопанския сектор, както и на публичния сектор;
- ✓ Развитие на експортно ориентирани производства в областта на машиностроенето, преработвателната и хранително-вкусовата промишленост;
- ✓ Засилване на местната конкурентоспособност, най-вече в резултат на модернизацията на местните производства;
- ✓ Трайна тенденция на увеличаване на енергоснабдяващи, щадящи околната среда производства на база ВЕИ;
- ✓ Загуба на пазари и срив в определени отрасли - строителство, недвижими имоти;
- ✓ Ясно изразена през последните 2 години липса на финансов ресурс за бизнеса – собствен и привлечен, в следствие на рестриктивната политика на банките. Това ограничава и спъва инвестиционната активност.

Като „златни“ за територията по отношение на икономическото развитие се очертават следните дадености: плодородната земя, местното население със своя опит и традиции, географското положение, екологичната чистота и благоприятния климат, граничното положение на територията.

Безспорно и в следващите години селското стопанство ще бъде водещият отрасъл в икономиката на територията на МИГ- Елхово. Перспективните култури и продукти в земеделието ще продължават да бъдат традиционните за територията производства на хлябно и фуражно зърно, брашно и хлябни изделия, лозя, вино, овошки, плодове, полски и зеленчуци, билки и горски плодове. Перспективните производства и продукти в отрасъл животновъдство на територията ще продължават да бъдат животните за месо, мляко и кожи – крави, говеда, биволи, кози, птици за месо и яйца, мляко и млечни продукти.

Като печеливши производства и технологии на територията на МИГ-Елхово се очертават мащабното зърнопроизводство, лозарството и винарството, големите специализирани ферми съответстващи на изискванията на европейските стандарти за производство и продукти, производството на екологично чисти и биопродукти, поливно земеделие, интензивни земеделски производства, комплекси основани на възобновяеми енергийни източници – вятърни, соларни, биогаз, биодизел

Към настоящия момент на територията на МИГ фермерите отдават в своята производствена дейност предпочитание на местни продукти, които представляват по-скоро суровини за други производства, т.е. те са и с по-ниска добавена стойност, отколкото преработените и готови за представяне на крайния потребител стоки. За интензивното развитие на територията трябва да се търсят причините за тази ориентация на фермерите и е да се набележат мерки за промяна в тази тенденция и насочване към сектори и продукти с по-висока добавена стойност и затваряне на цикъла суровини – краен продукт, за да се подобри ефективността и финансовата рентабилност на стопанствата. Като конкурентни по организация и вид агропроизводства се очертават от една страна дребните и гъвкави семейни фирми с производството на екологични продукти и мащабните и модернизирани по европейските изисквания ферми, от друга; производството на селскостопански инвентар и оборудване, средства за растителна и ветеринарна защита,

торове, фуражи, хранителни добавки, производството на екзотични растителни и животински видове, дивечовъдство.

Относително постоянния брой на МСП с очертаваща се тенденция на увеличение през последните години определя тяхното важно значение за развитието и укрепването на бизнес средата.

Констатирания застой в развитието на селския и други видове алтернативен туризъм през последните години е в резултат на липсата на целенасочена активна политика в тази област, независимо от доброто съчетание на природни ресурси и културно-историческо наследство, както и от липсата на достъпен ресурс за инвестиции в тази област.

3.2.3. Технологични тенденции

- ✓ Нарастващ интерес към развитие и използване на възобновяемите източници на енергия, биодизел и биогаз;
- ✓ Нарастващ интерес към развитие и внедряване на иновациите и технологиите в сектора на земеделието, животновъдството и преработващата промишленост;
- ✓ Очертаваща се тенденция за реално навлизане на ИКТ в дейността на агропроизводителите и МСП на територията;
- ✓ Продължава модернизация на селскостопанския сектор.

3.2.4. Тенденции по отношение на околната среда

- ✓ Внедряване на съвременни технологии в опазването на околната среда и управлението на отпадъците;
- ✓ Засилен интерес и навлизане на инвестиции в ВЕИ;
- ✓ Очертаваща се тенденция ангажираните в агробизнеса да следят световните и европейски тенденции и се стремят към производства, които да оползотворяват добрите природо-климатични ресурси на територията заедно с опазването на околната среда.

Стратегията за местно развитие залага на интервенции, които ще подкрепят устойчивия характер на очертаващите се положителни тенденции в развитието, описани по-горе. От друга страна се осигурява противодействие на ефектите от негативните тенденции, като е необходимо на територията на МИГ-Елхово да бъдат предложени възможности и осъществени действия, свързани с :

- ✓ Активизиране на местните хора за идентифициране на проблемите на територията, начините и ресурсите за нейното устойчиво развитие;
- ✓ Засилване на диалога и сътрудничеството и осъществяването на съвместни действия на публичния, частния и гражданския сектор, насочени към създаване на идеи, продукти и услуги с максимална добавена стойност към собствените ресурси на територията;
- ✓ Нови начини за бизнес развитие и създаване на поминък и работни места;
- ✓ Обединяване на местните действащи лица около колективни проекти и мултисекторни дейности и постигане на синергия в развитието на територията;
- ✓ Улесняване и стимулиране на процесите на адаптация и промяна в развитието на територията, местните общности, интегрирането на грижите за околната среда, разнообразяването на икономиката и повишаването на качеството на живот;
- ✓ Трансфер и адаптиране на иновации и намиране на нови решения за проблемите и перспективите в развитието на територията.

3.3. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT анализ) и анализ на проблемите

3.3.1. Проблеми в развитието на територията

Проблемите, идентифицирани в процеса на събиране и анализ на данните за територията на МИГ-Елхово и извършените социално-икономически изследвания и проучвания, вкл. сред местното население и заинтересованите страни, в синтезиран вид могат да бъдат обобщени така :

- ✓ Особено критична демографска ситуация и задълбочаващ се процес на депопулация;
- ✓ Висока безработица, стабилно над средната за страната, особено след младите хора, жените, хората с увреждания и хората от малцинствата;
- ✓ Намалени шансове за професионална реализация, особено на младите хора и жените и трайно очертаващо се ниво на ниски доходи (респ. намалена покупателна способност);
- ✓ Съществуването на основни различия в параметрите на живот и социално-трудова устройване на населението от селата в сравнение с град Елхово и областния център Ямбол;
- ✓ Наличието на социална изолация на уязвими групи от населението (жени, младежи, малцинства) и нарастване дела на скритата безработица;
- ✓ Неоползотворени в посока тяхното икономизиране природни и културно-исторически ресурси, в резултат на липсата на изградена туристическа инфраструктура и на последователна, целенасочена и агресивна комуникационна и рекламна политика за популяризиране на природните и културно-исторически дадености;
- ✓ Проблемна жизнеспособност за голяма част от съществуващите малки земеделски стопанства и други производства; липса на стабилни от „семеен тип” стопанства с пазарна ориентация;
- ✓ Недостатъчна сегментация на местната икономика, липса на високотехнологични и иновативни експортно ориентирани отрасли; липса на производство на продукти с местна идентичност;
- ✓ Ниска местна произвеждана добавена стойност;
- ✓ Липса на добри практики, улесняващи диверсификацията на продуктите на територията;
- ✓ Ограничени вътрешни финансови ресурси за развитие на територията;
- ✓ Съществуваща финансова и икономическа криза – липса на средства, вкл. кредитен ресурс и демотивация на населението и бизнеса в условията на рецесия и реална криза във финансовия, социалния, икономическия и др. сектори.

Тези основни проблеми, стоящи и в основата на негативните тенденции в развитието на територията създават сериозни спънки за икономиката и задържат качеството на живот на неприемливи от гледна точка на европейските стандарти нива. Това изисква извеждането и формулирането на политики за тяхното решаване и предприемането на подходящи конкретни интервенции чрез Стратегията за местно развитие .

3.3.2. SWOT анализ

3.3.2.1 Цел на SWOT анализа

Представения в тази точка SWOT анализ (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) цели да разкрие сравнителните предимства и недостатъци на района на интервенция на

Стратегията за местно развитие, изведени от съществуващата социално-икономическата ситуация на територията и представлява основа за определянето на основните стратегически цели на Стратегията, свързана с прилагането на подхода ЛИДЕР на територията на действие на МИГ-Елхово.

SWOT анализът изследва следните две основни групи фактори, свързани със ситуацията на територията :

1. Фактори на вътрешната среда, които се отнасят до съществуващи силни страни или предимства (Strengths) и недостатъци или слабости (Weaknesses), по специално:
 - Силните страни на територията - всички вътрешни съдействащи за развитието фактори, които допринасят за оползотворяване на възможностите и за справяне със заплахите.
 - Слабите страни на територията - всички вътрешни условия за развитие или недостатъци, които намаляват конкурентноспособността на района на интервенция на СМР или възперпятват оползотворяването на възможностите.
2. Фактори на външната среда, които се отнасят за възможностите (Opportunities) и съществуващите заплахи (Threats), по-специално :
 - Възможностите за развитие на територията - всички външни условия или характеристики, които благоприятстват съживяването на търсенето или допринасят за формирането на сравнителни предимства на района на интервенция на Стратегията;
 - Заплахите за развитието на територията - предизвикателствата, които се създават поради неблагоприятни тенденции или всички външни условия, които упражняват неблагоприятно влияние в посоката на развитие на района на интервенция.

3.3.2.2 Подход към SWOT анализа

Подробният описателен анализ на съществуващата ситуация на територията на МИГ-Елхово , представен в т.3.2 изобразява **вътрешния потенциал за развитие на района на интервенция**, който се систематизира в следните компоненти, обхванати от анализа:

Горепосочените компоненти на вътрешния потенциал се изследват чрез SWOT анализа с цел установяването на приноса им към съществуващата и към потенциалната конкурентноспособност на района на интервенция на Стратегията за местно развитие. По-специално се акцентира на възможността да бъдат подобрени конкурентноспособността на компонентите на вътрешния потенциал, използвайки предимствата и възможностите и противодействайки на слабите страни и заплахите. Изборът на конкретния подход за SWOT анализ допринася от една страна за по-функционалното използване на вътрешните

ресурси, както и за съответното конкретизиране на интервенциите на Стратегията за местно развитие, като средство за оползотворяването им.

3.3.2.3. SWOT анализ Матрица

Компонент 1 ПРИРОДНА СРЕДА	
Вътрешни фактори	
СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<p>1. Благоприятни природни и климатични условия (плодородни почви, достатъчни водни ресурси, значителен агроклиматичен потенциал;</p> <p>2. Чиста и запазена природа, съхранено биоразнообразие (липса на промишлени замърсители, наличие на защитени територии и зони по Натура 2000);</p> <p>3. Благоприятни агроекологични условия за широк спектър от селскостопански производства</p> <p>4. Наличие на природни забележителности, част от идентичността на територията</p>	<p>1. В недостъпна степен задоволително управление и оползотворяване на природните ресурси;</p> <p>2. Липса на последователни и целенасочени дейности за популяризиране на природните дадености;</p> <p>3. Недостатъчна инфраструктура за управление на водите, създаваща опасност от наводнения;</p> <p>4. Наличие на полупланински райони с ниско производителни земи;</p>
Брой фактори : 4	Брой фактори : 4
Външни фактори	
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<p>1. Международна тенденция за оползотворяване на природното наследство за умерени алтернативни форми на туризъм;</p> <p>2. Мотивация за инвестиции в природоопазващи дейности;</p> <p>3. Активна политика по отношение на околната среда, вт.ч. проучване и прилагане на добри европейски практики</p> <p>4. Повишаваща се чувствителност за устойчивото развитие, свързана с прилагането на новата европейска аграрна политика.</p>	<p>1. Натиск върху околната среда и използването на земята;</p> <p>2. Влошаване на природния пейзаж поради липсата на инфраструктура и мерки за защита от природни и технологични бедствия;</p> <p>3. Опасност за влошаване на екосистемите от прилагане на инфраструктурни проекти.</p>
Брой фактори : 4	Брой фактори : 3
Компонент 2 ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ	
Вътрешни фактори	
СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ

<p>1. Местно население с исторически корени и силна културна идентичност;</p> <p>2. Приблизително балансиран по пол състав на населението;</p> <p>3. Сравнително нисък коефициент на възрастова зависимост</p> <p>4. Тенденция за увеличение на младите хора с високо образование;</p> <p>5. Компактни маси от населението е заето в селскостопанския сектор – работна ръка с опит и традиции в сектора.</p>	<p>1. Критична демографска ситуация и задълбочаващ се процес на депопулация;</p> <p>2. Липса на високоспециализирани човешки ресурси за потребностите на бизнеса;</p> <p>3. Висока безработица, особено след младите хора, жените, хората с увреждания и хората от малцинствата;</p> <p>4. Наличие на основни различия в параметрите на живот и социално-трудова устройване на населението от селата в сравнение със общинския център;</p> <p>5. Съсредоточаване на населението в общинския център и обезлюдяване на селата</p> <p>6. Висок процент на неграмотни и хора с по-ниско от основно образование при малцинствените групи</p>
Брой фактори : 5	Брой фактори : 6
Външни фактори	
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<p>1. Прилагане на дейности за обучение през целия живот, с цел да се дадат равни възможности, но и нови способности за хора които се намират на прага на социална изолация;</p> <p>2. Лансиране на дейности и инициативи в подкрепа на социалната интеграция;</p> <p>3. Създаване на заетост за жени, младежи и други чувствителни социални групи от местното население, използвайки възможностите на ПРСР 2007-2013, вкл. подхода ЛИДЕР;</p> <p>4. Увеличаване на заетостта чрез диверсификация на икономическите дейности използвайки възможностите на ПРСР 2007-2013, вкл. подхода ЛИДЕР;</p>	<p>1. Задълбочаване на демографската криза и негативните демографски процеси;</p> <p>2. Увеличаваща се опасност от изгубване на идентичността на населението (хомогенизиране на консуматорските модели и поведение);</p> <p>3. Опасност за продължителна социална изолация на уязвими групи от населението (жени, младежи, малцинства) и нарастване дела на скритата безработица</p>
Брой фактори : 4	Брой фактори : 3
Компонент 3 ИКОНОМИЧЕСКА СРЕДА	
Вътрешни фактори	
СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ

<p>1.Преструктуриран икономическия сектор и сравнително стабилен вътрешен продукт;</p> <p>2.Наличие на достатъчно като площ обработваеми земи;</p> <p>3.Традиции в производството и преработката на селскостопанска продукция;</p> <p>4.Диференцирано и допълващо се земеделско и животновъдно производство.</p> <p>5 Селскопански продукти и продукти на ХВП с отлично качество: зърнени и технически култури, грозде, мляко и млечни продукти, вино, птици и птичи продукти;</p> <p>6.Наличие на експортно ориентирани производства: зърнени и технически култури, машинотроене и др.</p>	<p>1.Липса на стабилни от „семеен тип“ стопанства с пазарна ориентация;</p> <p>2. Проблемна жизнеспособност за голяма част от съществуващите малки земеделски стопанства и други производства, в т.ч. поради прилагането на стари, но все още действащи техника и технологии;</p> <p>3.Недостатъчна сегментация на местната икономика, липса на високотехнологични и иновативни експортно ориентирани отрасли;</p> <p>4. Малък размер на напояваните площи;</p> <p>5.Липса на изградени тържища за селскостопанска продукция и значителни разстояние от съществуващите в други територии големи тържища, търговски центрове и пазари.</p> <p>6.Ниска конкурентностоспособност на МСП и в резултат на това загуба на външни пазари;</p> <p>7.Почти липсва производството на продукти с местна идентичност;</p> <p>8. Липса на биологични производства;</p> <p>9.Слаба предприемаческа активност сред населението, особено сред жените и младежите;</p> <p>10.Ниски доходи и ниска покупателна способност на населението;</p> <p>11.Ниска местна произвеждана принадлежна стойност;</p> <p>12.Липса на изградена туристическа инфраструктура, липса на организиран достъп до културно-исторически и природни места; неразвит селски и други форми на алтернативен туризъм</p> <p>13.Ниска инвестиционна активност в резултат на ограничените вътрешни финансови ресурси на територията;</p> <p>14.Липса на достатъчно силни изградени мрежи за бизнес сътрудничество, промоция и реклама;</p> <p>15.Липса на практики, улесняващи диверсификацията на продуктите на региона (връзки с технологични центрове; връзки между производителите за постигане на критична маса; нематериални инвестиции)</p>
Брой фактори : 6	Брой фактори : 15
Външни фактори	
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
1.Ускореното интегриране в общоевропейското	1. Конкурентен натиск от европейски

<p>икономическото пространство и пазар; възползване от предимствата на външна граница на Европейския съюз.</p> <p>2.Ориентирането на общата европейската селскостопанска политика към повишено качество и устойчиво развитие;</p> <p>3.Все по-достъпни нови технологии за развитие на модерно селскостопанско и промишлено производство;</p> <p>4. Тенденциите за повишаване на търсенето на традиционни, качествени и екологично чисти храни и като цяло на земеделски продукти;</p> <p>5.Мотивация за инвестиции във възобновяеми енергийни източници;</p> <p>6.Възползване от развиващия се пазар на алтернативни форми на туризъм в Европа и света, включване в разработените пакети за реклама на селски и други алтернативни форми на туризъм;</p> <p>7.Подкрепата за развитие и подобряване на конкурентноспособността на земеделския и горския сектор и диверсификацията на икономиката, оказвана от ПРСР 2007-2013, включително и подхода ЛИДЕР.</p>	<p>продукти, услуги и пазари и свързаната с него опасност от срив в традиционните производства;</p> <p>2.Наличие на конкурентни производства, възнаграждения и социални придобивки за хората в близки до територията градове;</p> <p>3. Финансова криза – липса на средства, вкл. кредитен ресурс и демотивация на населението и бизнеса в условията на рецесия и реална криза във финансовия, социалния, икономическия и др. сектори;</p> <p>4.Свиване на традиционните пазари, загуба на клиенти, спиране на доставки в условията на криза;</p>
Брой фактори : 7	Брой фактори : 4
Компонент 4 СОЦИАЛНА И КУЛТУРНА СРЕДА	
Вътрешни фактори	
СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<p>1.Богато културно - историческо наследство, съхранени традиции и обичаи;</p> <p>2.Балансирано изградена и добре работеща мрежа от образователни, здравни и културни институции;</p> <p>3.Многообразие от културни дейности и утвърдени събития, подчертаващи културната идентичност;</p> <p>4. Изграден местен капацитет и структури в подкрепа на младежките дейности</p>	<p>1. Липса на политики за ефективно икономическо оползотворяване и реклама на културното наследство;</p> <p>2. Амортизиран сграден фонд, обзавеждане и оборудване в по-голямата част в селата за провеждане на културни, социални и религиозни дейности;</p> <p>3.Недостатъчни усилия за систематично изследване и подкрепа за съхраняване на културно-историческото наследство и традиции</p> <p>4. Изразена пространствена асиметричност при предоставянето на услуги на населението и професионална реализация</p>
Брой фактори : 4	Брой фактори : 4
Външни фактори	
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<p>1. Международна тенденция за оползотворяване на културното наследство за умерени алтернативни форми на туризъм;</p>	<p>1.Пренебрегване на традиционния начин на живот и загуба на културна идентичност;</p> <p>2. Влошаване на демографските процеси и</p>

2. Социална интеграция на уязвимите групи от населението. 3. Инкорпориране на елементи на социалната и културна идентичност в продуктите на региона.	засилване тенденцията на депопулация
Брой фактори : 3	Брой фактори : 2
Компонент 5 ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ И ИНФРАСТРУКТУРА	
Вътрешни фактори	
СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
1 .Добра електрозахранваща и комуникационна инфраструктура; 2. Наличие на свободни терени за застрояване и сграден фонд; 3. Изградено регионално депо за твърди битови отпадъци	1.Дисперсен като цяло характер на селищната мрежа - много и малки населени места, липсват големи села; 2.Влошено качество и на места амортизирана пътна инфраструктура; 3.Ограничени вътрешни финансови ресурси за развитие на територията; 4.Недостатъчно изградена и амортизирана в голяма от селата на инфраструктура в областта на водоснабдяването и канализацията. 5. Ограничено прилагане на ИКТ в административното обслужване и подкрепа на бизнеса в отделните населени места.
Брой фактори : 3	Брой фактори : 5
Външни фактори	
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
1. Акумулиране на ресурси за инфраструктурно развитие в следствие на засилена инвестиционна активност; 2. Развитие на публично-частните партньорства; 3. Инвестиционен интерес към изграждането обслужваща международния път инфраструктура 4. Ускорено изграждане на отсечките по Лотове 3 и 4 на автомагистрала „Тракия”	1.Недостатъчен обем на инвестиции за инфраструктурно развитие и задълбочаваща се в следствие на това изолация на територията; 2.Неравнопоставеност в развитието на селските райони по отношение на големите центрове, в резултат на ограничени ресурси и деформации в регионалната политика.
Брой фактори : 4	Брой фактори : 2
Компонент 6 ПОЗИЦИОНИРАНЕ И РАЗПОЗНАВАЕМОСТ	
Вътрешни фактори	
СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
1. Благоприятно географско и трансгранично положение 2. Наличие на граничен контролно пропускателен пункт „Лесово – Хамзабейли” – външна граница на ЕС и преминаващ през територията първокласен път I-7 част от международен транспортен коридор.	1. В недостатъчна степен популяризиран и оползотворени природни и културно-исторически ресурси. 2. Липса на дейности, свързани с маркетинга на територията и налагането на успешен бранд.

3. Важни елементи, придаващи разпознаваемост (местно население със свой опит и традиции, природно и културно наследство, силна културна идентичност).	
4. Натрупан опит в междуобщинското и международно сътрудничество	
Брой фактори : 4	Брой фактори : 2
Външни фактори	
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
1.Пряк достъп на района на интервенция до главните транспортни възли на областта, плановия район и страната вследствие бъдещето изграждане на отсечката по Лотове 3 и 4 на автомагистрала „Тракия“.	1. Капсулиране на територията и проблемно оползотворяване на възможностите и ресурсите, вследствие негативни демографски и икономически процеси;
2. Включването и работата в национални и европейски мрежи, включително Националната селска мрежа и Европейската селска мрежа;	
3. Възползване от географското положение като притегателен център по отношение на страни от Балканите, Турция, черноморските държави.	
4. Оползотворяване на предимствата на територията чрез програми за междутериториално, трансгранично и транснационално сътрудничество	
5. Подсилване на връзките между имиджа на територията и ресурсите, между имиджа и местната идентичност.	
Брой фактори : 5	Брой фактори : 1

3.3.2.4. Резултати от SWOT анализа:Факторно обобщена матрица

МАТРИЦА : ОБОБЩЕНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ SWOT АНАЛИЗА						
Компоненти на вътрешния потенциал	Силни страни	Слаби страни	Възможности	Заплахи	Оценка	
					А+В	Б+Г
К.В.П.	(А)	(Б)	(В)	(Г)		
1. Природна среда	4	4	4	3	8	7
2. Човешки ресурси	5	6	4	3	9	9
3. Икономическа среда	6	15	7	4	13	19
4. Социална и културна среда	4	4	3	2	7	6
5. Териториално развитие и инфраструктура	3	5	4	2	7	7
6. Позициониране и разпознаваемост	4	2	5	1	9	3
Общ сбор	26	36	27	15	53	51

От факторно обобщената матрица на SWOT анализа следва, че по отношение територията на МИГ-Елхово слабите страни (36) имат значително предимство над силните страни (26), като същевременно възможностите за развитие (27) също в значително по-голяма степен превишават потенциалните заплахи (15). Общото положително съчетание от фактори (силни страни + възможности: 53) е по-високо от отрицателното (слаби страни +заплахи: 51). Това показва, че територията на действие на МИГ има сравнително добра основа за прилагането на политики и стратегии, които стъпвайки на силните страни и възможностите за развитие, биха развили нови силни страни и въздействали успешно за преодоляването на недостатъците в развитието (слабите страни) и биха имали успех в преодоляването на последствията от потенциалните заплахи в развитието.

Анализирайки факторното присъствие по отношение на компонентите на вътрешния потенциал (К.В.П.) можем да направим следните изводи:

1. Преобладаващо отрицателно съчетание на фактори (слабите страни и заплахите) в развитието на територията се отнася до икономическата среда, където слабите страни и заплахите са 19 от общо 51 фактора. Същевременно тук е и най-големия потенциал за развитие. Силните страни и възможностите са изразени от 13 фактора от общо 53 за всички К.В.П.
2. Във факторните характеристики на компонента Човешки ресурси е налице баланс по отношение на положителните и отрицателни групи фактори (слабите страни и заплахите - 9; силни страни и възможности - 9), с ясно дефиниран акцент в отрицателната оценка по отношение на демографските процеси и заетостта.
3. Приблизително балансирани са и съчетанията от положителни и отрицателни фактори и по отношение на социалната и културна среда (7 на 6) и териториалното развитие и инфраструктура (7 на 7). Тук трябва да бъде отчетен фактът, че при териториалното развитие и инфраструктура преобладават слабите страни, като факторите, свързани с възможностите за развитие са два пъти повече от заплахите.
4. Богатството на природните дадености на територията е съчетано с възможностите за активна политика по отношение на околната среда и по-пълното оползотворяване на природното наследство. Това предопределя и преобладаваща положителни фактори от съчетание на силни страни и възможности – 8, в сравнение с отрицателните
5. Буди интерес съчетанието от положителни и отрицателни фактори по отношение на позиционирането и разпознаемостта на територията. Тук съчетанието от силни страни и възможности (9) значително превишава слабите страни и заплахите (3).Макар и относителна тежест в общата оценка на територията (12 от общо 104 фактора) да е най-малка, това говори за значителен потенциал по отношение за възможностите за глобално позициониране, нарастваща популярност и познаваемост на територията. Безспорно това би оказало влияние и върху цялостното развитие на територията и следва да бъде подкрепено чрез интервенциите на СМР.

Тези изводи са в основата на избора и формулирането на политиките за въздействие върху развитието на територията на МИГ-Елхово и дефинирането по-натъък на стратегическите цели и приоритети на Стратегията за местно развитие. Резултатите от SWOT анализа и дефинираните фактори на вътрешната среда и външната среда, свързани с развитието на територията на МИГ –Елхово, по-долу са приложени във факторно комбиниран TOWS анализ, чиито изводи ще са в основата на избора и формулирането на възможните стратегии за въздействие върху развитието на територията на МИГ-Елхово и дефинирането по-натъък на стратегическите цели и приоритети на Стратегията за местно развитие.

3.3.2.5.TOWS анализ: TOWS матрица на възможните стратегии

Прилагането на TOWS анализ дава възможност значително по-добре да бъдат съпоставени външните фактори (възможностите и заплахите) с вътрешните фактори (силните и слабите страни) и фокусирано вниманието върху възможните стратегии за развитие. Факторите на външната и вътрешната среда се групират в TOWS матрица, във вида представен по-долу.

	Силни страни	Слаби страни
Възможности	Ускоряващи политики на развитие (S-O strategies)	Структурни политики на развитие (W-O strategies)
Заплахи	Стабилизиращи политики на развитие (S-T strategies)	Превантивни политики на развитие (W-T strategies)

TOWS МАТРИЦА НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ SWOT АНАЛИЗА		
	Силни страни	Слаби страни
Възможности	53	63
Заплахи	41	51

От комбинираното изследване на факторите, характеризиращи силните и слаби страни, възможности и заплахите произтичат следните резултати :

1. Комбинацията на силните страни и на възможностите, която води до приемането на ускоряващи политики се намира на второ място (53 фактора).
2. Комбинацията на възможностите и слабите страни, която води до приемането на структурни политики се намира на първо място. (63 фактора).
3. Комбинацията на силните страни със заплахите, която води до приемането на стабилизиращи политики се намира на четвърто място(41 фактора).
4. Комбинацията на слабите страни и заплахите, която води до приемането на превантивни политики заема трето място(51 фактора).

От горното следва извода, че най-подходящият подход за формулиране на стратегическата рамка на развитието на територията на МИГ-Елхово е този, който акцентира върху съчетаването на структурните политики, целящи възможно най-успешния преход на територията и нейните субекти към новите дадености и възможности на общата селскостопанска политика на ЕС с ускоряващите политики в подкрепа на социално-икономическата структура и максималното оползотворяване на общите ресурси на района на интервенция на Стратегията за местно развитие.

В матрицата по-долу е представен набора от политики, приложими чрез настоящата Стратегия за местно развитие:

	Силни страни УСКОРЯВАЩИ ПОЛИТИКИ	Слаби страни СТРУКТУРНИ ПОЛИТИКИ
ВЪЗМОЖНОСТИ	► Подкрепа за конкурентноспособността на селскостопанския, горския и преработвателния сектор, чрез повишение на качеството и на добавената стойност на продуктите им, на основата на иновации, нови знания и технологии.	► Повишаване за качеството на живот на територията чрез подкрепа за диверсификацията и подкрепа за задържането на населението в селата , както и за подобряване на местната икономика

		<p>► Диверсификация на местната икономика, чрез подкрепа на предприемачеството и ефективното оползотворяване на местните ресурси и с акцент върху опазването и устойчивото развитие на околната среда</p> <p>► Подкрепа за привлекателността, имиджа и разпознаваемостта на територията на МИГ, оползотворявайки сравнителните предимства на социално - икономическото развитие, природната и културна среда.</p>
	СТАБИЛИЗИРАЩИ ПОЛИТИКИ	ПРЕВАНТИВНИ ПОЛИТИКИ
Заплахи	<p>► Подкрепа за задържане на населението на територията чрез подобряване условията за живот и повишаване на заетостта и пригодността за работа с акцент на равните възможности и насърчаване на заетостта на жените и младежите.</p>	<p>► Повишаване на обществената активност на територията на МИГ</p>

РАЗДЕЛ 4

ЦЕЛИ НА СТРАТЕГИЯТА

4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие

Стратегическата цел, приоритетите и специфичните цели за развитие на територията на МИГ-Елхово чрез прилагането на интегрирана Стратегия за местно развитие за периода до 2015 година са определени на основата на прилагането на подхода „отдолу-нагоре“ съгласно установените нужди, идентифицирани от анализа на настоящото състояние, SWOT анализа, анализа на тенденциите и процеса на информиране и консултации със заинтересованите страни в района на действие на МИГ и при отчитане измеренията на хоризонталните политики на Европейския съюз. Схематично основните моменти и етапи този процес са изобразени на фиг.7 и 8.

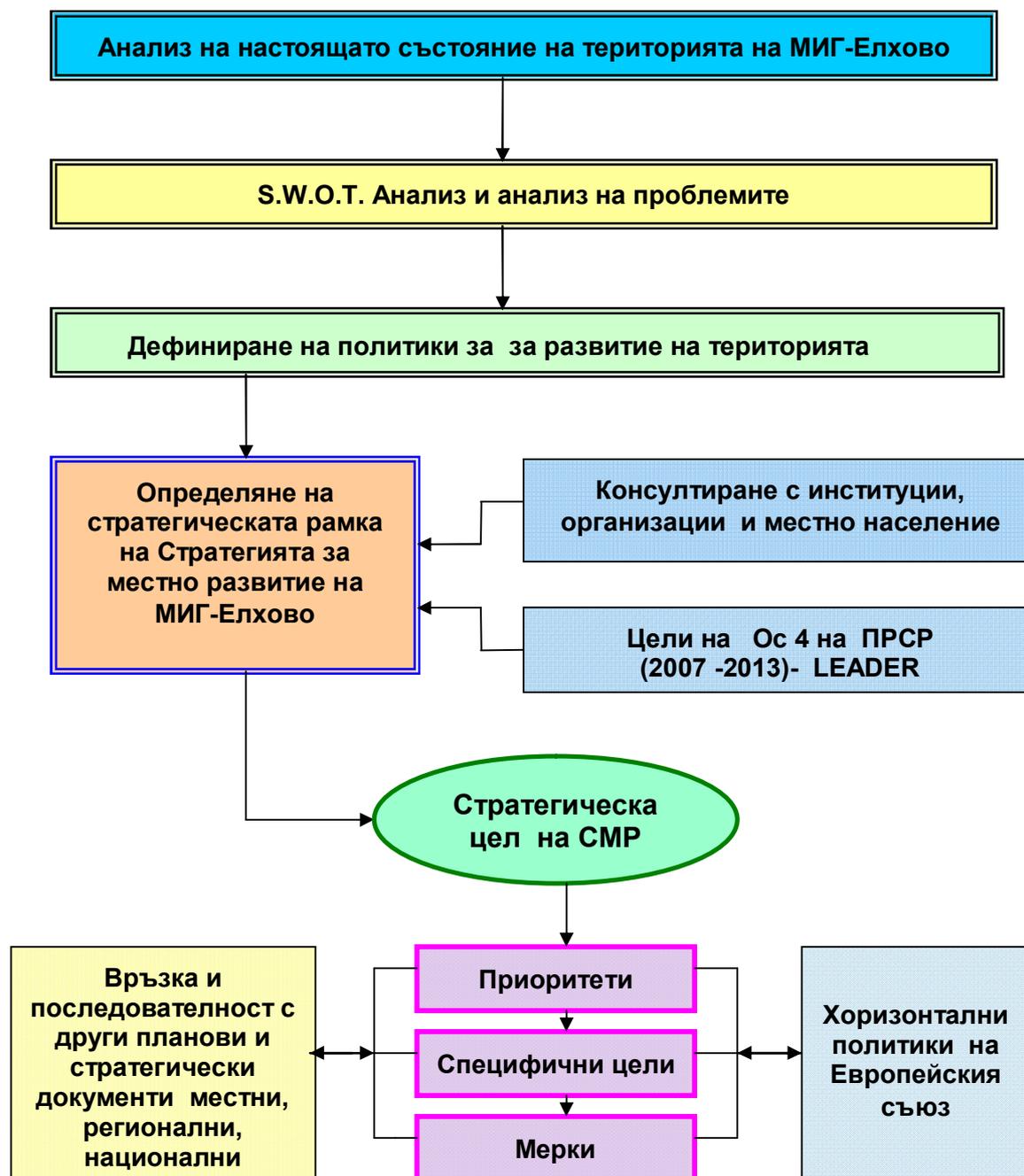
Дефинирането на стратегическата цел, приоритетите и специфичните цели е свързано със създаването на предпоставки за:

- ✓ Балансирано икономическо развитие, намаляване на неравенството и засилване на социалната сплотеност на местните общности;
- ✓ Създаване на работни места и увеличаване на възможностите за заетост;
- ✓ Лансиране на равни възможности за жените, младежите и уязвимите групи от населението;
- ✓ Подпомагането на иновативното предприемачество и на пренасянето на ноу-хау и желание за оползотворяването на сравнителните преимущества и на природните и човешки ресурси на района;
- ✓ Взаимното допълване и сътрудничество между различните сектори на местната икономика;
- ✓ Производството на качествени местни продукти с висока добавена стойност;
- ✓ Развитие на селския, екологичния и други форми на алтернативен туризъм;
- ✓ Постигане на обществена активност и мобилизация за достигане на общи цели.

По-такъв начин Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово насочва местното развитие към ефективно оползотворяване на природните ресурси и културно - исторически дадености с цел превръщането на територията на действие на Местната инициативна

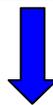
група в район за производство на земеделска продукция с високо качество и екологична чистота, диверсифицирана икономика, качествена и социално –достъпна жизнена среда и развити алтернативни форми на туризъм със специфична местна идентичност. Необходимо е да се отбележи, че отличителния характер на производствата и услугите на една местна икономика, която се съчетава с издигането на алтернативността и различието, е един от основните “отбранителни” фактори на селските райони срещу глобализацията и свързаните с това негативни ефекти. В случая с територията на действие на Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово, тази алтернативност и различие произтичат от нейния „капитал”, който се изразява с голямо разнообразие от природни ресурси и се оформя и издига, чрез организираната и целенасочена човешка намеса, от страна на местните власти и общности.

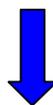
Фиг 7. Етапи на формулиране на Стратегическата рамка на СМР

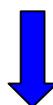
Настоящо състояние на територията на МИГ-Елхово	SWOT анализ / анализ на проблемите	БОТТОМ – UP Подход „Отдолу-нагоре”
--	---	--

Компоненти за формиране на политики за развитие на територията на МИГ-Елхово																
Силни страни																
Слаби страни																
	<table border="1"> <tr> <th>УСКОРЯВАЩИ ПОЛИТИКИ</th> <th>СТРУКТУРНИ ПОЛИТИКИ</th> </tr> <tr> <td> <p>► Подкрепа за конкурентноспособността на селскостопанския, горския и преработвателния сектор, чрез повишение на добавената стойност на продуктите им, но основата на иновации, нови знания и технологии.</p> </td> <td> <p>► Повишаване за качеството на живот чрез подкрепа за диверсификацията и подкрепа за задържането на население в селата, както и подобряване на местната икономика.</p> </td> </tr> <tr> <td rowspan="2"> <p>Възможности</p> </td> <td> <p>► Диверсификация на местната икономика, чрез подкрепа на предприемачеството, ефективното оползотворяване на местните ресурси, с акцент върху опазването и устойчивото развитие на околната среда</p> </td> </tr> <tr> <td> <p>► Подкрепа за привлекателността, имиджа и разпознаваемостта на територията на МИГ, оползотворявайки сравнителните предимства на социално - икономическото развитие, природната и културна среда..</p> </td> </tr> <tr> <td></td> <td> <table border="1"> <tr> <th>СТАБИЛИЗИРАЩИ ПОЛИТИКИ</th> <th>ПРЕВАНТИВНИ ПОЛИТИКИ</th> </tr> <tr> <td> <p>► Подкрепа за задържане на населението на територията чрез подобряване условията за живот и повишаване на заетостта и пригодността за работа с акцент на равните възможности и насърчаване на заетостта на жените и младежите.</p> </td> <td> <p>► Повишаване на обществената активност на територията на МИГ.</p> </td> </tr> <tr> <td> <p>Запахи</p> </td> <td></td> </tr> </table> </td> </tr> </table>	УСКОРЯВАЩИ ПОЛИТИКИ	СТРУКТУРНИ ПОЛИТИКИ	<p>► Подкрепа за конкурентноспособността на селскостопанския, горския и преработвателния сектор, чрез повишение на добавената стойност на продуктите им, но основата на иновации, нови знания и технологии.</p>	<p>► Повишаване за качеството на живот чрез подкрепа за диверсификацията и подкрепа за задържането на население в селата, както и подобряване на местната икономика.</p>	<p>Възможности</p>	<p>► Диверсификация на местната икономика, чрез подкрепа на предприемачеството, ефективното оползотворяване на местните ресурси, с акцент върху опазването и устойчивото развитие на околната среда</p>	<p>► Подкрепа за привлекателността, имиджа и разпознаваемостта на територията на МИГ, оползотворявайки сравнителните предимства на социално - икономическото развитие, природната и културна среда..</p>		<table border="1"> <tr> <th>СТАБИЛИЗИРАЩИ ПОЛИТИКИ</th> <th>ПРЕВАНТИВНИ ПОЛИТИКИ</th> </tr> <tr> <td> <p>► Подкрепа за задържане на населението на територията чрез подобряване условията за живот и повишаване на заетостта и пригодността за работа с акцент на равните възможности и насърчаване на заетостта на жените и младежите.</p> </td> <td> <p>► Повишаване на обществената активност на територията на МИГ.</p> </td> </tr> <tr> <td> <p>Запахи</p> </td> <td></td> </tr> </table>	СТАБИЛИЗИРАЩИ ПОЛИТИКИ	ПРЕВАНТИВНИ ПОЛИТИКИ	<p>► Подкрепа за задържане на населението на територията чрез подобряване условията за живот и повишаване на заетостта и пригодността за работа с акцент на равните възможности и насърчаване на заетостта на жените и младежите.</p>	<p>► Повишаване на обществената активност на територията на МИГ.</p>	<p>Запахи</p>	
УСКОРЯВАЩИ ПОЛИТИКИ	СТРУКТУРНИ ПОЛИТИКИ															
<p>► Подкрепа за конкурентноспособността на селскостопанския, горския и преработвателния сектор, чрез повишение на добавената стойност на продуктите им, но основата на иновации, нови знания и технологии.</p>	<p>► Повишаване за качеството на живот чрез подкрепа за диверсификацията и подкрепа за задържането на население в селата, както и подобряване на местната икономика.</p>															
<p>Възможности</p>	<p>► Диверсификация на местната икономика, чрез подкрепа на предприемачеството, ефективното оползотворяване на местните ресурси, с акцент върху опазването и устойчивото развитие на околната среда</p>															
	<p>► Подкрепа за привлекателността, имиджа и разпознаваемостта на територията на МИГ, оползотворявайки сравнителните предимства на социално - икономическото развитие, природната и културна среда..</p>															
	<table border="1"> <tr> <th>СТАБИЛИЗИРАЩИ ПОЛИТИКИ</th> <th>ПРЕВАНТИВНИ ПОЛИТИКИ</th> </tr> <tr> <td> <p>► Подкрепа за задържане на населението на територията чрез подобряване условията за живот и повишаване на заетостта и пригодността за работа с акцент на равните възможности и насърчаване на заетостта на жените и младежите.</p> </td> <td> <p>► Повишаване на обществената активност на територията на МИГ.</p> </td> </tr> <tr> <td> <p>Запахи</p> </td> <td></td> </tr> </table>	СТАБИЛИЗИРАЩИ ПОЛИТИКИ	ПРЕВАНТИВНИ ПОЛИТИКИ	<p>► Подкрепа за задържане на населението на територията чрез подобряване условията за живот и повишаване на заетостта и пригодността за работа с акцент на равните възможности и насърчаване на заетостта на жените и младежите.</p>	<p>► Повишаване на обществената активност на територията на МИГ.</p>	<p>Запахи</p>										
СТАБИЛИЗИРАЩИ ПОЛИТИКИ	ПРЕВАНТИВНИ ПОЛИТИКИ															
<p>► Подкрепа за задържане на населението на територията чрез подобряване условията за живот и повишаване на заетостта и пригодността за работа с акцент на равните възможности и насърчаване на заетостта на жените и младежите.</p>	<p>► Повишаване на обществената активност на територията на МИГ.</p>															
<p>Запахи</p>																

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА МЕСТНО РАЗВИТИЕ
Развитие на територията на МИГ- Елхово като район с производство на висококачествена и екологично чиста земеделска продукция, конкурентноспособна диверсифицирана икономика и благоприятни и привлекателни условия за живот

МАТРИЦА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ И СПЕЦИФИЧНИТЕ ЦЕЛИ
ПРИОРИТЕТ 1 Постигане на икономически растеж чрез балансирано, устойчиво и природоопазващо развитие на местната икономика и повишаване заетостта на територията на МИГ-Елхово

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1	Производство на конкурентноспособни качествени традиционни земеделски продукти с висока добавена стойност, чрез използването на съвременни методи и техники на производство, преработка, стандартизация, сертифициране, обозначение и пласирането на вече съществуващи и на нови пазари местни и европейски пазари;
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2	Диверсификация на икономическите дейности, подобряване и подкрепа на предприемачеството чрез подпомагане на развитието на нови и съвременни производства и услуги.;
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3	Защита и опазване на околната среда и рационално използване и управление на местните природни ресурси, като основен определящ елемент, свързан с развитието на местното икономическо развитие
ПРИОРИТЕТ 2	Подобряване на средата на живот в населените места на територията на МИГ-Елхово и утвърждаване на местната идентичност
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 4	Съхранение и развитие на природното и културно-историческото наследство, традиции, обичаи и занаяти, тяхното икономизиране и формиране на специфична идентичност на територията като дестинация, свързана с развитието на различни алтернативни форми на туризъм;
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 5	Формирането на благоприятни и привлекателни условия за живот на местното население, с акцент върху малките населени места и преодоляването на социалната и икономическа изолация на уязвими групи от населението
ПРИОРИТЕТ 3	Укрепване на местната общност и изграждане на капацитет за устойчиво развитие на територията на МИГ-Елхово
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 6	Повишаване на обществената активност на територията и подобряване капацитета на местните общности за планиране и управление на местното развитие на чрез прилагане на подхода „отдолу –нагоре”, развитието на вътрешнотериториалното и транснационално сътрудничество , популяризирането и въвеждането на добри практики.

Фиг 8. Алгоритъм за извеждане на стратегическата цел, приоритети и специфични цели на Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово

Горепосочените приоритети и цели са насочени към преодоляването на проблеми, свързани с относителното изоставане в развитието на територията на действие на МИГ. Тяхното постигане ще създаде необходимите предпоставки за развитие, които да засилят икономическата активност в съчетание с опазването на естествената и социалната среда на територията. Достигането на заложените цели в резултат на избраните и описани в Раздел 5 интервенции за прилагането Стратегията за местно развитие би довело до постигането на следните желани като цяло резултати в развитието :

- ✓ Повишаване на заетостта;
- ✓ Задържане на младото население с успоредно подобрене, както на възрастовата пирамида, така и на процента на активното население спрямо общото население на територията;
- ✓ Повишаване на конкурентноспособността на местното производство и на възможностите за навлизане на вече съществуващи или нови пазари;
- ✓ Увеличение на посетителите с главна насоченост специфични (напр. орнитоложки) видове туризъм, но и към дейностите на селския туризъм, с важни мултипликационни резултати и в останалите производствени сектори в района;
- ✓ Свързване на икономически отрасли като земеделското производство, преработването и туризма с важни мултипликационни резултати от подобрената жизнена среда.

4.2. Обвързаност с цели в други планове и стратегически документи – местни регионални и национални

Стратегията за местно развитие допълва останалите програми и политики на местно, регионално и национално ниво, мултиплицирайки динамиката на намесите и последствията от тях, така че, чрез последователност от дейности подпомагащи развитието, да се положат основите на устойчиво местно развитие.

Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово е тясно свързана със стратегическата цел на ос 4 на **Програмата за развитие на селските райони 2007 -2013**, която е създаването на местни възможности за заетост и развитието на селските райони. Успоредно с това, местната стратегия се развива по конкретни оси, така че да има допълване с дейностите и да се постигне значим ефект за територията на действие на МИГ, максимално използване на ресурси и връзки между дейностите. По-специално се стреми към създаването на един многофункционален модел на развитие, което може да се постигне чрез подкрепата за производството на традиционни и утвърдени (със знак за произход и качество, биологични) земеделски продукти с многогодишна перспектива, в съчетание с умереното развитие на туризма и контролираното селищно развитие. Тези цели се постигат във голяма степен чрез целите на предложената местна стратегия.

Също така Стратегията за местно развитие е свързана със стратегическите цели в **Плана за развитие на Югоизточен планов регион 2007-2013**, които са създаване на условия за икономически растеж с темпове, изпреварващи средните за страната и осигуряване на благоприятна, здравословна и стимулираща развитието жизнена среда.

На областно ниво, предложената стратегия за развитие кореспондира напълно със стратегическите цели на **Стратегията за развитие на област Ямбол 2005 – 2015**, които са устойчив икономически растеж; повишаване качеството на живот и увеличаване на заетостта; регионално сътрудничество и стимулиране на партньорството.

Основните цели на Стратегията за местно развитие напълно кореспондират със стратегическата цел на **Общинския план за развитие на община Елхово за периода 2007-2013**, а именно: изграждане чрез партньорство на европейски модел на развита община на базата на устойчиво и балансирано развитие и управление на човешки, географски и икономически ресурси в полза на местната общност. Те са съотнесими и към стратегическите приоритети на ОПР за съживяване, стабилизиране и развитие на конкурентоспособна икономика и устойчив икономически растеж на основата на икономика на знанието; укрепване на административния капацитет и създаването на по-добра институционална среда; съхраняване и развитие на човешкия фактор, подобряване качеството на живот на населението и повишаване на заетостта; изграждане на нова и подобряване на съществуващата социална инфраструктура за постигане на устойчив растеж; изграждането на нова и подобряването на съществуващата техническа инфраструктура и опазване на околната среда за постигане на устойчив растеж.

4.3. Специфични цели

Следните специфични цели, свързани с най-важните за местната общност проблеми са изведени и дефинирани в Стратегията за местно развитие. Те следват логиката на намеса в резултат на съчетаването на структурни и ускоряващи политики в развитието и умереното прилагане на стабилизиращи и превантивни политики (фиг. 7, 8).

► Специфична цел 1

Производство на конкурентноспособни качествени традиционни земеделски продукти с висока добавена стойност, чрез използването на съвременни методи и техники на производство, преработка, стандартизация, сертифициране, обозначение и пласирането на вече съществуващи и на нови пазари местни и европейски пазари

Подкрепата за конкурентноспособността на земеделския и преработвателния сектори, производството на висококачествени местни продукти, техният маркетинг и реклама, вертикалната организация на производството, въвеждането на нови технологии и иновации в производството, както и оползотворяването на възможностите за изграждане на възобновяеми енергийни източници, могат чувствително да повишат инвестиционната

активност, заетостта на територията на МИГ-Елхово и подобряват конкурентноспособността на икономиката като цяло.

► Специфична цел 2

Диверсификация на икономическите дейности, подобряване и подкрепа на предприемачеството чрез подпомагане на развитието на нови и съвременни производства и услуги

Развиването на дейности, създаващи доходи извън земеделския сектор е свързано с възможността за повишаване на доходите, преодоляване на сезонната заетост и разкриването на нови работни места. Разнообразяването на местната икономика е метод за нейното оживяване и повишаване на нейната конкурентоспособност. Подпомагането на предприемчивостта на ниво диверсификация на дейностите в икономиката на територията на МИГ-Елхово подпомага нейното структурно преустройство, а също така и смекчава евентуални последици от бъдещи неблагоприятни промени в общата селскостопанска политика.

► Специфична цел 3

Защита и опазване на околната среда и рационално използване и управление на местните природни ресурси, като основен определящ елемент, свързан с развитието на местното икономическо развитие

Съхранената околна среда и благоприятните екологични условия са съществен фактор, влияещ на социално-икономическото развитие на територията на МИГ-Елхово. В този смисъл защитата и опазването на околната среда следва да бъдат интегрирани в Стратегията за местно развитие като е важен определящ елемент на местната икономика. Следва да бъде търсено положителното въздействие върху околната среда и предвратявани неблагоприятните въздействия върху нея.

► Специфична цел 4

Съхранение и развитие на природното и културно-историческото наследство, традиции, обичаи и занаяти, тяхното икономизиране и формиране на специфична идентичност на територията като дестинация, свързана с развитието на различни алтернативни форми на туризъм

Съхраняването и развитието на културно – историческото наследство, традиции, обичаи и занаяти произтича от необходимостта от тяхното икономизиране като възможност за развитие и заетост, от запазване на идентичността и разпознаваемостта на територията и повишаване на нейната посещаемост. Това може да бъде реализирано чрез подкрета за развитието на алтернативни форми на туризъм.

► Специфична цел 5

Формирането на благоприятни и привлекателни условия за живот на местното население, с акцент върху малките населени места и преодоляването на социалната и икономическа изолация на уязвими групи от населението

Извеждането на тази цел е свързано с необходимостта да бъдат решени установените при анализа проблеми, свързани с влошеното качество на живот на територията, нарастващата изолация на уязвимите групи от населението и противодействие на тенденцията към обезлюдяване на територията.

► Специфична цел 6

Повишаване на обществената активност на територията и подобряване капацитета на местните общности за планиране и управление на местното развитие на чрез прилагане на подхода „отдолу –нагоре”, развитието на вътрешнотериториалното и транснационално сътрудничество , популяризирането и въвеждането на добри практики

Повишаването на обществената активност и създаването на устойчив капацитет на местните общности е с важна предпоставка за децентрализирано планиране на развитието стъпващо на подхода „отдолу-нагоре”. Насърчаването на развитието и укрепването на МИГ-Елхово има важно значение за участието на местните общности в процесите на местното развитие. Същевременно важно за тези общности е да получават информация за

възможностите на подхода ЛИДЕР и активно да участват в процеса на прилагане на Стратегията за местно развитие. Прилагайки подхода ЛИДЕР, и в частност Стратегията за местно развитие МИГ - Елхово следва да се превърне в една от значимите местни институции, сътрудническа си с богата гама от участници в различни сектори на социално-икономическото развитие и със сродни организации в България и останалите страни от ЕС.

Извеждането и обвързаността на специфичните цели със стратегическата цел и основните приоритети за развитие на територията е представена в матрицата за определяне на приоритетите и специфичните цели, изобразена на фиг.8.

Обвързаността на специфичните цели с резултати от SWOT анализа (точка 3.3.1.4 и 3.3.1.5) е представена в матрицата по-долу:

МАТРИЦА НА ОБВЪРЗАНОСТТА НА СПЕЦИФИЧНИТЕ ЦЕЛИ С РЕЗУЛТАТИТЕ НА SWOT АНАЛИЗА												
Компоненти на вътрешния потенциал	Силни страни	Слаби страни	Възможности	Запахи	Оценка		СЦ1	СЦ2	СЦ3	СЦ4	СЦ5	СЦ6
					А+В	Б+Г						
К.В.П.	(А)	(Б)	(В)	(Г)	А+В	Б+Г	Специфични цели на СМР					
1. Природна среда	4	4	4	3	8	7	√	√	√			√
2. Човешки ресурси	5	6	4	3	9	9	√	√			√	√
3. Икономическа среда	6	15	7	4	13	19	√	√	√	√		√
4. Социална и културна среда	4	4	3	2	7	6				√	√	√
5. Териториално развитие и инфраструктура	3	5	4	2	7	7					√	√
6.Позициониране и разпознаваемост	4	2	5	1	9	3				√	√	√
Общ сбор	29	36	27	15	53	51	3	3	2	3	4	6

Специфична цел 6 е хоризонтално действие, тъй като подкрепя взаимодействието между всички компоненти на вътрешния потенциал с оглед постигане желаните за територията резултати в контекста на местното развитие.

4.4. Цялостна стратегическа рамка

Цялостната стратегическа рамка е графично изобразена на фиг.9.

РАЗДЕЛ 5 ОПИСАНИЕ НА ИНТЕРВЕНЦИИТЕ

5.0. Общи изисквания по мерките на стратегията за местно развитие

За всички мерки в Стратегията за местно развитие от ПРСР 2007 – 2013 се прилагат:

► Изискванията за допустимост на дейностите, разходите и кандидатите/получателите на помощта, и размерът (интензитетът) на финансовата помощ, определени в съответните мерки, както и изискванията по прилагане на мярка 41 - съобразно актуалния текст на ПРСР;

► Изискванията по чл. 11 ал. 5 от Наредба 23 от 18 декември 2009 г., респективно, изискванията за допустимост на дейностите, разходите и кандидатите/получателите на помощта, както и размерът (интензитетът) на финансовата помощ, определени в актуалните текстове на наредбите, определящи условията и реда за подпомагане по съответните мерки.

Към всички мерки от СМР се прилагат и всички изисквания на българското законодателство, свързани със съответните дейности по мерките.

► Помощта ще се отпуска в съответствие с условията и правилата на Регламент на Комисията (ЕС) 1998/2006, за минимална помощ (*de minimis*) за мерките от ос 3, с изключение на публични инвестиции, при които общините са получатели на помощта (бенефициенти). Общата публична помощ, отпуска на един получател (бенефициент) през който и да е период от три финансови години от всички източници на помощ предвид правилата за минимална помощ (*de minimis*) не трябва да превишава 200 000 евро.

► Когато дейностите включват инвестиционна подкрепа, задължително ще се изисква положително решение за оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС), освен в случаите, когато такава не се изисква от Закона за опазване на околната среда.

► Всички проекти, попадащи в територии от НАТУРА 2000, преди одобрението им ще бъдат проверявани за съответствие с разпоредбите на Закона за биологичното разнообразие и съответните подзаконовни нормативни актове за неговото прилагане, както и предвидените ограничения в решенията за определяне на местата и планове за управлението им.

► Работата в защитени територии и/или със защитени видове изисква съгласуване и разрешение от компетентните органи в България (МОСВ). Допускат се *in-situ* и *ex-situ* дейности, но също при спазване на националното природозащитно законодателство и след получаването на всички предвидени по закон разрешителни от компетентните органи (МОСВ и др.).

Правила за допустимост за инвестиционна подкрепа:

► Допустимите инвестиционни разходи са ограничени до:

(а) изграждане или подобрене на недвижимата собственост;

(б) закупуване на нови машини и оборудване, включително компютърен софтуер, до пазарната стойност на активите;

(в) финансиране на закупуването чрез финансов лизинг на нови машини и оборудване (включително компютърен софтуер), до пазарната стойност на актива и при условие, че

бенефициентът ще стане негов собственик не по-късно от датата на подаване до Разплащателната агенция на заявката за окончателно плащане по отношение на съответния актив;

(г) общи разходи, свързани с разходите по точки (а), (б) и (в), като хонорари за архитекти и инженери, консултантски услуги, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензии. Общите разходи не могат да надхвърлят 12% от общата сума на допустимите разходи за инвестицията. Общите разходи може да са възникнали до 1 година преди кандидатстването.

► Прилагат се и следните условия:

- Дейностите по проектите трябва да се осъществяват на територията на МИГ-Елхово;
- При дейности за строителство/реконструкция, кандидатите трябва да представят технически проект на етапа на кандидатстване, с изключение на мерки 321 и 322, при които изготвянето на технически проект може да е част от инвестиционния проект;
- Заявленията за подпомагане, когато е приложимо, следва да са в съответствие с действащото българско законодателство в областта на инвестиционното проектиране и разпоредбите на Закона за устройство на територията;
- Когато проектите предвиждат инвестиции със стопанска цел, всички кандидати трябва да представят бизнес план – мерки 121, 123, 311, 312;
- Разходите, свързани с изготвянето на бизнес-планове, се подпомагат като част от общите разходи, посочени по т. г). Те ще бъдат възстановени на база действително извършени разходи и не могат да превишават 1% от общите допустими разходи за инвестиции по мярка 121 при проекти, касаещи само машини и оборудване за обработка на почвата и за прибиране на реколтата, включително трактори и комбайни и 5% от общите допустими разходи за инвестиции по мерки 121, 123, 311 и 312 при други проекти;
- Инвестиционните проекти по мерки 321 и 322 трябва да са съобразени с приоритетите на Общинския план за развитие на община Елхово за периода 2007-2013.

► Авансови плащания при инвестиционна подкрепа

▪ Получателите на инвестиционна подкрепа могат да поискат от Разплащателната агенция авансово плащане в размер до процента, определен в съответната наредба, регламентираща условията и реда за подпомагане по съответната мярка от Програмата за развитие на селските райони от публичната подкрепа за инвестицията. Авансово плащане се извършва след учредяване на банкова гаранция в полза на Разплащателната агенция, в размер на 110% от размера на авансовото плащане или поръчителство, като допустимостта за това и изискванията към поръчителите са описани в съответната наредба или запис на заповед, издадена от кмета на общината в полза на РА в размер 110 % от стойността на авансовото плащане, и решение на общинския съвет за одобряване на запис на заповед (за получатели на фиансива помощт –общини). Срокът на валидност на банковата гаранция или записа на заповед трябва да покрива срока на договора по проекта между получателя и МИГ, удължен с шест месеца. Гаранцията се освобождава, когато Разплащателната агенция установи, че сумата на одобрените за плащане разходи, съответстващи на публичната подкрепа за инвестицията, надхвърля сумата на авансовото плащане.

▪ Авансови плащания са допустими само за инвестиционни проекти. Авансови и/ли междинни плащания се извършват при условие, че са предвидени в проекта и са одобрени от Разплащателната агенция и МИГ. Авансово плащане се допуска при условие, че неговият размер надвишава левовата равностойност на 2000 евро. Авансово плащане може да бъде заявено не по-късно от три месеца от датата на сключване на договора за изпълнение на проекта. По отношение на авансовите и междинните плащания, както и окончателните плащания, се прилагат условията и редът, описани в Наредба 23 от 18 декември 2008 г.

- Авансови плащания се допускат за следните мерки:

121 Модернизиране на земеделските стопанства

- 123 Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти
- 226 Възстановяване на горския потенциал и въвеждане на превантивни дейности
- 311 Разнообразяване към неземеделски дейности
- 312 Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия
- 313 Насърчаване на туристическите дейности
- 321 Основни услуги за икономиката и населението в селските райони
- 322 Обновяване и развитие на селата.

Недопустими разходи

► Следните разходи не са допустими за подкрепа:

(а) разходи за данъци, с изключение на невъзстановим ДДС, когато е поет действително и окончателно от бенефициенти, различни от лицата, освободени от данък съгласно Чл. 4 (5), алинея (1) от Шестата Директива на Съвета 77/338/ЕИО от 17 май 1977г. относно хармонизацията на законодателството на страните членки за данъците върху оборота – Обща система за данък добавен стойност: единна основа за оценка;

(б) разходи за лихви по кредити, глоби, неустойки, банкови такси, гаранции;

(в) закупуване на употребявани машини и оборудване;

(г) закупуване на лизинг на недвижима собственост и при случаите на закупуване на лизинг на машини и оборудване (включително компютърен софтуер) - на други разходи свързани с лизинговия договор, като печалбата за лизинговата компания, разходите по лихви за рефинансиране, оперативни и застрахователни разходи. Разходите за закупуване чрез финансов лизинг на машини, съоръжения и оборудване не са допустими, когато ползвателят на помощта не става собственик на съответния актив до датата на подаване на заявката за окончателно плащане за същия актив;

(д) принос в натура;

(е) разходи, направени преди датата на кандидатстване, с изключение на общи разходи по мерките за инвестиционни дейности, които са платени не по-рано от една година от датата на кандидатстване;

(ж) общи разходи, свързани с инвестицията, извършени по-рано от една година от подаване на заявлението за подпомагане;

(з) текущ ремонт или текуща поддръжка на активи, получили инвестиционна подкрепа;

(и) строителство/реконструкция на инфраструктура за лов, скално катерене и голф;

(й) разходи за закупуване на права за производство на земеделска продукция;

(к) разходи за закупуване на животни за земеделски дейности. Разходи за закупуване на коне са допустими при неземеделските инвестиции и когато животните не се използват за селскостопански цели. Не са допустими и разходи за дейности, свързани с развъждане на животни;

(л) разходи за закупуване и засаждане на едногодишни растения;

(м) разходи за закупуване на недвижими имоти;

(н) инвестиции, отнасящи се до обикновена замяна;

(о) разходи за дейности, подпомагани по друг проект или програми на Европейския съюз;

(п) мита, акцизи, такси;

(р) разходи, платени в брой, с изключение на разходи за гориво и билети за обществен транспорт за проекти по мерки, посочени в чл. 20, буква а), и) и чл. 52, буква "в" от Регламент на Съвета (ЕО) № 1698/2005 от 20 септември 2005 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР);

(с) закупуване на недвижими имоти, с изключение на мерките, посочени в чл. 20, буква б), и) и iii) от Регламент на Съвета (ЕО) № 1698/2005 от 20 септември 2005 г. относно

подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) (ОВ L 277, 21.X.2005 г., стр. 1)

▶ Не се предоставя финансова помощ за изграждане и обновяване на инфраструктура и закупуване на оборудване за лов, скално катерене и голф, дейности в сектор рибарство и аквакултури и хазарт.

▶ Недопустими за подпомагане са инвестиции за инфраструктура за ширококолов пътен достъп до интернет и инвестиции за сгради за обучение и здравеопазване.

▶ Не се предоставя финансова помощ на кандидати/ползватели на помощта, за които бъде установено наличие на изкуствено създадени условия и/или функционална несамостоятелност на инвестицията, целящи получаване на предимство в противоречие с целите и условията на съответната мярка.

▶ Дейностите и разходите за строително-монтажни работи и за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, с изключение на предварителните разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, придобиване на ноу-хау, патентни права и лицензии, са допустими за финансова помощ, ако са извършени след датата на посещението на място от МИГ.

▶ По отношение на разходите, свързани с възлагане на външни изпълнители и/или доставчици се прилагат изискванията на чл. 12а от Наредба № 23 от 18 декември 2009 г на МЗХ и, където е приложимо, ЗОП и НВМОП.

Допустими получатели на финансова помощ по Стратегията за местно развитие

▶ Следните юридически и физически лица са допустими като получатели на финансова помощ по Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово :

- Земеделски производители, регистрирани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители (ДВ, бр.10 от 1999 г);
- Земеделски стопани, регистрирани в Интегрираната система за администриране и контрол;
- Собственици на гори;
- Признати организации на производители;
- Лица, регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за занаятите;
- Общини на територията на МИГ –Елхово;
- Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел;
- Читалища, вписани по Закона за народните читалища;
- Граждански дружества, учредени по Закона за задълженията и договорите – само за мярката по чл. 52, т. б, т. ii от Регламент № 1698/2005 г. (Мярка 322, дейност 3);
- Местни подразделения на вероизповедания, регистрирани като юридически лица съгласно чл. 20 на Закона за вероизповеданията;
- Физически лица;
- Научни институти, които осъществяват научни, приложни и обслужващи дейности в областта на селското стопанство и/или горското стопанство и/или управлението на земите и/или околната среда;

- Институции в системата на професионалното образование и обучение по чл. 18, т. 1, 2, 5 и 6 от Закона за професионалното образование и обучение.
- Кандидатите трябва да имат постоянен адрес - за физическите лица, и седалище - за еднолични търговци и юридическите лица на територията на МИГ-Елхово.
- Не са допустими за подпомагане юридически лица или еднолични търговци, имащи клон на територията на МИГ-Елхово, ако юридическите лица или едноличните търговци, открили клона, нямат седалище на територията на МИГ-Елхово, с изключение на обучаващите организации, кандидати по мерките, посочени в чл. 20, буква а), и) и чл. 52, буква "в" от Регламент на Съвета (ЕО) № 1698/2005 от 20 септември 2005 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР).
- Кандидатите се подпомагат при условие, че:
- Нямат изискуеми задължения към ДФ „Земеделие“;
 - Кандидатите – еднолични търговци и юридически лица, регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите и Закона за юридическите лица с нестопанска цел, не са в открито производство по обявяване в несъстоятелност или не са обявени в несъстоятелност;
 - Кандидатите – еднолични търговци и юридически лица, регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите и Закона за юридическите лица с нестопанска цел, не са в производство по ликвидация;
 - Нямат изискуеми публични задължения към държавата, с изключение на общини;
 - Едноличните търговци, юридическите лица – търговци, и кооперациите са вписани в Търговския регистър към Агенцията по вписванията.
- Не са допустими за подпомагане кандидати/получатели на помощта:
1. при които кандидатът/получателят на помощта - физическо лице, или представляващият кандидата/получателя на помощта едноличен търговец, търговско дружество или юридическо лице и член/ове на управителния им орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, включително прокуриснт или търговски пълномощник, е свързано лице по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси с лице, заемащо публична длъжност в управляващия орган или РА, което е участвало при одобряването на заявлението за подпомагане;
 2. при които представляващият кандидата/ползвателя на помощта - гражданско дружество, и съдружник - физическо лице, член/ове на управителния орган, прокуриснт или търговски пълномощник на юридическо лице - съдружник в гражданско дружество, както и временно изпълняващ такава длъжност, е свързано лице по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси с лице, заемащо публична длъжност в управляващия орган или РА, което е участвало при одобряването на заявлението за подпомагане;
 3. които попадат в случаите по чл. 21 или 22 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси.
- Крайният срок за изпълнените и отчитане на проекти по стратегията за местно развитие е 30 юни 2015, като не се предвижда сключване на договори за предоставяне на финансова помощ за проекти по стратегията за местно развитие след 31 декември 2013 г.

5.1. Мерки и дейности

Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово включва дейности по мерки от Програмата за развитие на селските райони (2007-2015), допринасящи за постигането на специфичните цели, приоритети и в цялост на основната стратегическа цел за развитие на територията за периода до 2015 година. Това са мерки, които са насочени към постигането на конкурентноспособност; опазването на околната среда; повишаването качеството на живот и разнообразяване на икономическите дейности; междутериториалното и трансгранично сътрудничество и управлението на МИГ, придобиване на умения и постигане на обществена активност на територията.

Следните мерки от ПРСР 2007-2013 година са включени в СМР :

1. Код на мярката : 121	
Наименование на мярката	Модернизиране на земеделските стопанства
2. Код на мярката : 123	
Наименование на мярката	Добаване на стойност към земеделски и горски продукти
3. Код на мярката : 226	
Наименование на мярката	Възстановяване на горския потенциал и въвеждане на превантивни дейности
4. Код на мярката : 311	
Наименование на мярката	Разнообразяване към неземеделски дейности
5. Код на мярката : 312	
Наименование на мярката	Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия
6. Код на мярката : 313	
Наименование на мярката	Насърчаване на туристическите дейности
7. Код на мярката : 321	
Наименование на мярката	Основни услуги за населението и икономиката в селските райони
8. Код на мярката : 322	
Наименование на мярката	Обновяване и развитие на населените места
9. Код на мярката : 421	
Наименование на мярката	Вътрешно териториално и транснационално сътрудничество
10. Код на мярката : 431-1	
Наименование на мярката	Управление на местни инициативни групи, придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответната територия за местните инициативни групи, прилагащи стратегии за местно развитие

По-долу са представени подробно разписани отделните мерки, включени в СМР.

Код на мярката : 121	
Наименование на мярката	Модернизиране на земеделските стопанства

Приложима Наредба на МЗХ по мярката : **НАРЕДБА № 8 ОТ 3 АПРИЛ 2008 Г.**

Описание на целите

- ✓ Да подобри цялостната дейност и конкурентоспособност на земеделските стопанства чрез модернизиране на производствените условия и въвеждането на нови процеси и технологии, целящи производство на качествени земеделски продукти;
- ✓ Да подобри опазването на околната среда;

На територията на МИГ –Елхово са регистрирани относително висок брой земеделски производители. По-голямата част от тях от като цяло разполага с остарял сграден фонд и техническо оборудване, а също и с ограничени възможности за осигуряване на инвестиции за тяхното обновяване. Това води до ниска ефективност на земеделското производство и намаляване на перспективите за растеж в един традиционен отрасъл, който има голямо значение за територията на МИГ–Елхово с оглед на обективните географски характеристики, земеползване и икономическа структура, човешки ресурси и нагласи на местното население.

Дейностите по мярката ще дадат възможност за модернизиране на земеделските стопанства и подобряване на икономическата им стойност чрез по-добро използване на производствените условия, включващо въвеждането на нови процеси и технологии за повишаване качеството на произвежданата продукция; разнообразяването на дейностите в стопанството. Настоящата мярка се разглежда като основен механизъм за постигане целите на стратегията, предвид както на типа инвестиции, които се подпомагат, така и поради факта, че в процеса на подготовката на СМР се очерта доста висок интерес към дейностите по тази мярка.

Обхват на мярката

1. Географски обхват на мярката - цялата територия на МИГ-Елхово
2. Обхват на инвестициите по мярката - материални и нематериални активи, които:
 - а) Отговарят на стандартите на Общността, отнасящи се до съответната инвестиция (или са изпълнени в края на периода на подпомагане, в случаи на инвестиции за прилагане стандартите на Общността).
 - б) Подобряват цялостната дейност на земеделското стопанство
3. Специални условия, свързани обхвата на инвестициите:
 - Мярката е отворена за всички сектори включени в Приложение I на Договора за създаване на ЕО с изключение на сектор „Тютюн”.
 - Капацитетът на техниката и оборудването за обработка на почвата и прибиране на реколтата подкрепяни по мярката, трябва да бъдат в съответствие с размера на обработваната от земеделския производител земя.
 - Разходите, свързани с нематериални активи за достигане съответствие с международни признати стандарти са избираеми само тогава, когато са част от по-широк инвестиционен проект, а не са самостоятелен проект.
 - Инвестициите на признатите организации на производители следва да бъдат полза на цялата организация на производители и са свързани с една или няколко от основните

земеделски дейности по производство и/или съхранение на земеделски продукти, произведени от техните членове, както и подготовка на продукцията за продажба.

Допустими кандидати

► Земеделски производители, регистрирани по реда на Наредба № 3 от 1999 г., съгласно изискванията на Наредба № 8 от 3 април 2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка „Модернизирание на земеделските стопанства“ от ПРСР 2007 – 2013, а именно:

- Икономическият размер на земеделското стопанство на кандидата да бъде поне 1 икономическа единица (ИЕ);
 - Кандидатите да използват земеделски площи с размер не по-малък от 1 ха или 0,5 ха за трайни насаждения и/или лозя, с изключение на кандидатите, които са били одобрени за подпомагане по мярка "Подпомагане на полупазарни стопанства в процес на реструктуриране" от ПРСР и кандидатите, подали заявление за подпомагане за инвестиции изцяло в секториптицевъдство и/или свиневъдство;
 - Юридическите лица да са получили минимум 50 % от общия доход за предходната година от земеделски дейности, преработка на земеделска продукция и/или услуги, директно свързани със земеделски дейности, включително от получена публична финансова помощ, директно свързана с извършването на тези дейности и услуги;
 - Юридическите лица да са регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите;
 - Едноличните търговци и юридическите лица - търговци, да са вписани в търговския регистър към Агенцията по вписванията;
 - Юридическите лица да са функционирали най-малко 6 месеца преди датата на подаване на заявлението за подпомагане и да имат за предходната финансова година минимум левовата равностойност на 3500 евро доход от земеделски дейности, преработка на земеделска продукция и/или услуги, директно свързани със земеделски дейности, включително от получена публична финансова помощ, директно свързана с извършването на тези дейности и услуги
- Признати организации на земеделски производители

Допустими дейности

Подкрепата по мярката ще бъде предоставяна финансова помощ за следните дейности, допринасящи за постигането на нейните цели:

- Внедряване на нови продукти, процеси и технологии и подобряване на наличните производствени материални и/или нематериални активи, и/или
- Подобряване на сътрудничеството с производителите и преработвателите на земеделски продукти, и/или
- Опазване на околната среда, включително с намаляване на вредните емисии и отпадъци, и/или
- Увеличаване използването на възобновяеми природни ресурси и подобряване на ефективността на използването при производството суровини, и/или
- Подобряване условията на труд, и/или
- Подобряване на хигиенните, ветеринарните, фитосанитарните, екологичните и други условия на производство, и/или
- Подобряване качеството на произвежданите земеделски продукти, и/или
- Подобряване на възможностите за производство, преработка и маркетинг на биологични земеделски продукти

Допустими разходи

Допустими за финансова помощ са следните разходи, предназначени за постигане целите на мярката

1. Закупуване, строителство или обновяване на сгради и друга недвижима собственост,

използвана за земеделското производство на ниво стопанство, включително такава, използвана за опазване компонентите на околната среда, включително торосъбирателни площадки, складове за съхранение на биомаса, недвижими активи за третиране на отпадъчни води/утайки, съоръжения за съхранение на силаж;

2. Закупуване, включително чрез финансов лизинг, и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на земеделския производствен процес, включително за:

а) опазване компонентите на околната среда;

б) получаване на топлинна и/или електроенергия, необходими за земеделските дейности на стопанството, чрез използването на биомаса;

в) подобряване на енергийната ефективност;

г) съхранение и подготовка за продажба на земеделска продукция;

3. Създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, включително:

а) трайни насаждения от десертни лозя;

б) медоносни дървесни видове за производство на мед;

в) други бързорастящи храсти и дървесни видове, използвани за производство на биоенергия;

4. Инвестиции, включително закупувани чрез финансов лизинг, за достигане съответствие със стандарти на Общността съгласно приложение № 9 на Наредба № 8 от 03 април 2008 на МЗХ.

5. Инвестиции, включително закупувани чрез финансов лизинг, за пчеларство: транспортни средства и съоръжения, в т. ч. съоръжения за рационализиране на подвижно пчеларство, за съхраняване и първична преработка на пчелен мед и други пчелни продукти, технологични линии, цялостно пчеларско оборудване и оборудване за развъждане на пчели майки;

6. Рехабилитация на съществуващи и изграждане на нови дренажни съоръжения и свързана с тях малка инфраструктура, както и закупуване, включително чрез финансов лизинг, на техническо оборудване за тяхната експлоатация;

7. Закупуване на земя, необходима за изпълнение на проекта във връзка с изграждане и/или модернизиране на сгради, помещения и други недвижими материални активи, предназначени за земеделските производствени дейности и/или за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения;

8. Закупуване, включително чрез финансов лизинг, на специализирани земеделски транспортни средства, включително камиони, цистерни за събиране на мляко, хладилни превозни средства за транспортиране на продукцията, превозни средства за транспортиране на живи животни и птици;

9. Инвестиции за напоителни съоръжения и оборудване, включително закупувани чрез финансов лизинг, за рехабилитация и/или подобряване на съществуваща мрежа в стопанството, включително нови тръбопроводи, системи за капково напояване, инсталации за дъждуване, малки помпени станции, технически средства и съоръжения за съхраняване и/или опазване на водата;

10. Достигане на съответствие с международно признати стандарти, като:

а) въвеждане на системи за управление в земеделските стопанства като ISO 9000: 2005; ISO 9001: 2008; ISO 14001: 2004 (EMAS); ISO 22000: 2005; ISO/TR 10013: 2001; ISO 19011: 2002; ISO 27001; системи за управление, базирани на информационни технологии, и др.;

б) подготовка за сертификация по HACCP (Анализ на опасностите и контрол на критичните точки);

в) въвеждане на Добри производствени практики в земеделските стопанства;

11. Закупуване на софтуер, включително чрез финансов лизинг;

12. Разходи, свързани с проекта, в т. ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, придобиване на ноу-хау, патентни права и лицензии, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявление за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение в размерите определени в Наредба № 8 от 03 април 2008 на МЗХ.

Допустими за финансова помощ са разходи и дейности, извършени след подаване на заявлението за подпомагане, с изключение на следните разходи, които могат да бъдат извършени и преди това, но не по-рано от една година преди датата на подаване на заявлението за подпомагане:

1. разходи, свързани с проекта по т. 12;
2. разходи за закупуване на земя, сгради и друга недвижима собственост.

Допустимите разходи за изработка на бизнес план като част от свързаните с проекта разходи по т.12 не могат да превишават 5 % от допустимите разходи (по т. 1 до 11 вкл.), и 1 % от допустимите разходи в случай на проекти само за машини и оборудване заобработване на почвата и за прибиране на реколтата, включително трактори и комбайни.

Дейностите и разходите за строително-монтажни работи и за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, с изключение на разходите по т. 1 и 2, извършени преди подаване на заявлението, са допустими за финансова помощ, ако са извършени след датата на посещението на място от РА.

Недопустими разходи

1. Всички разходи, посочени като недопустими в точка 5.0 на раздел 5;
2. Изследвания за разработване на нови продукти, процеси и технологии;
3. Търговия на дребно;
4. Сертификация по HACCP и по други международно признати стандарти;
5. Закупуване на права на производство на земеделска продукция;
6. Закупуване на животни, едногодишни растения и тяхното засаждане;
7. Закупуване, включително чрез финансов лизинг, на нови машини и оборудване, включително компютърен софтуер, над пазарната им стойност;
8. Инвестиции, за които е установена функционална несамостоятелност и/или изкуствено създадени условия за получаване на помощта с цел осъществяване на предимство в противоречие с целите на мярката;
9. Доставка или услуга или част от доставка/услуга, за които кандидатът не е изпълнил условията и реда на чл. 26, ал. 10 и 11 от Наредба № 8 от 03 април 2008 на МЗХ.

Финансови параметри на проектите

Минималният размер на проектите е левовата равностойност на 1 500 евро

Максималният размер на проектите е левовата равностойност на 100 000 евро

Размер на финансовата помощ

- 60% от общите допустими разходи за млади фермери (над 18 и под 40 годишна възраст) в необлагодетелствани райони и/или в обхвата на местата по националната екологична мрежа Натура 2000;
- 50% от общите допустими разходи за млади фермери в райони, различни от необлагодетелстваните и извън обхвата на местата по националната екологична мрежа Натура 2000;
- 50% от общите допустими разходи за други земеделски производители в необлагодетелствани райони и/или обхвата на местата по националната екологична мрежа Натура 2000;
- 40% от общите допустими разходи за останалите земеделски производители, които не са млади фермери и не са в необлагодетелствани райони и обхвата на местата по националната екологична мрежа Натура 2000.

Финансовата помощ се увеличава с 10 % за:

1. Инвестиции, директно свързани с производството на мляко;
2. Инвестиции в сгради и оборудване с цел подобряване на енергийната ефективност на земеделското стопанство на кандидата;

3. Инвестиции на ниво стопанство във водоспестяващи технологии, вкл. съоръжения за съхранение на водата, и пречистване на отпадъчни води от производството;

4. Инвестиции, свързани с производството на биогаз посредством използване на органични отпадъци, получени от земеделската дейност на стопанството на кандидата или от местно производство;

5. Инвестиции, свързани с производството на електричество или топлинна енергия посредством преработка на биомаса, вкл. строителство или обновяване на складове за биомаса (за посрещане на собствени енергийни нужди на земеделската дейност на кандидата);

6. Инвестиции за създаване и/или презасаждане на бързо растящи храсти и дървесни видове, използвани за производство на биоенергия;

7. Инвестиции, свързани с Директива 91/676/ЕИО за опазване на водите от замърсяване с нитрати от селскостопански източници.

Критерии за избор на проекти

Кандидатите представят бизнес план по образец съгласно Приложение № 5 от Наредба № 8 от 3 април 2008 г., с подробно описание на планираните инвестиции за период не по-малък от 5 години, а в случаите на създаване на трайни насаждения ли извършване на строително-монтажни работи – за 10-годишен период. Бизнес планът трябва да доказва икономическа жизнеспособност и да показва значително подобряване на цялостната дейност на земеделското стопанство на кандидата. При закупуване на техника за обработка на почвата и прибиране на реколтата в бизнесплана трябва да бъде посочен размерът на земята, за която техниката ще бъде използвана. Кандидатът се задължава да обработва земя с размер не по-малък от посочения за петгодишен период след датата на сключване на договора за отпускане на финансова помощ.

Всички предложения за проекти се проверяват за съответствие с критериите за допустимост. Всички проекти, които отговарят на критериите за допустимост се класират по приоритетни критерии. Селекцията на проектите ще се извършва на основа на приоритети, които се отнасят до:

- Проекти на земеделски производители, които са под 40-годишна възраст към датата на кандидатстване;
- Проекти на производители, които преработват продукцията от стопанството;
- Проекти, съдържащи инвестиции, необходими за извършване на конверсия към биологично земеделско производство;
- Проекти, съдържащи елементи на иновация – въвеждане на нов продукт или техника/технология за територията.

В таблицата по-долу са представени критериите, оценъчните показатели и тежестта на всеки критерии и максималния брой точки:

№	Критерии	Оценъчен показател	Тежест (точки)	Макс. брой точки
1.	Проектът е представен от кандидат – млад фермер, който е физическо лице или едноличен търговец	Кандидатът е на възраст от 18 навършени до 40 ненавършени години към датата на подаване на заявлението	“да” - 30 точки	30

2.	Проектът е представен от производители, които преработват продукцията от стопанството	Кандидатът е/ще преработва над 50 на сто собствена суровина включително от земеделски производители или собственици и/или ползватели на гори притежаващи над 10 на сто дял от предприятието	“да” – 20 точки	20
3.	Проекти, съдържащи инвестиции, необходими за извършване на конверсия към биологично производство	Над 50% от допустимите инвестиционни разходи са директно свързани с опазване компонентите на околната среда	“над 70%” – 2 точки “над 50%” – 1 точки	20
4	Проекти, съдържащи елементи на иновация – въвеждане на нов продукт или техника/технология за територията;	Над 50% от допустимите инвестиционни разходи са директно свързани с въвеждането на нов продукт техника/технология за територията	“над 70%” – 2 точки “над 50%” – 1 точки	20
5.	Проекти, свързани с подпомагането на земеделски стопанства от семеен тип	В дейността на предприятието, освен собственика са ангажирани и членовете на неговото семейство	“да” – 1 точки	10
	Общо			100

Минимална помощ/държавни помощи

Неприложимо условие за тази мярка

Код на мярката : 123	
Наименование на мярката	Добяване на стойност към земеделски и горски продукти

Приложима Наредба на МЗХ по мярката: НАРЕДБА № 18 от 26.06.2008

Описание на целите

- ✓ Подобряване на цялостната дейност, икономическата ефективност и конкурентноспособността на предприятията в хранително-преработвателната и горската промишлености чрез по-доброто използване на факторите за производство; въвеждането на нови продукти, процеси и технологии; подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост.
- ✓ Постигане на съответствие със стандартите на Общността.
- ✓ Подобряване опазването на околната среда.

Инвестициите, насочени за преодоляване на структурните проблеми в хранително-преработвателната на територията на МИГ-Елхово чрез модернизиране и повишаване ефективността и продуктивността на производството ще осигури добавяне на стойност към земеделските продукти, включително и на традиционните такива и ще увеличи пазарните и експортни възможности на първичните продукти.

В условията на силно наситен и конкурентен пазар на хранителни стоки конкурентоспособността на предприятията в значителна степен зависи от подобряване на ефективността на производството и маркетинга, въвеждане на иновации, използването на възобновяеми източници на енергия, подобряване на качеството и безопасността на храните, опазване на околната среда, подобряване условията на труд и хигиена.

Обхват на мярката

1. Географски обхват на мярката: цялата територия на МИГ-Елхово

2. Обхват на инвестициите по мярката: подкрепа се предоставя за материални и нематериални активи, които:

а) подобряват цялостната дейност, икономическата ефективност и конкурентоспособността на предприятията;

б) отнасят се до преработка и/или маркетинг на продукти описани в Приложение I на Договора за ЕС с изключение на рибни и горски продукти, и/или развитие на нови продукти, процеси и технологии за продукти описани в Приложение I на Договора за ЕС с изключение на рибни и горски продукти;

в) отговарят на стандартите на Общността

3. Специални условия / изключения:

- Сектор „тютюн“ е изключен от подкрепа.
- Подкрепа няма да бъде предоставяна на предприятия изпитващи трудности, както е дефинирано в Насоките на Общността за Държавна помощ за спасяване и реструктуриране на фирми, изпитващи затруднения.
- Подкрепа ще се предоставя само за изграждане/модернизиране на лаборатории, които са собственост на кандидатстващото предприятие, разположени са в негова сграда и се използват за собствените продукти на предприятието.
- Инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници са допустими ако се отнасят за нуждите на предприятието, и/или за производство на енергия за продажба чрез преработка на растителна и животинска първична и вторична биомаса от продукти описани в Приложение I от Договора за ЕС (виж Раздел 5.1.).
- Всички проекти за производство на био-енергия за продажба трябва да включват пред-проектни проучвания.
- Когато организацията на общия пазар, включително схемите за директно подпомагане, финансирани от Европейският земеделски фонд за гарантиране (ЕЗФГ) налагат ограничения върху производството или върху подпомагането на Общността на равнището на отделно преработвателно предприятие, инвестиции които биха увеличили обема на производството отвъд тези ограничения няма да бъдат подкрепяни по мярката.
- Когато в резултат на проекта се увеличава капацитета на производството, кандидатът по мярката трябва да демонстрира пазарен потенциал на готовата продукция и наличие на суровини за преработка.
- Разходите свързани с нематериални инвестиции за постигане на съответствие с международно признати стандарти са допустими само когато са част от инвестиционен проект, не като самостоятелен проект.
- Подкрепа за търговия на дребно не е допустима
- Финансова помощ се предоставя и за преработка и/или маркетинг на горски продукт, но само за микропредприятия и само за инвестиции, свързани с използване на дървесината като суровина, и е ограничена до работни операции извършвани преди индустриалната преработка и без производството на мебели, съгласно приложение № 2 на Наредба № 18 от 26 юни 2008 на МЗХ.

Допустими кандидати

За подпомагане могат да кандидатстват еднолични търговци или юридически лица, които отговарят на следните условия:

1. Да са микро, малки или средни предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия;
2. Да са с не повече от 25 на сто държавно или общинско участие;
3. Да са регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите;
4. Да нямат изискуеми задължения към Държавен фонд "Земеделие";
5. Да не са в открито производство за обявяване в несъстоятелност или не са обявени в несъстоятелност;
6. Да не са в производство по ликвидация;
7. Да нямат изискуеми публични задължения към държавата;
8. Да са вписани в Търговския регистър към Агенцията по вписванията.

Могат да кандидатстват и междинни предприятия (предприятия, които не са микро, малки или средни, но са със средносписъчен брой на персонала, по-малък от 750 души, или с годишен оборот, който не превишава левовата равностойност на 200 милиона евро), отговарящи на условията по т.2-8.

В случай, че кандидатът преработва само собствени земеделски продукти в продукти от Приложение 1 от Наредба № 18, е допустим за финансова помощ, ако над 50 на сто от неговия доход за предходната година е от преработка на земеделски продукти.

Кандидатите, които са пазари на производители, трябва да имат административна регистрация по Закона за стоковите борси и тържищата.

Не се предоставя безвъзмездна финансова помощ в случай, че кандидатът/ползвателят на помощта или негов законен или упълномощен представител попада в някоя от категориите, определени в чл. 93, параграф 1, чл. 94 и чл. 96, параграф 2, буква "а" от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета от 25 юни 2002 г. относно финансовия регламент, приложим към общия бюджет на Европейските общности (ОВ, L, бр. 248 от 16 септември 2002 г.).

Не са допустими за подпомагане кандидати/ползватели на помощта:

1. при които кандидатът/ползвателят на помощта или член/ове на управителния му орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, включително прокурист или търговски пълномощник, е свързано лице по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси с лице, заемашо публична длъжност в Управляващия орган или РА, което е участвало при одобряването на заявлението за подпомагане;
2. които попадат в случаите по чл. 21 или 22 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси.

В случай че кандидатът изпълнява проект и не е подал заявка за окончателно плащане по реда на Наредба № 8 от 2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка "Модернизиране на земеделските стопанства" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. (ДВ, бр. 41 от 2008 г.), той не може да кандидатства с проект по мярката.

Допустими дейности

По мярката ще бъдат подпомагани проекти, които водят до подобряване на цялостната дейност на предприятието на кандидата за подпомагане чрез:

- внедряване на нови и/или модернизиране на наличните мощности и подобряване на използването им, и/или
- внедряване на нови продукти, процеси и технологии, и/или
- намаляване на себестойността на произвежданата продукция, и/или
- постигане на съответствие със стандартите на Общността, и/или
- подобряване на сътрудничеството с производителите на суровини, и/или

- опазване на околната среда (включително намаляване на вредните емисии и отпадъци), и/или
- увеличаване на производството и използването на енергия от възобновяеми енергийни източници, и/или
- подобряване на здравето и безопасността и на хигиенните условия на производство и труд, и/или
- подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост, и/или
- подобряване на възможностите за производство на биологични храни чрез преработка на първични земеделски биологични продукти, и/или
- подобряване на защитата и хуманно отношение към животните.

Допустими разходи

Допустими за финансова помощ са следните разходи, предназначени за постигане целите на мярката :

1. Изграждане и/или модернизиране на сгради и други недвижими активи, свързани с производство, преработка и/или маркетинг, включително събаряне на стари сгради и производствени съоръжения;

2. Закупуване на сгради и друга недвижима собственост, използвана за производството, при условие, че същите са на територията на МИГ-Елхово;

3. Закупуване и инсталиране на нови машини и оборудване за подобряване на производствения процес и маркетинга, включително чрез финансов лизинг, в т.ч. за:

а) преработка, пакетиране, охлаждане, замразяване, сушене и съхраняване на суровините или продукцията;

б) производство на нови продукти, въвеждане на нови технологии и процеси;

в) опазване компонентите на околната среда;

г) производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствените нужди на предприятието, както и за продажба в случай на преработка на първична и вторична биомаса от растителни и животински продукти от Приложение № 1 на Наредба 18 от 26 юни 2008 г на МЗХ;

д) подобряване и контрол на качеството и безопасността на суровините и храните;

4. Закупуване на специализирани транспортни средства, свързани с подобряване на производството, осигуряване на суровини и реализация на продукцията, включително чрез финансов лизинг;

5. Изграждане/модернизиране, включително оборудване на лаборатории, които са собственост на кандидата, разположени са на територията на предприятието и са за нуждите на производствения процес, включително чрез финансов лизинг;

6. Материални инвестиции за постигане на съответствие с нововъведени стандарти на Общността съгласно Приложение № 4 на Наредба 18 от 26 юни 2008 г на МЗХ, включително чрез финансов лизинг, при условие, че съответствието бъде достигнато в рамките на 36 месеца от датата, на която стандартите са влезли в сила, съгласно националното законодателство, но не по-късно от датата на подаване на заявката за окончателно плащане;

8. Закупуване на земя за изграждане на недвижими активи, свързани с производствената дейност;

9. Нематериални инвестиции за покриване на международно признати стандарти за:

а) въвеждане на системи за управление на предприятията като ISO: ISO 9001:2008; ISO 14001:2004 (EMAS); ISO 900; ISO/TR 10013:2001; ISO 19011:2002; ISO 27001; системи за Управление, базирани на информационни технологии и др.;

б) Подготовка за сертификация по HACCP (Анализ на опасностите и контрол на критичните точки);

в) Въвеждане на Добри производствени практики в предприятията;

10. Закупуване на софтуер, включително чрез финансов лизинг;

11. Разходи, свързани с проекта, като разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, технико-икономически оценки и анализи, маркетингови стратегии, разработване на бизнесплан, придобиване на ноу-хау, патенти и

лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на дейностите по проекта (максималните относителни стойностите на отделните видове разходи спрямо допустимите са в съответствие с упоменатите в Наредба № 18 от 26 юни 2008 г. на МЗХ).

Закупуването чрез финансов лизинг на активи по т.2, 3, 4, 5, 6, 7 и 10 е допустимо, при условие че ползвателят на помощта стане собственик на съответния актив не по-късно от датата на подаване до РА на заявката за окончателно плащане за същия актив.

Допустими за финансова помощ са разходите, извършени след подаване на заявлението за подпомагане, с изключение на следните разходи, които могат да бъдат извършени до една година преди датата на подаване на заявлението за подпомагане и не по-късно от 24 месеца (максималния срок за изпълнение на проект по мярката) след подписване на договора с МИГ за отпускане на финансовата помощ:

1. разходи по т. 11, свързани с проекта;
2. за закупуване на земя, сгради и друга недвижима собственост.

Недопустими разходи

1. Всички разходи, посочени като недопустими в точка 5.0 на раздел 5;
2. Изследвания за разработване на нови продукти, процеси и технологии;
3. Търговия на дребно;
4. Сертификация по HACCP и по други международно признати стандарти;
5. Оперативни разходи, вкл. разходи за поддръжка, наеми, застраховка;
6. Закупуване на нови машини и оборудване, вкл. компютърен софтуер, над пазарната им стойност;
7. Инвестиции, за които е установена функционална несамостоятелност и/или изкуствено създадени условия за получаване на помощта, с цел осъществяване на предимство в противоречие с целите на мярката;
8. Рутинна поддръжка на активи, получили инвестиционна подкрепа;
9. Доставка или услуга или част от доставка/услуга, за които кандидатът не е изпълнил условията и реда на чл. 23, ал. 19 и 20 от Наредба № 18;
10. Разходи, за които е установено нарушение на изискванията на чл. 11, ал. 6 и/или 7 от Наредба 18.

Финансови параметри на проектите

Минималният размер на проектите е левовата равностойност на 3 500 евро;

Максималният размер на проектите е левовата равностойност на 100 000 евро

Размер на финансовата помощ

- 50 % от общите допустими разходи по проекта за микро, малки и средни предприятия съгласно Препоръка на ЕС 2003/361/
- 25 % от общите допустими разходи по проекта за междинни предприятия
- 60 % от общите допустими разходи по проекта за микро-, малки и средни предприятия и 35 % от общите доустими разходи по проекта за междинни предприятия, за инвестиции в:
 - сектора на мляко и млечни продукти, с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на продукти, наподобяващи/заместващи мляко и млечни продукти;
 - сгради и оборудване в сектор производство на енергия чрез преработка на първична и вторична биомаса от растителни и животински продукт;
 - сгради и оборудване за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за покриване на собствените енергийни нужди на предприятието;
 - сгради и оборудване, свързани с пречистване на отпадните води от производството;

- сгради и оборудване с цел подобряване на енергийната ефективност на предприятието.

Критерии за избор на проекти

- Кандидатите трябва да предоставят бизнес-план по образец съгласно Приложение № 3 от Наредба № 18 от 26 юни 2008 г като част от процедурата за кандидатстване. Бизнес-планът трябва да съдържа детайлно описание на планираните инвестиции и свързаните дейности. Бизнес-планът трябва да демонстрира по какъв начин изпълнението на проекта ще доведе до подобряване на цялостната дейност на предприятието.
- В случай, че проектът се отнася до инвестиции за въвеждане на нововъведени стандарти на Общността, помощта ще бъде лимитирана само за микро-предприятия, дефинирани съгласно Препоръка на ЕС 2003/361/ЕС.
- В случай на преработка/маркетинг на горски продукти, помощта ще бъде лимитирана само за микро- предприятия, дефинирани съгласно Препоръка на ЕС 2003/361/ЕС.
- В случай на пазари на производители само инвестиции, свързани с обновяване на действащи мощности и въвеждане на стандарти на Общността, свързани с хигиенната и с качеството са допустими за подпомагане.

Всички предложения за проекти се проверяват за съответствие с критериите за допустимост. Всички проекти, които отговарят на критериите за допустимост се класират по приоритетни критерии. Селекцията на проектите ще се извършва на основа на приоритети, които се отнасят до:

- Инвестиции насочени директно за опазване на околната среда;
- Инвестиции за производство на био-енергия и за подобряване на енергийната ефективност;
- Инвестиции за насърчаване на интеграцията между земеделски производители и преработвателни предприятия от хранително-преработвателната промишленост и собственици и/или ползватели на гори и предприятия преработващи горски продукти;
- Подпомагане на земеделски производители и собственици и/или ползватели на гори да добавят стойност;
- Инвестиции за подкрепа на микро и малки предприятия;
- Инвестиции за подкрепа на семейни предприятия.

В таблицата по-долу са представени критериите, оценъчните показатели и тежестта на всеки критерии и максималния брой точки :

№	Критерии	Оценъчен показател	Тежест (точки)	Макс. брой точки
1.	Инвестиции директно насочени за опазване на околната среда	Над 40% от допустимите инвестиционни разходи са директно свързани с опазване компонентите на околната среда	“над 80%” – 60 точки “над 50%” – 40 точки “над”40% – 20 точки	60
2.	Инвестиции за производство на био-енергия и/или за подобряване на енергийната ефективност	Над 30% от допустимите инвестиционни разходи са за производство на био-енергия и/или за подобряване на енергийната ефективност	“над 80%” – 60 точки “над 50%” – 40 точки “над”30% – 20 точки	

3.	Инвестиции за насърчава - не на интеграцията между земеделски производители и преработвателни предприятия от хранително-преработвателната промишленост и собственици и/или ползватели на гори и предприятия преработващи горски продукти,	Предприятието има сключени договори с регистрирани земеделски производители за изкупуване на продукцията или със собственици и/или ползватели на гори за изкупуване на дървесината в размер над 50 на сто от преработваната суровина през първата година на бизнес плана	“над 80%” – 60 точки “над 70%” – 40 точки “над 50%” – 20 точки	
4.	Подпомагане на земеделски производители и собственици и/или ползватели на гори да добавят стойност	Предприятието е/ще преработва над 50 на сто собствена суровина включително от земеделски производители или собственици и/или ползватели на гори притежаващи над 10 на сто дял от предприятието	“да” – 10 точки	10
5.	Подкрепа за микро и малки предприятия	Предприятието е класифицирано като микро съгласно препоръката на ЕС 2003/361/ЕС от 6 май 2003	“микро” – 20 точки “малко” – 10 точка	20
6.	Подпомагане семейни предприятия	В дейността на предприятието, освен собственика са ангажирани и членовете на неговото семейство	“да” – 10 точки	10
	Общо			100

Минимална помощ/държавни помощи

Финансова помощ за преработка и/или маркетинг на горски продукти и за преработка на продукти от приложение № 1 в продукти извън приложение № 1 се предоставя в съответствие с условията и разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1998/2006 на Комисията от 15 декември 2006 г. за прилагане на членове 87 и 88 от Договора за създаване на Европейската общност към минималната помощ (ОВ, L 379, 28.XII.2006 г., и Българско специално издание: глава 08, том 05) (Регламент (ЕО) № 1998/2006.

Финансовата помощ за един ползвател не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро за период от три последователни данъчни години - годината на плащане и две предходни години. Минималната помощ за микро, малки и средни предприятия е в размер 50 на сто от общите допустими разходи по проекта, а за междинни предприятия - 25 %, а за инвестиции, свързани със сектора на мляко и млечни продукти, с изключение на производство, преработка и/или маркетинг на продукти, наподобяващи/заместващи мляко и млечни продукти; сгради и оборудване в сектор производство на енергия чрез преработка на първична и вторична биомаса от растителни и животински продукт; сгради и оборудване за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за покриване на собствените енергийни нужди на предприятието; сгради и оборудване, свързани с пречистване на отпадните води от производството; сгради и оборудване с цел подобряване

на енергийната ефективност на предприятието е съответно 60% за микро, малки и средни предприятия и 35% за междинни предприятия.

Код на мярката : 226	
Наименование на мярката	Възстановяване на горския потенциал и въвеждане на превантивни дейности

Приложима Наредба на МЗХ по мярката: НАРЕДБА № 20 от 07.07.2008 г

Описание на целите

- ✓ Възстановяване на горите повредени от горски пожари и други природни бедствия;
- ✓ Подобрване на превантивни дейности за борба с горските пожари

Горите на територията на МИГ-Елхово са класифицирани със среден риск от горски пожари. Опасността от възникването на пожари е особено силна през летните месеци. Близостта на горите до населени места и граничните зони със селскостопански земи, поставя под угроза населението и реколтата в резултат на възникнали пожари.

Обхват на мярката

1. Географски обхват на мярката: цялата територия на МИГ-Елхово
2. Обхват на инвестициите по мярката: общински и частни гори

Допустими кандидати

За подпомагане могат да кандидатстват

- Физически лица, еднолични търговци и юридически лица, собственици на гори и земи от горския фонд на територията на МИГ-Елхово;
- Община Елхово като собственик на гори и земи от горския фонд на гори на територията на МИГ-Елхово;
- Държавни горски стопанства (ДГС), държавни ловни стопанства (ДЛС), дирекции на национални паркове (ДНП) и научноизследователски горски стопанства, управляващи гори и земи от държавния горския фонд, които отговарят на следните условия:

1. Юридическите лица и еднолични търговци да са регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за вероизповеданията;
2. Едноличните търговци и юридическите лица, с изключение на регистрираните по Закона за вероизповеданията да са вписани в Търговския регистър към Агенцията по вписванията;
3. Да са пряко отговорни за подготовката и изпълнението на всяка дейност;
4. Да провеждат съответните процедури за избор на изпълнител на дейностите, за които се кандидатства за подпомагане, ако се явяват възложители по чл. 7 и чл. 14, ал. 4 и 5 от Закона за обществените поръчки и чл. 1, ал. 4 от Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки;
5. Да нямат изискуеми задължения към ДФ "Земеделие";
6. Да не са в открито производство за обявяване в несъстоятелност или не са обявени в несъстоятелност, с изключение на физически лица, общини и юридически лица, регистрирани по Закона за вероизповеданията;

7. Да не са в производство по ликвидация, с изключение на физически лица, общини и юридически лица, регистрирани по Закона за вероизповеданията;

8. Да нямат изискуеми публични задължения към държавата, с изключение на общините.

Допустими дейности

■ Финансова помощ се предоставя за инвестиции на територията на МИГ във възстановителни по отношение на горския фонд дейности

■ Финансова помощ се предоставя за инвестиции на територията на МИГ-Елхово в гори (горите на територията са класифицирани със среден риск от горски пожари) за превантивни по отношение на горския фонд дейности

Допустими разходи

■ Допустими за финансова помощ са следните разходи, предназначени за постигане целите на мярката по отношение на възстановителните дейности

1. Почистване на площи в гори, пострадали от пожари и други природни бедствия, с цел тяхното изкуствено или естествено възобновяване;
2. Презалесяване на пострадалите гори;
3. Създаване и подобряване на депа за съхранение на дървесина, добита от гори, пострадали от неблагоприятни природни въздействия

Финансова помощ се предоставя и за предварителни разходи за изработване на технологичен план за залесяване, по т.2.

При изготвяне на технологичен план за залесяване се предвижда използването на местни видове с ниска степен на опасност от пожар, като това изрично се упоменава в него, а когато се налага смесване, то трябва да бъде пояснено.

■ Допустими за финансова помощ са следните разходи, предназначени за постигане целите на мярката по отношение на превантивните дейности:

1. Създаване или подобряване на противопожарна инфраструктура – лесокултурни прегради, противопожарни просеки, минерализовани ивици;
2. Закупуване на оборудване за противопожарни депа и защитни средства, съгласно Наредба 30 за условията и реда за извършване на противопожарни мероприятия в горския фонд и опазване на горите от пожари;
3. Изграждане и подобряване на водоизточници за борба с пожарите;
4. Строителство и подобряване на наблюдателни пунктове, закупуване на средства за наблюдение и комуникации;
5. Разнообразяване на видовия състав, чрез превръщане на иглолистните култури в широколистни или смесиви дървостои, с изключение на иглолистните месторастения.

■ Размерът на допустимите разходи не може да надхвърля:

1. Левовата равностойност на 150 евро/ха за почистване на площи в гори, пострадали от пожари и други природни бедствия, с цел тяхното изкуствено или естествено възобновяване;
2. Левовата равностойност на 1890 евро/ха за създаването на иглолистни култури при презалесяването на пострадалите гори;
3. Левовата равностойност на 3030 евро/ха за създаването на широколистни култури при презалесяването на пострадалите гори;
4. Левовата равностойност според процента на смесване – за създаването на смесени култури при презалесяването на пострадалите гори;
5. Левовата равностойност на 1 евро/куб.м при създаване и подобряване на депа за съхранение на дървесина, добита от гори, пострадали от неблагоприятни природни въздействия

Недопустими разходи

1. Всички разходи, посочени като недопустими в точка 5.0 на раздел 5;

2. Закупуване на нови машини и оборудване над пазарната им стойност;
3. Инвестиции, които представляват обикновена „подмяна” , с изключение на случаите на презалесяване

Финансови параметри на проектите

Минималният размер на проектите е левовата равностойност на 1 000 евро;

Максималният размер на проектите е левовата равностойност на 50 000 евро

Размер на финансовата помощ

100% от общите допустими разходи

Критерии за избор на проекти

Всички предложения за проекти се проверяват за съответствие с критериите за допустимост. Всички проекти, които отговарят на критериите за допустимост се класират по приоритетни критерии. Селекцията на проектите ще се извършва на основа на приоритети, които се отнасят до:

1. Проекти, изпълнявани в гори с рекреационен характер;
2. Проектът е за превантивни дейности в гори в непосредствена близост до населени места или големи обработваеви земеделски площи;
3. Проектът, предвижда иновативни подходи и нови материали и технологии при изпълнение на превантивни дейности.

В таблицата по-долу са представени критериите, оценъчните показатели и тежестта на всеки критерии и максималния брой точки :

№	Критерии	Оценъчен показател	Тежест (точки)	Макс. брой точки
1	Проекти, изпълнявани в гори с рекреационен характер	Над 70% от обема на инвестициите е в гори с рекреационен характер	50	50
2	Проектът е за превантивни дейности в гори в непосредствена близост до населени места или големи обработваеми земеделски площи	Над 80% от обема на инвестициите е за превантивни дейности в гори в непосредствена близост до населени места или големи обработваеми земеделски площи	30	30
3	Проектът, предвижда иновативни подходи и нови материали и технологии при изпълнение на превантивни дейности	Мин. 30 % от инвестициите да са свързани с прилагането на иновативни подходи и нови материали и технологии	20	20
	Общо			100

Минимална помощ/държавни помощи

Не е приложимо към тази мярка

Код на мярката : 311**Наименование на мярката****Разнообразяване към неземеделски дейности**

Приложима Наредба на МЗХ по мярката: НАРЕДБА № 30 от 11.08.2008г

Описание на целите

- ✓ Насърчаване на разнообразяването към неземеделски дейности, чрез земеделския сектор;
- ✓ Насърчаване на създаването на възможности за заетост и на повишаване на доходите на населението от територията на МИГ-Елхово;
- ✓ Насърчаване на развитието на интегриран туризъм на територията на МИГ-Елхово

На територията на МИГ-Елхово съществуват голям брой земеделски производители. Относително малък дял от тях развиват пчеливни дейности извън земеделието, поради ограничени финансови ресурси и липса на управленски знания и умения за развиване на неземеделски бизнес. Селския туризъм е много слабо представен и като настаняване, и като хранене, и като атракции, независимо от добрите природни и културно-исторически дадености.

Подпомагането на инвестиции на земеделски производители за развиване на неземеделски дейности ще улесни навлизането им или разширяването на дейностите в сектори с потенциал за пазарен растеж. Това ще доведе до допълнителни доходи за земеделските стопани и ще пренасочи работна ръка от земеделието към работни места с по-висока производителност, като по този начин смекчи проблема със сезонната заетост и миграционните процеси на територията на МИГ.

Обхват на мярката

1. Географски обхват на мярката - цялата територия на МИГ-Елхово
2. Обхват на инвестициите по мярката - мярката подпомага земеделски производители микропредприятия за инвестиции за създаване или развитие на неземеделски дейности.

“Неземеделски дейности” са дейности, които не включват производство, преработка и съхранение на земеделски продукти. “Земеделски продукти” са продуктите:

- а) включени в Приложение I по чл. 32 от Договора за създаване на Европейската общност, с изключение на онези продукти, обхванати от Регламент на Съвета (ЕС) № 104/2000 от 17 декември 1999 г. относно съвместното организиране на пазара на рибни и аквакултурни продукти;
- б) попадащи под шифър 4502, 4503 и 4504 от Комбинираната номенклатура (изделия от корк);
- в) имитиращи или заместващи мляко и млечни произведения, съгласно чл. 3, параграф 2 от Регламент на Съвета № 1897/87.

Не се предоставя финансова помощ за инвестиции във:

- производство и преработка на земеделски продукти, посочени в приложение № 1 към Наредба № 29 от 11 август 2008 г. за условията и реда за предоставяне на финансова помощ по мярка „Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия” от ПРСР 2007 – 2013 г.;
- производство, преработка и търговия на риба, рибни продукти и аквакултури;
- въгледобив;
- стоманодобив;
- производство на синтетични влакна;

- залагания и хазарт;
- финансови услуги и операции с недвижими имоти;
- сухопътни превози на товари с товарни автомобили за други лица срещу възнаграждение;
- производство на биоенергия с цел продажба в случаите на преработка на продукти (суровини), които попадат в приложение № 1 към Наредба № 29 от 11 август 2008 г. за условията и реда за предоставяне на финансова помощ по мярка „Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия” от ПРСР 2007 – 2013 г.;
- производство и продажба на енергия от възобновяеми източници с капацитет на инсталацията над един мегават;
- изграждане и/или обновяване на инфраструктура или закупуване на оборудване за голф, скално катерене и лов;
- посочени в чл. 3, ал. 4 от Наредба № 18 от 2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка "Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти" по ПРСР 2007 - 2013 г.
- развъждане на животни, (с изключение на коне за неземеделски дейности), както и производството на чистопородни разплодни животни и хибриди.

Допустими кандидати

Земеделски производители и/или тютюнопроизводители – еднолични търговци и юридически лица на територията на МИГ-Елхово които:

1. Са регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите;
2. Са регистрирани като земеделски производители по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители (ДВ, бр. 10 от 1999 г.) и/или като тютюнопроизводители по Закона за тютюна и тютюневите изделия;
3. Са микро-, малко или средно предприятие по смисъла на чл.3 от Закона за малките и средните предприятия;
4. Имат приход минимум 50 % през предходната година на кандидатстването от земеделска дейност, преработка на земеделска продукция и/или услуги, директно свързани със земеделски дейности, включително от получена публична финансова помощ, директно свързанас извършването на тези дейности и услуги;
5. Са вписани в Търговския регистър към Агенцията по вписванията;
6. Нямаат изискуеми задължения към Държавен фонд "Земеделие";
7. Не са в открито производство по несъстоятелност или не са обявени в несъстоятелност;
8. Не са в производство по ликвидация;
9. Нямаат изискуеми публични задължения към държавата.

За едноличните търговци по които не са регистрирани или са регистрирани през годината, предхождаща годината на кандидатстване, като земеделски производители по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители и/или като тютюнопроизводители, регистрирани по реда на Закона за тютюна и тютюневите изделия, се признават обстоятелствата по т. 2, 5 и ал. 3 като физически лица.

Не се предоставя финансова помощ в случай, че кандидатът/ползвателят на помощта или негов законен или упълномощен представител попада в някоя от категориите, определени в чл. 93, параграф 1, чл. 94 и чл. 96, параграф 2, буква "а" от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета от 25 юни 2002 г. относно финансовия регламент, приложим към общия бюджет на Европейските общности (обн., ОВ L, бр. 248 от 16 септември 2002 г.).

Финансова помощ не се предоставя на кандидати/ползватели на помощта, които не са независими предприятия по смисъла на чл. 4, ал. 2 от Закона за малките и средните предприятия и за които се установи, че са учредени или преобразувани с цел осъществяване на предимство в противоречие с целите на мярката по ПРСР.

Не са допустими за подпомагане кандидати/ползватели на помощта:

1. при които кандидатът/ползвателят на помощта - физическо лице, или представляващият кандидата/ползвателя на помощта едноличен търговец, търговско дружество или юридическо лице и член/ове на управителния им орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, включително прокурор или търговски пълномощник, е свързано лице по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси с лице, заемащо публична длъжност в Управляващия орган или РА, което е участвало при одобряването на заявлението за подпомагане;

2. които попадат в случаите по чл. 21 или 22 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси.

Допустими дейности

Предоставят се инвестиции за неземеделски дейности.

Подпомагат се инвестиции и свързани с тях външни услуги по маркетинг и мениджмънт за развитие на дейности в неземеделски сектори като:

- Преработвателна промишленост - производство на мебели, леко машиностроене и т.н.

- Услуги:

а) развитие на дейности свързани със селски туризъм: туристическо настаняване и осигуряване на храна на туристите (включително семейни хотели, къмпинги и съоръжения, и т.н.); развитие на туристически услуги, които предлагат на посетителите възможности за спорт и отдих или са насочени към хобита и други дейности за свободното време (езда, колоездене, фототуризм) и специализиран туризъм за любители на природата – наблюдение на птици, животни, пеперуди, растения и т.н.); туристически услуги, свързани с опазване и експониране на места с исторически, културен, природен или образователен интерес (стари изби, мелници, ферми, изложения на закрито и открито, атракциони, сбирки и др.), и т.н.

В случаи на проекти за туристическо настаняване (ново строителство или подобрения) се подпомагат инвестиции в места за настаняване с не повече от 20 помещения за гости (в съответствие с Приложение №1 от НАРЕДБА за категоризиране на средствата за подслон, местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения - обн., ДВ, бр. 2 от 07.01.2005 г. към Закона за туризма).

б) Занаятчийски дейности (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности);

в) социални грижи и здравеопазване (социални услуги, грижи за деца, за възрастни хора, здравни услуги, вкл. мобилни услуги);

г) транспортни услуги за населението в територията;

д) създаване и развитие на консултантски и бизнес услуги;

е) Създаване/обновяване или подобрение на работилници за поддръжка и ремонт на машини и съоръжения.

Подпомагат се инвестиции и в други сектори, с изключение на посочените в раздел „Обхват на мярката“, секторите за преработка и маркетинг допустими за подпомагане по мярка 123 на ПРСР, сектори и дейности, определени в чл.1 от Регламент на Комисията (ЕС) 1998/2006 от 15 декември 2006 година относно прилагането на чл. 87 и 88 от Договора за "минимална помощ".

Допустими разходи

1. Изграждане и/или реконструкция или ремонт на сгради, и/или помещения и друга недвижима собственост;

2. Закупуване на транспортни средства за неземеделски дейности, пряко свързани с дейността, включително чрез финансов лизинг;
3. Закупуване на машини, съоръжения и оборудване, включително и компютърен софтуер и специализирана техника до пазарната им стойност, включително чрез финансов лизинг;
4. Закупуване на коне за неземеделска дейност;
5. Общи разходи:
 - а) свързани с консултации, хонорари за правни услуги, архитекти, инженери. Консултациите се състоят от разработване на бизнес план, включващ предпроектни изследвания и маркетингови стратегии, окомплектоване на пакета от документи и консултантски услуги, свързани с изпълнението, и отчитане на дейностите по проекта до изплащане на помощта. Тези разходи не могат да надхвърлят 5% от стойността на допустимите разходи по т. 1 - 4. Финансова помощ за тези разходи се предоставя в случаите, когато са извършени не по-рано от една година преди датата на подаване на заявлението за подпомагане
 - б) разработване на продукти, разработване и въвеждане на системи за управление, разработване и разпространение на рекламни и информационни материали, придобиване на патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на дейностите по проекта, както и разходи за изработване на информационна табела или билборд.

Общите разходи не могат да надвишават 12 % от стойността на допустимите разходи по т. 1 - 4.

Недопустими разходи

Всички разходи, посочени като недопустими в точка 5.0 на раздел 5

Финансови параметри на проектите

Минималният размер на проектите е левовата равностойност на 2 000 евро;

Максималният размер на проектите е левовата равностойност на 80 000 евро

Размер на финансовата помощ

70% от общите допустими разходи с изключение на финансовата помощ за проекти за производство и продажба на енергия от възобновяеми енергийни източници, която е в размер на 80 %

Критерии за избор на проекти

Кандидатите представят бизнес план по образец за период не по-малък от 5 години. Бизнес планът трябва да доказва икономическа жизнеспособност и устойчива заетост за период 5 години, а в случаите на строително-монтажни работи - за 10 години, водещи до реализиране на целите на марката.

Всички предложения за проекти се проверяват за съответствие с критериите за допустимост. Всички проекти, които отговарят на критериите за допустимост се класират по приоритетни критерии, обвързани с разкриването на работни места. Селекцията на проектите ще се извършва на основа на приоритети, които се отнасят до:

- Проекти, подадени от новосъздадени микропредприятия (независими и регистрирани до една година преди кандидатстването);
- Проекти, представени от жени;
- Проекти, представени от млади хора (до 40 г. възраст);
- Проекти за развитие на интегриран селски и екотуризъм;
- Проекти, съдържащи иновационни за територията предложения;

В таблицата по-долу са представени критериите тежестта на всеки критерий и максималния брой точки:

№	Критерии	Тежест (точки)	Макс. брой точки
1.	Пректът е представен от кандидат – новосъздадено микропредприятие и разкрива поне едно работно място	“да” - 30 точки	30
2.	Проектът е представен от кандидат - жена и разкрива поне едно работно място	“да” – 20 точки	20
3.	Проекти е представен от млад земеделски производител (до 40 г възраст) и разкрива поне едно работно място	“да” - 20 точки	20
4	Проектът е насочен към развитие на интегриран селски и еко туризъм	“да” - 10 точки	10
5.	Проектът, съдържа иновационни за територията предложения	“да” – 10 точки	10
6.	Проектът е представен от семеен тип предприятие	“да” – 10 точки	10
	Общо		100

Минимална помощ/държавни помощи

Финансовата помощ по тази мярка се предоставя при спазване на изискванията на Регламент (ЕО) № 1998/2006 на Комисията от 15 декември 2006 г. относно прилагането на членове 87 и 88 от Договора за създаване на Европейската общност по отношение на минималната помощ (ОВ, L 379 от 28.12.2006). Финансовата помощ за един ползвател не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро за период от три последователни данъчни години - годината на плащане и две предходни години. Финансовата помощ за един ползвател за проекти в сектор "сухопътен транспорт" не може да надхвърля левовата равностойност на 100 000 евро за период от три последователни данъчни години - годината на плащане и две предходни години.

Код на мярката : 312	
Наименование на мярката	Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия

Приложима Наредба на МЗХ по мярката: НАРЕДБА № 29 от 11.08.2008г

Описание на целите

- ✓ Насърчаване на растежа и създаване на нови работни места в неземеделски микропредприятия ;
- ✓ Насърчаване на предприемачеството, създаването на възможности за заетост и на повишаване на доходите на населението в територията на МИГ-Елхово;
- ✓ Насърчаване на развитието на интегриран туризъм в територията на МИГ-Елхово

На територията на МИГ-Елхово съществуват множество микропредприятия с ограничени финансови ресурси за растеж и модернизация, малък начален капитал, управленски опит и

потенциал за създаване на работни места. Слаба е и диверсификацията, независимо от факта, че има предприятия в областта на машиностроенето, леката промишленост и услугите, но липсват финансови ресурси за инвестиции, достъпните пазари са ограничени, покупателната способност на местното население е ниска. Туристическият сектор е много слабо представен и като настаняване, и като хранене, и като атракции, независимо от добрите природни и културно-исторически дадености и потока транзитни посетители, включително чуждестранни.

Подкрепата за инвестиции за стартиращи и развитието на съществуващи микропредприятия е важен инструмент за подобряване на конкурентоспособността и потенциала за създаване на заетост, а оттам – за подобряване на качеството на живот на територията.

Обхват на мярката

1. Географски обхват на мярката - цялата територия на МИГ-Елхово
2. Обхват на инвестициите по мярката - мярката подпомага неземеделски микропредприятия за инвестиции за създаване или развитие на неземеделски дейности.

“Неземеделски дейности” са дейности, които не включват производство, преработка и съхранение на земеделски продукти. “Земеделски продукти” са продуктите:

- а) включени в Приложение I по чл. 32 от Договора за създаване на Европейската общност, с изключение на онези продукти, обхванати от Регламент на Съвета (ЕС) № 104/2000 от 17 декември 1999 г. относно съвместното организиране на пазара на рибни и аквакултурни продукти;
- б) попадащи под шифър 4502, 4503 и 4504 от Комбинираната номенклатура (изделия от корк);
- в) имитиращи или заместващи мляко и млечни произведения, съгласно чл. 3, параграф 2 от Регламент на Съвета № 1897/87.

Не се предоставя финансова помощ за инвестиции във:

- производство и преработка на земеделски продукти, посочени в приложение № 1 към Наредба № 29 от 11 август 2008 г. за условията и реда за предоставяне на финансова помощ по мярка „Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия” от ПРСР 2007 – 2013 г.;
- производство, преработка и търговия на риба, рибни продукти и аквакултури;
- въгледобив;
- стоманодобив;
- производство на синтетични влакна;
- залагания и хазарт;
- финансови услуги и операции с недвижими имоти;
- сухопътни превози на товари с товарни автомобили за други лица срещу възнаграждение;
- производство на биоенергия с цел продажба в случаите на преработка на продукти (суровини), които попадат в приложение № 1 към Наредба № 29 от 11 август 2008 г. за условията и реда за предоставяне на финансова помощ по мярка „Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия” от ПРСР 2007 – 2013 г.;
- производство и продажба на енергия от възобновяеми източници с капацитет на инсталацията над един мегават;
- изграждане и/или обновяване на инфраструктура или закупуване на оборудване за голф, скално катерене и лов;

- посочени в чл. 3, ал. 4 от Наредба № 18 от 2008 г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка "Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти" по ПРСР 2007 - 2013 г. ;
- развъждане на животни (с изключение на коне за неземеделски дейности), както и производството на чистопородни разплодни животни и хибриди

Допустими кандидати

Физически лица, еднолични търговци (ЕТ) и юридически лица (ЮЛ), които:

- са микропредприятия по смисъла на чл. 3, ал. 3 от Закона за малките и средните предприятия;
- имат седалище или постоянен адрес за физическите лица на територията на действие на СМР;
- не са регистрирани като земеделски производители по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители (ДВ, бр. 10 от 1999 г.), като земеделски стопани в Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и/или като тютюнопроизводители по Закона за тютюна и тютюневите изделия и не извършват земеделска дейност;
- са регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за занаятите.

Като физически лица могат да кандидатстват само регистрираните по Закона за занаятите и само за дейността, за която са регистрирани.

Не се предоставя финансова помощ в случай, че кандидатът/ползвателят на помощта или негов законен или упълномощен представител попада в някоя от категориите, определени в чл. 93, параграф 1, чл. 94 и чл. 96, параграф 2, буква "а" от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета от 25 юни 2002 г. относно финансовия регламент, приложим към общия бюджет на Европейските общности (обн., ОВ L, бр. 248 от 16 септември 2002 г.).

Финансова помощ не се предоставя на кандидати/ползватели на помощта, които не са независими предприятия по смисъла на чл. 4, ал. 2 от Закона за малките и средните предприятия и за които се установи, че са учредени или преобразувани с цел осъществяване на предимство в противоречие с целите на мярката по ПРСР.

Не са допустими за подпомагане кандидати/ползватели на помощта:

1. при които кандидатът/ползвателят на помощта - физическо лице, или представляващият кандидата/ползвателя на помощта едноличен търговец, търговско дружество или юридическо лице и член/ове на управителния им орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, включително прокурист или търговски пълномощник, е свързано лице по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси с лице, заемащо публична длъжност в Управляващия орган или РА, което е участвало при одобряването на заявлението за подпомагане;
2. които попадат в случаите по чл. 21 или 22 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси.

Допустими дейности

Предоставят се инвестиции за неземеделски дейности.

Подпомагат се инвестиции и свързани с тях външни услуги по маркетинг и мениджмънт за развитие на дейности в неземеделски сектори като:

- Преработвателна промишленост - производство на мебели, леко машиностроене и т.н.
- Услуги:

а) развитие на дейности свързани със селски туризъм: туристическо настаняване и осигуряване на храна на туристите (включително семейни хотели, къмпинги и съоръжения, и т.н.); развитие на туристически услуги, които предлагат на посетителите възможности за спорт и отдых или са насочени към хобита и други дейности за свободното време (езда, колоездене, фототуризм) и специализиран туризъм за любители на природата – наблюдение на птици, животни, пеперуди, растения и т.н.); туристически услуги, свързани с опазване и експониране на места с исторически, културен, природен или образователен интерес (стари изби, мелници, ферми, изложения на закрито и открито, атракциони, сбирки и др.), и т.н.

В случаи на проекти за туристическо настаняване (ново строителство или подобрения) се подпомагат инвестиции в места за настаняване с не повече от 20 помещения за гости (в съответствие с Приложение №1 от Наредба за категоризиране на средствата за подслон, местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения - обн., ДВ, бр. 2 от 07.01.2005 г. към Закона за туризма).

б) Занаятчийски дейности (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности);

в) социални грижи и здравеопазване (социални услуги, грижи за деца, за възрастни хора, здравни услуги, вкл. мобилни услуги);

г) транспортни услуги за населението в територията;

д) създаване и развитие на консултантски и бизнес услуги;

е) Създаване/обновяване или подобрение на работилници за поддръжка и ремонт на машини и съоръжения.

Подпомагат се инвестиции и в други сектори, с изключение на посочените в раздел „Обхват на мярката”, секторите за преработка и маркетинг допустими за подпомагане по мярка 123 на ПРСР, сектори и дейности, определени в чл.1 от Регламент на Комисията (ЕС) 1998/2006 от 15 декември 2006 година относно прилагането на чл. 87 и 88 от Договора за "минимална помощ".

Допустими разходи

1. Изграждане и/или реконструкция или ремонт на сгради, и/или помещения и друга недвижима собственост;

2. Закупуване на транспортни средства за неземеделски дейности, пряко свързани с дейността, включително чрез финансов лизинг;

3. Закупуване на машини, съоръжения и оборудване, включително и компютърен софтуер и специализирана техника до пазарната им стойност, включително чрез финансов лизинг;

4. Закупуване на коне за неземеделска дейност;

5. Общи разходи:

а) свързани с консултации, хонорари за правни услуги, архитекти, инженери. Консултациите се състоят от разработване на бизнес план, включващ предпроектни изследвания и маркетингови стратегии, окомплектоване на пакета от документи и консултантски услуги, свързани с изпълнението, и отчитане на дейностите по проекта до изплащане на помощта. Тези разходи не могат да надхвърлят 5% от стойността на допустимите разходи по т. 1 - 4. Финансова помощ за тези разходи се предоставя в случаите, когато са извършени не по-рано от една година преди датата на подаване на заявлението за подпомагане;

б) разработване на продукти, разработване и въвеждане на системи за управление, разработване и разпространение на рекламни и информационни материали, придобиване на патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на дейностите по проекта, както и разходи за изработване на информационна табела или билборд.

Общите разходи не могат да надвишават 12 % от стойността на допустимите разходи по т. 1 - 4.

Недопустими разходи

Всички разходи, посочени като недопустими в точка 5.0 на раздел 5

Финансови параметри на проектите

Минималният размер на проектите е левовата равностойност на 2 000 евро;

Максималният размер на проектите е левовата равностойност на 70 000 евро

Размер на финансовата помощ

70% от общите допустими разходи

Критерии за избор на проекти

Всички предложения за проекти се проверяват за съответствие с критериите за допустимост. Предложенията за проекти, които отговарят на критериите за допустимост се класират по приоритетните критерии, изброени в таблицата по-долу.

Кандидатите представят бизнес план по образец за период не по-малък от 5 години. Бизнес планът трябва да доказва икономическа жизнеспособност и устойчива заетост за период 5 години, а в случаите на строително-монтажни работи - за 10 години, водещи до реализиране на целите на марката.

№	Критерии	Тежест (точки)	Макс. брой точки
1.	Пректът е представен от кандидат – новосъздадено микропредприятие и разкрива поне едно работно място	“да” - 30 точки	30
2.	Проектът е представен от кандидат - жена и разкрива поне едно работно място	“да” – 20 точки	20
3.	Проекти е представен от млад предприемач (до 40 г възраст) и разкрива поне едно работно място	“да” - 20 точки	20
4	Проектът е насочен към развитие на интегриран селски и еко туризъм	“да” - 10 точки	10
5.	Проектът, съдържа иновационни за територията предложения	“да” – 10 точки	10
6.	Проектът е представен от МСП от семеен тип	“да” – 10 точки	10
	Общо		100

Минимална помощ/държавни помощи

Финансовата помощ по тази мярка се предоставя при спазване на изискванията на Регламент (ЕО) № 1998/2006 на Комисията от 15 декември 2006 г. относно прилагането на членове 87 и 88 от Договора за създаване на Европейската общност по отношение на

минималната помощ (ОВ, L 379 от 28.12.2006). Финансовата помощ за един ползвател не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро за период от три последователни данъчни години - годината на плащане и две предходни години. Финансовата помощ за един ползвател за проекти в сектор "сухопътен транспорт" не може да надхвърля левовата равностойност на 100 000 евро за период от три последователни данъчни години - годината на плащане и две предходни години.

Код на мярката : 313	
Наименование на мярката	Насърчаване на туристическите дейности

Приложима Наредба на МЗХ по мярката: НАРЕДБА № 32 от 12.09.2008г

Описание на целите

- ✓ Насърчаване на растежа на доходите и създаването на заетост на територията на МИГ-Елхово чрез подпомагане развитието на интегриран селски туризъм;
- ✓ Разнообразяване и подобряване на туристическата инфраструктура, атракциите и съоръжения за посетители на територията на МИГ-Елхово;

Подкрепата за развитието на интегриран селски туризъм, основан на социалните, културни, природни и човешки ресурси ще има важно значение както за създаването на допълнителни доходи и работни места на територията на МИГ-Елхово, така и за опазване на богатото културно-историческо и природно наследство. Територията на МИГ-Елхово има значителен потенциал за развитие на интегриран селски туризъм, който в момента не е достатъчно разгърнат поради липсата на традиции и слабо развити туристически продукти. В тази връзка е необходима и подкрепа и за създаване на маркетинг на конкурентноспособни туристически продукти, както и подобряване на туристическата привлекателност на територията на МИГ-Елхово. Изграждането на съоръженията за насърчаване на развитието на туризма, ще подобри достъпа на голяма част от на територията на МИГ-Елхово до дейности, свързани с спорта и отдиха, и ще допринесат за повишаване на икономическото му благосъстояние и качеството на живот.

Обхват на мярката

1. Географски обхват на мярката - цялата територия на действие на МИГ-Елхово
2. Обхват на инвестициите по мярката: По тази мярка ще се предоставя помощ за инвестиции за развитие на туристическа инфраструктура, която е общинска или държавна собственост и/или на организации с нестопанска цел, за атракции за посетителите¹, както и развитие и маркетинг на туристически продукти на местно ниво. Подкрепят се само дейности, които не генерират печалба.

Допустими кандидати

1. Община Елхово
2. Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ)

Допустимите кандидати се подпомагат по тази мярка, при условие, че :

- нямат изискуеми задължения към Държавен фонд "Земеделие" (ДФЗ);

¹ Дейност, чиято основна цел не е генериране на доходи.

- не са в открито производство по несъстоятелност или не са обявени в несъстоятелност с изключение на община Елхово;
- не са в производство по ликвидация с изключение на община Елхово;
- нямат изискуеми публични задължения към държавата с изключение на община Елхово.

Допустими дейности

► Подкрепят се само дейности, които не генерират печалба. Финансова помощ се предоставя за инвестиции в следните дейности:

1. Изграждане или обновяване на туристическа инфраструктура, съоръжения и/или атракции за посетителите:

а) атракции за посетителите и места за отдих и развлечения: посетителски центрове за представяне и експониране на местното природно и културно наследство; изграждане на малки по размер атракции на открито и закрито; малки по размер центрове за изкуство и занаяти, както и центрове за временни изложения с туристическа цел;

б) съоръжения и места за спорт и отдих: туристически и колоездачни пътеки, пешеходен туризъм и други спортове;

в) съоръжения за обществената инфраструктура - информационни пунктове, информационни табла и пътепоказатели за туристическите места и маршрути, заслони и съоръжения за безопасност и т.н.;

2. Разработване и маркетинг на туристически продукти:

а) разработване на туристически маркетингови стратегии на местно ниво и информационни материали;

б) разработване на електронни системи на местно ниво за резервации в селския район.

► Няма да се предоставя финансова помощ за следните дейности:

1. Изграждане и/или обновяване на инфраструктура и закупуване на оборудване за лов, скално катерене и голф

2. Обновяване на паметници на културата от национално и световно значение, включени в класификацията на Националния институт за паметници на културата (НИПК);

3. Изграждане или обновяване на атракции и съоръжения за посетители, които генерират печалба и които не са общинска и/или държавна собственост.

► Няма да се предоставя финансова помощ за проекти, които включват дейности единствено по разработване и маркетинг на туристическия продукт

Допустими разходи

Допустими за финансово подпомагане са следните разходи, предназначени за постигане на целите на проекта :

1. Изграждане, реконструкция и/или ремонт на сгради, съоръжения, помещения и/или друга недвижима собственост:

а) разходи, свързани с прякото изпълнение на строително-ремонтните и строително-монтажните дейности;

б) непредвидени разходи в размер до 5 процента от стойността на одобрените разходи по буква "а";

2. Закупуване на машини, съоръжения и оборудване, включително и компютърен софтуер и специализирана техника (до пазарната им стойност);

3. Общи разходи:

а) свързани с консултации (включващи: предпроектни проучвания и изследвания, изготвяне на оценка за въздействието върху околната среда, екологична оценка, подготовка и окомплектоване на пакета от документи за кандидатстване, както и консултантски услуги, свързани с изпълнението и отчитането на дейностите по проекта до изплащане на помощта); хонорари за правни услуги, архитекти, инженери и за други

дейности и услуги, необходими за подготовката, изпълнението и отчитането на дейностите по проекта;

б) свързани с маркетинг на туристически продукти на местно ниво, разработване и разпространение на маркетингови стратегии, рекламни и информационни материали, разработване на електронни системи, придобиване на патентни права и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на дейностите по проекта.

Общите разходи по т.3 не могат да надвишават 12 %, от стойността на допустимите разходи по т.1 буква „а и т.2, като разходите, като разходите за консултации не могат да надхвърлят 3% от разходите по т.1 буква „а и т.2 от допустимите разходи.

Недопустими разходи

1. Всички разходи, посочени като недопустими в раздел 5.0.
2. Обезщетения за отчуждаване на имоти, както и обезщетения по чл. 209 и 210 ЗУТ

Финансови параметри на проектите

Минималният размер на проектите е левовата равностойност на 3 000 евро.

Максималният размер на проектите е левовата равностойност на 50 000 евро за проекти на общината и левовата равностойност 20 000 евро за проекти на юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по ЗЮЛНЦ.

Размер на финансовата помощ

- 100% от одобрените разходи за проекти на община Елхово, но не повече от левовата равностойност на 60 000 евро
- 100 % от одобрените разходи за проекти на юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по ЗЮЛНЦ – за проекти в обществен интерес, негенериращи печалба, но не повече от левовата равностойност 20 000 евро
- 70 % от одобрените разходи за проекти, генериращи печалба на юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по ЗЮЛНЦ, но не повече от левовата равностойност 20 000 евро

Критерии за избор на проекти

Всички предложения за проекти се проверяват за съответствие с критериите за допустимост. Всички проекти, които отговарят на критериите за допустимост се класират по приоритетни критерии. Селекцията на проектите ще се извършва на основа на приоритети, които се отнасят до:

- 1) Проекти, насочени към създаване на интегриран туристически продукт;
- 2) Проекти, осъществявани в района на населени места с население до 1000 жители (по актуални данни на НСИ за към 31 декември за годината, предхождаща годината на подаването на проекта);
- 3) Проекти, които отговарят на Общинската програма за развитие на туризма, приета от Общински съвет – Елхово;
- 4) Проекти, насочени към осигуряване на трайна заетост

В таблицата по-долу са представени критериите тежестта на всеки критерий и максималния брой точки:

№	Критерии	Тежест (точки)	Макс. брой точки
1.	Проекти, насочени към създаване на интегриран туристически продукт	“да” - 40 точки	40

2.	Проектът е осъществяван в района на населени места с население до 800 жители (по актуални данни на НСИ за към 31 декември за годината, предхождаща годината на подаване на проекта);	“да” – 20 точки	20
3.	Проектът отговаря на Общинската програма за развитие на туризма, приета от Общински съвет –Елхово	“да” - 20 точки	20
4	Проекти/инвестиции от кандидати, които никога досега не са били подпомагани от ЕС	“да” - 10 точки	10
5	Проектът е насочен към осигуряване на трайна заетост в областта на туризма, като разкрива повече от 2 постоянни работни места	“да” - 10 точки	10
	Общо		100

Минимална помощ/държавни помощи

Финансовата помощ по тази мярка се предоставя при спазване на изискванията на Регламент (ЕО) № 1998/2006 на Комисията от 15 декември 2006 г. относно прилагането на членове 87 и 88 от Договора за създаване на Европейската общност по отношение на минималната помощ (ОВ, L 379 от 28.12.2006), с изключение на проекти на община Елхово. Финансовата помощ за един ползвател не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро за период от три последователни данъчни години - годината на плащане и две предходни години, с изключение на публични инвестиции, при които получател на помощта е общината.

Код на мярката : 321	
Наименование на мярката	Основни услуги за населението и икономиката в селските райони

Приложима Наредба на МЗХ по мярката: НАРЕДБА № 25 от 29.07.2008г

Описание на целите

- Да се подобри достъпът на населението до културни, спортни и свързани със свободното време и отдиха услуги;
- Да се подобри достъпът на населението до социални услуги;
- Да се подобри достъпът до услуги свързани с информационните и комуникационни технологии.

Недобре развитите социални услуги и ограничените възможности за достъп до култура, отдих и спорт влияят върху жизнения стандарт и допринасят за миграцията и застаряване на населението на територията на МИГ-Елхово. Особено тревожно е намаляването на работна сила в по-младежка възраст. Инвестициите в тази област се разглеждат като ключов фактор за удовлетворяване изискванията на по-младото поколение, включително на жените относно начина на живот. Увеличаването на тези възможности ще допринесе за задържането на младите хора и ще допринесе за социалната и културна интеграция и цялостното повишаване на качеството на живота в територията.

Обхват на мярката

1. Географски обхват на мярката - цялата територия на действие на МИГ-Елхово.
2. Обхват на инвестициите по мярката - мярката предоставя подкрепа за инвестиции, целящи подобряване на основни услуги за населението и икономиката. Подкрепата е за създаване на основни услуги, отнасящи се до едно селище или група от населени места и свързаното с това обезпечаване/рехабилитация на местна малкомащабна инфраструктура.

Допустими кандидати

- Община Елхово (с изключение на дейности по т. 5 буква „а“ от раздел „Допустими дейности“);
- Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по ЗЮЛНЦ, за дейности, свързани по т. 3, 4, 5, 6 от раздел „Допустими дейности“). Основният предмет на дейност на ЮЛНЦ да е свързан с дейността/услугата, за която те кандидатстват да развиват;
- Читалища, регистрирани по Закона за Народните читалища, за дейности 1-6 от раздел „Допустими дейности“).

Не се предоставя безвъзмездна финансова помощ, в случай че кандидатът/ползвателят на помощта или негов законен или упълномощен представител попадат в някоя от категориите, определени в чл. 93, § 1, чл. 94 и чл.96, § 2, буква "а" от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета от 25 юни 2002 г. относно финансовия регламент, приложим към общия бюджет на Европейските общности (ОВ L, бр. 248 от 16 септември 2002 г.), с изключение на общината;

Не са допустими за подпомагане кандидати/ползватели на помощта с изключение на общината:

1. при които представляващият кандидата/ползвателя на помощта и член/ове на управителния му орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, е свързано лице по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси с лице, заемашо публична длъжност в управляващия орган или РА, което е участвало при одобряването на заявлението за подпомагане
2. които попадат в случаите по чл.21 или 22 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси

Финансова помощ не се предоставя на кандидати/ползватели на помощта - юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по ЗЮЛНЦ, които не са независими предприятия по смисъла на чл.4, ал.2 ЗМСП и за които се установи, че са учредени или преобразувани с цел осъществяване на предимство в противоречие с целите на мярката по ПРСР.

Допустими дейности

► Финансова помощ се предоставя за инвестиции в инфраструктура, обзавеждане и/или оборудване за:

- 1) Изграждане или рехабилитация и оборудване на инсталации/мощности за производство на топлинна и/или електрическа енергия за сгради общинска собственост и/или сгради, които предоставят различни обществени услуги, от възобновяеми енергийни източници; изграждане на разпределителна мрежа за биогорива или произведена от биомаса или други възобновяеми източници топлинна/електрическа енергия
- 2) Инвестиции за подобряване на енергийната ефективност на общински или други сгради, използвани за предоставяне на обществени услуги;

- 3) Изграждане на нови или подобряване на съществуващи центрове за предоставяне на културни услуги (културни центрове, театри, библиотеки), включително създаването на мобилни такива;
- 4) Изграждане или подобряване на центрове за отдих, свободно време и спорт (вкл. спортни, младежки центрове и др.);
- 5) Изграждане или подобряване на центрове за социални услуги:
 - а) грижи за деца (детски ясли и градини), включително специализиран транспорт;
 - б) грижи за възрастни хора и хора с увреждания (дневни центрове и др.), включително специализиран транспорт;
 - в) за деца и младежи, предвидени в Националната стратегия "Визия за деинституционализация на децата в Република България" и Плана за действие за изпълнение на Националната стратегия "Визия за деинституционализация на децата в Република България", включително специализиран транспорт, при спазване на изискванията на чл.18а от Наредба 25;
- б) Изграждане или подобряване на центрове предоставящи услуги базирани на използването на информационни и комуникационни технологии (здравни съвети, подпомагане на бизнеса, общински услуги, др.), включително създаването на мобилни центрове;

Подпомагат се проекти за изграждане на нови или подобряване на съществуващи центрове, предоставящи услуги, свързани с използването на информационни и комуникационни технологии, включително създаването на мобилни такива, само при наличие на доказана възможност за достъп до широколентов интернет или е разработен план за осигуряване на адекватен достъп до интернет услуги.

Проектите се подпомагат ако дейностите съответстват на приоритетите на общинския план за развитие на съответната община, удостоверено с решение на общинския съвет.

Проектите се подпомагат, ако дейностите, свързани с инвестиции за подобряването на енергийната ефективност, отговарят на общинската програма за енергийна ефективност на съответната община, удостоверено с решение на общинския съвет.

► Следните дейности няма да се подпомагат:

- Реконструкция/рехабилитация на паметници на културата от национално значение, обявени за такива от Националния институт за недвижимо културно наследство (НИНКН);
- Инфраструктура за широколентов достъп до интернет;
- Инвестиции в сгради за обучение и здравеопазване с изключение на здравеопазване в центрове за социални услуги, както и в центрове за здравни съвети, предоставящи услуги, базирани на използването на информационни и комуникационни технологии;
- Инвестиции за голф, скално катерене, лов и риболов.

Допустими разходи

1. Изграждане и/или реконструкция или ремонт на сгради и/или помещения и/или друга недвижима собственост:

а) разходи, свързани с прякото изпълнение на строително-ремонтните и строително-монтажните дейности;

б) непредвидени разходи в размер до 5 % от стойността на одобрените разходи по буква "а";

2. Закупуване на нови машини, съоръжения, обзавеждане и оборудване, включително и компютърен софтуер и специализирана техника, до пазарната им стойност, включително чрез финансов лизинг;

3. Закупуване на книги, аудио - и видеоматериали до пазарната им стойност, ако са част от инвестиция за предоставяне на нова услуга, включително чрез финансов лизинг;

4. Разходи за закупуване на превозни средства до пазарната им стойност за осигуряване на услугите за дейностите по т. 3, 5 и 6, включително чрез финансов лизинг;

5. Общи разходи, свързани с консултации, разходи за архитекти и инженери, включващи разходите за предпроектни проучвания, подготовка на идеен и/или работен/технически проект, по смисъла на Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, разходите за изготвяне на доклад за оценка на съответствието на инвестиционния проект със съществените изисквания към строежите, строителен надзор, такси, анализ на икономическите и социалните ползи, необходими за подготовката, изпълнението и отчитането на дейностите по проекта, както и разходи за изработване на информационна табела или билборд.

Консултациите, включени в т. 5, включват изготвяне на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС)/екологична оценка, хонорари за правни услуги, окомплектоване на пакета от документи за кандидатстване, както и консултантски услуги, свързани с изпълнението и отчитане на дейностите по проекта до изплащане на помощта.

Разходите за консултации не могат да надхвърлят 3 % от разходите по т. 1, буква "а", т. 2, 3 и 4.

Недопустими разходи

1. Всички разходи, посочени като недопустими в раздел 5.0.
2. Разходи за наем на земя и сгради;
3. Оперативни разходи, включително за поддръжка (текущ ремонт), наем и застраховка;
4. Обезщетения за отчуждаване на имоти, както и обезщетения по чл. 209 и 210 ЗУТ;
5. Общи разходи, направени по-рано от една година от датата на кандидатстване.

Финансови параметри на проектите

Минималният размер на проектите е левовата равностойност на 2 500 евро.

Максималният размер на проектите е левовата равностойност на 110 000 евро за проекти на общината и левовата равностойност 30 000 евро за проекти на неправителствени организации и читалища.

Размер на финансовата помощ

- 100% от общите допустими разходи за проекти на общината;
- 100% от общите допустими разходи за проекти на юридически лица с нестопанска цел и на читалища за негенериращи приходи проекти в обществен интерес;
- 70% от общите допустими разходи за други проекти на неправителствени организации и на читалища.

Критерии за избор на проекти

Всички предложения за проекти се проверяват за съответствие с критериите за допустимост. Всички проекти, които отговарят на критериите за допустимост се класират по приоритетни критерии. Селекцията на проектите ще се извършва на основа на приоритети, които се отнасят до:

- 5) Проекти, представени от неправителствени организации и читалища;
- 6) Проекти, насочени към създаване на стоки и услуги за краен потребител;
- 7) Проекти, насочени към създаване на трайна заетост;
- 8) Проекти, предоставящи мобилни услуги;
- 9) Проекти, предоставящи услуги, насочени към деца и младежи до 30 г.

В таблицата по-долу са представени критериите тежестта на всеки критерий и максималния брой точки:

№	Критерии	Тежест (точки)	Макс. брой точки
1.	Проекти, представени от неправителствени организации и читалища	„Да” – 30 точки	30
2.	Проекти, насочени към създаване на стоки и услуги за краен потребител	„Да” – 20 точки	20
3.	Проекти, насочени към създаване на трайна заетост	„Да” – 20 точки	20
4	Проекти, предоставящи услуги, насочени към деца и младежи до 30 г.	„Да” – 20 точки	20
5.	Проекти, насочени към мобилни услуги	„Да” – 10 точки	10
	Общо		100

Минимална помощ/държавни помощи

Финансовата помощ по тази мярка се предоставя при спазване на изискванията на Регламент (ЕО) № 1998/2006 на Комисията от 15 декември 2006 г. относно прилагането на членове 87 и 88 от Договора за създаване на Европейската общност по отношение на минималната помощ (ОВ, L 379 от 28.12.2006). Финансовата помощ за един ползвател не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро за период от три последователни данъчни години - годината на плащане и две предходни години, с изключение на публични инвестиции, при които получател на помощта е общината.

Код на мярката : 322	
Наименование на мярката	Обновяване и развитие на населените места

Приложима Наредба на МЗХ по мярката: НАРЕДБА № 24 от 29.07.2008г

Описание на целите:

Да се подобри привлекателността на средата за живот в населените места от територията на МИГ-Елхово.

Тази мярка е насочена към физическото обновяване на населените места от територията на МИГ-Елхово и цели да повиши привлекателността им чрез изграждане/възстановяване на площи, улично осветление, пешеходни зони, зелени площи, обновяване на сгради с историческо и културно значение, обновяване на фасади. Заедно с инвестициите, насочени към подобряване на услугите, подобряването на облика на населените места на територията на МИГ се очаква да се подобри качеството на живот в по-интегриран вид и да обхване и значително по-малките и отдалечени от административния център на община Елхово населени места. В резултат на това мярката ще спомогне за установяването на населени места с ключова роля за стабилизиране на демографските процеси.

Обхват на мярката

1. Географски обхват на мярката - цялата територия на МИГ-Елхово.
2. Обхват на инвестициите по мярката - мярката предоставя подкрепа за инвестиции в паркове, зелени площи, улици, площи, тротоари и улично осветление, и обновяване на сгради в населените места от територията на МИГ-Елхово.

Допустими кандидати

- Община Елхово, за дейности по т. 1,2,3,5 и 6;
- Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по ЗЮЛНЦ, за дейности по т. 1,2,3 и 4 от допустимите дейности;
- Читалища, регистрирани по Закона за народните читалища, за дейности по т. 1 и 2 от допустимите дейности;
- Местни поделения на вероизповедания, регистрирани като юридически лица съгласно чл. 20 от Закона за вероизповеданията или признати за юридически лица по силата на чл. 10 от същия закон, за дейности по т. 3 от допустимите дейности и които имат седалище на територията на МИГ-Елхово;
- Граждански дружества на физически и/или юридически лица, основани с цел извършване на строителни работи във връзка с обновяване на фасадите на частни сгради и външни прилежащи пространства, включени в интегриран план за обновяване на населеното място, за дейности по т. 4 от допустимите дейности.

Не се предоставя безвъзмездна финансова помощ в случай, че кандидатът/ползвателят на помощта, съдружниците в гражданско дружество или техни законни и упълномощени представители попадат в някоя от категориите, определени в чл. 93, параграф 1, чл. 94 и чл. 96, параграф 2, буква "а" от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета от 25 юни 2002 г. относно финансовия регламент, приложим към общия бюджет Европейските общности (ОВ L бр. 248 от 16 септември 2002 г.). с изключение на общината,

Не са допустими за подпомагане кандидати/ползватели на помощта, с изключение на общината:

1. при които представляващият кандидата/ползвателя на помощта - юридическо лице, и член/ове на управителния му орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, е свързано лице по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси с лице, заемащо публична длъжност в управляващия орган или РА, което е участвало при одобряването на заявлението за подпомагане; или
2. при които представляващият кандидата/ползвателя на помощта- гражданско дружество, и съдружник - физическо лице, член/ове на управителния орган, прокурист или търговски пълномощник на юридическо лице- съдружник в гражданско дружество, както и временно изпълняващ такава длъжност, е свързано лице по смисъла на § 1, т.1 от допълнителните разпоредби на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси с лице, заемащо публична длъжност в управляващия орган или РА, което е участвало при одобряването на заявлението за подпомагане;
3. които попадат в случаите по чл.21 или 22 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси.

Финансова помощ не се предоставя на кандидати/ползватели на помощта юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по ЗЮЛНЦ, които не са независими предприятия по смисъла на чл.4, ал.2 ЗМСП и за които се установи, че са учредени или преобразувани с цел осъществяване на предимство в противоречие с целите на мярката по ПРСР.

Допустими дейности

1. Рехабилитация на обществени зелени площи – паркове и градини, детски площадки и съоръженията към тях;
2. Реконструкция и ремонт на обществени сгради с историческо и културно значение, и подобряване на прилежащите пространства, включително вертикална планировка;
3. Реконструкция и ремонт на сгради с местно религиозно значение и подобряване на прилежащите пространства, включително вертикална планировка;

4. Ремонт на фасади на частни сгради и прилежащи пространства, както и вертикална планировка (ако са включени в интегриран план за обновяване на населеното място);
5. Реконструкция и изграждане на улична мрежа, тротоари, площади, осветление на територията на населеното място;
6. Изготвяне на планове за обновяване на населеното място, ако планът включва някоя от инвестиционните дейности изброени по-горе.

Следните дейности няма да се подпомагат:

1. Реконструкция/рехабилитация на паметници на културата от национално/световно значение (обявени за такива от НИНКН);
2. Изготвянето на общи устройствени планове, съгласно разпоредбите на ЗУТ.

Допустими разходи

1. За реконструкция/рехабилитация или ремонт на сгради и/или помещения и друга недвижима собственост, в т. ч. паркове и градини, детски площадки и съоръженията към тях; изграждане, реконструкция или ремонт на улична мрежа, тротоари, площади, улично осветление; реконструкция, реставрация и ремонт на сгради с религиозно значение и подобряване на прилежащите пространства, включително вертикална планировка:
 - а) разходи, свързани с прякото изпълнение на строително-ремонтните и строително-монтажните дейности;
 - б) непредвидени разходи в размер до 5 % от стойността на одобрените разходи по буква "а";
2. За закупуване на съоръжения (до пазарната им стойност), включително чрез финансов лизинг;
3. За изготвяне на интегрирани планове за обновяване на населеното място;
4. Общите разходи, свързани с консултации, за архитекти и инженери, в т.ч. разходите за предпроектни проучвания, подготовка на идеен и/или работен/технически проект, в обхват съгласно Наредба № 4 от 2001 г., за изготвяне на доклад за оценка на съответствието на инвестиционния проект със съществените изисквания към строежите, строителен надзор, такси, анализ на икономическите и социалните ползи, необходими за подготовката, изпълнението и отчитането на дейностите по проекта, както и разходи за изработване на информационна/и табела/и или билборд/ове.

Консултациите, включени в т. 4, включват изготвяне на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС)/екологична оценка, хонорари за правни услуги, окомплектоване на пакета от документи за кандидатстване, както и консултантски услуги, свързани с изпълнението и отчитането на дейностите по проекта до изплащане на помощта.

за консултации не могат да надхвърлят 3 % от разходите по т. 1, буква "а" и т. 2.

Недопустими разходи

1. Всички разходи, посочени като недопустими в точка 5.0 на Раздел 5;
2. Наем на земя и сгради;
3. Оперативни разходи, включително за поддръжка (текущ ремонт) и застраховка;
4. За обезщетения за отчуждаване на имоти, както и обезщетения по чл. 209 и 210 ЗУТ;
5. Общи разходи, направени по-рано от една година от датата на кандидатстване;
6. За доставка на оборудване, обзавеждане на сгради;
7. За изработване на информационни табели или билбордове със стойност, надвишаваща 15 000 лв.;

8. Инвестиции, за които са установени, че са кандидатствали или помощта е получена от юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по ЗЮЛНЦ, които не са независими предприятия по смисъла на чл.4, ал.2 ЗМСП и за които се установи, че са учредени или преобразувани с цел осъществяване на предимство в противоречие с целите на мярката по ПРСР;

9. Разходи, за които е установено нарушение на изискванията на чл. 14, ал. 4 и/или 5 на Наредба 24.

Финансови параметри за проектите

Минималният размер на проектите е левовата равностойност на 2 000 евро;

Максималният размер на проектите е левовата равностойност на 100 000 евро за проекти на общината и левовата равностойност на 20 000 евро за проекти на неправителствени организации по ЗЮЛНЦ, читалища, местни поделения на вероизповедания и граждански дружества на физически и/или юридически лица, създадени с цел извършване на строителни работи във връзка с обновяване на фасади на частни сгради, е левовата.

Размер на финансовата помощ

- 100% от общите допустими разходи за проекти на общината;
- 100% от общите допустими разходи за проекти на юридически лица с нестопанска цел, на читалища и на местни поделения на вероизповеданията за негенериращи приходи проекти в обществен интерес;
- 70% от общите допустими разходи за други проекти на неправителствени организации и читалища;
- 50% от общите допустими разходи за проекти на граждански дружества на юридически и физически лица, основани с цел обновяване на фасадите на частни сгради и прилежащите им пространства.

Критерии за избор на проекти

Когато средствата по мярка 322 се използват за подготовката на План за обновяване на населеното място, след неговото изготвяне всички проекти имащи отношение към него, следва да са съобразени с него.

Всички предложения за проекти се проверяват за съответствие с критериите за допустимост. Всички проекти, които отговарят на критериите за допустимост се класират по приоритетни критерии. Селекцията на проектите ще се извършва на основа на приоритети, които се отнасят до :

- Проекти, които се изпълняват на територията на населените места под 800 души;
- Наличие на технически/работен проект, приложен към заявлението за подпомагане;
- Проекти, насочени към осигуряване на достъпна среда за хора с увреждания.

В таблицата по-долу са представени критериите, оценъчните показатели и тежестта на всеки критерии и максималния брой точки:

№	Критерии	Тежест (точки)	Макс. брой точки
1.	Проекти, които се изпълняват на територията на населените места под 800 души	„Да” – 50 точки	50
2.	Наличие на технически/работен проект, приложен към заявлението за подпомагане	„Да” – 30 точки	30
3.	Проект, които са насочени към осигуряване на достъпна среда за хора с увреждания	„Да” – 20 точки	20
	Общо :		100

Минимална помощ/държавни помощи

Финансовата помощ по тази мярка се предоставя при спазване на изискванията на Регламент (ЕО) № 1998/2006 на Комисията от 15 декември 2006 г. относно прилагането на членове 87 и 88 от Договора за създаване на Европейската общност по отношение на минималната помощ (ОВ, L 379 от 28.12.2006). Финансовата помощ за един ползвател не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро за период от три последователни данъчни години - годината на плащане и две предходни години, с изключение на публични инвестиции, при които получател на помощта е общината.

Код на мярката : 421	
Наименование на мярката	Вътрешно териториално и транснационално сътрудничество

Цели на мярката:

- ✓ Да се подпомогнат съвместни дейности и проекти (съвместни обучения, изграждане на капацитет, споделяне на опит, обмен на ноу-хау);
- ✓ Да се подпомогнат иновациите в продукти и услуги на територията на МИГ, комбинирайки разнообразните им възможности и да развият добавената стойност за териториите на МИГ;
- ✓ Да се подпомогне популяризирането на териториите на МИГ и създаването на европейска идентичност в допълнение към местната, регионалната и националната идентичност.

Сътрудничеството между Местните инициативни групи на национално и европейско ниво дава нови и иновативни възможности за постигане целите на подхода Лидер, разширява възможностите за обмен на опит и ноу-хау и насърчава изграждането на мрежи, както между МИГ, така и между членовете на МИГ. Прилагайки тази мярка МИГ –Елхово ще осигури принос в развитието на територията на действие, чрез взаимодействие и реализиране на съвместни проекти с други български МИГ – вътрешно териториални проекти за сътрудничество, или с други МИГ от ЕС или с подобен тип структури от трети страни – транснационални проекти за сътрудничество.

Обхват на мярката :

В обхвата на тази мярка допустими за финансиране са два вида сътрудничество:

- Вътрешно териториално сътрудничество - този вид сътрудничество се прилага между два или повече територии от селски района, обхванати от МИГ - Лидер, в България.
- Транснационално сътрудничество – този вид сътрудничество може да бъде между селски райони, обхванати територията на МИГ-Елхово и други страни-членки, както и между селски райони, обхванати от територията на МИГ –Елхово в България и други подобни структури в трети страни. В този случай допустими за подпомагане са само разходи, свързани с територията на МИГ-Елхово

Допустими кандидати:

Бенефициент по тази мярка е само МИГ - Елхово, одобрена от Управляващия орган.

Допустими дейности:

Проектите за сътрудничество в рамките на СМР се прилагат по тази мярка само за :

- Подготвителни дейности: дейности, улесняващи установяването на контакт между потенциални партньори и подпомагат изработването на общо действие (подготвителна техническа помощ).

МИГ-Елхово ще кандидатства за подпомагане по мярка 421 с проекти за сътрудничество, свързани с прилагането на общи действия извън настоящата стратегия, като основа за това ще бъдат реализираните подготвителните дейности.

Допустими за подпомагане са следните видове дейности:

- Подготвителна техническа помощ, целяща установяването на партньорства за сътрудничество и подготовката на съвместен проект.

Подготвителните технически проекти може да включват следните дейности:

1. Предпроектни проучвания, маркетингови проучвания, други изследвания;
2. Техническо планиране (заседания за планиране, разработване на съвместни планове за действие и т.н.);
3. Провеждане на партньорски срещи.

Допустими разходи:

Разходи за подготвителна техническа помощ:

- Разходи, свързани със срещи с потенциални партньори (напр. пътни разходи, разходи за нощувки и хонорари за експерти, пълен пансион и настаняване, хонорари на преводачи, разходи за комуникация);
- Разходи, свързани с организирането на заседания за планиране и мероприятия;
- Разходи, свързани с разработването на проекта (напр. предварителни проучвания, консултации по специфични въпроси, хонорари на експерти, работещи по плана за действие и др., разходи за превод, разходи за допълнителен персонал).

Финансови параметри на проектите:

Общата сума по мярката, предвидена в бюджета на СМР като част от общия публичен принос възлиза на 35 000 лева. В това, число максималната стойност на допустимите разходи по подготвителен проект за вътрешно-териториално сътрудничество не може да превишава 10 000 лева, а по подготвителен проект за транснационално сътрудничество - 25 000 лева

Размер на финансовата помощ:

100 % от общите допустими разходи

Критерии за избор на проекти :

(не се описват)

Код на мярката : 431-1	
Наименование на мярката	Управление на местни инициативни групи, придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответната територия за местните инициативни групи, прилагащи стратегии за местно развитие

Приложима Наредба на МЗХ по мярката: НАРЕДБА № 23 от 18.12.2009 г

Описание на целите:

- ✓ Да насърчи развитието на МИГ-Елхово като силна и ефикасно действаща структура;
- ✓ Да осигури ресурси – човешки, технически и финансови, необходими за цялостното обезпечаване на дейностите на МИГ-Елхово и за прилагане на стратегията за местно развитие;
- ✓ Да повиши информираността и уменията на местните жители относно подхода ЛИДЕР и да насърчи тяхното активно участие в процеса на прилагане на стратегията за местно развитие.

Насърчаването на развитието и укрепването на МИГ-Елхово има важно значение за участието на местните общности в процесите на местното развитие. Същевременно важно за тези общности е да получават информация за възможностите на подхода ЛИДЕР и активно да участват в процеса на прилагане на Стратегията за местно развитие. Прилагайки подхода ЛИДЕР, и в частност интегрирана Стратегия за местно развитие МИГ – Елхово следва да се превърне в една от значимите местни институции, сътрудничаща си с богата гама от участници в различни сектори на социално-икономическото развитие.

Обхват на мярката :

Територията на МИГ-Елхово

Допустими кандидати:

Местна инициативна група – Елхово

Допустими дейности:

Финансова помощ се предоставя за :

- Дейности, свързани с управлението на МИГ –Елхово и насърчаването ѝ като силна и ефикасно действаща структура;
- Дейности свързани с придобиване на умения и постигане на обществена активност на територията на МИГ-Елхово :
 - Извършване на териториални, икономически и социални анализи и други анализи и проучвания;
 - Осигуряване на информация за територията и за стратегията за местно развитие, чрез наблюдение, изследвания и др. методи;
 - Провеждане на обучения на екипа, ангажиран в прилагането на СМР;
 - Популяризиране, информирание и осигуряване на публичност;
 - Провеждане на обучения на местни лидери

Допустими разходи:

- Допустими разходи за управление дейността на МИГ -Елхово (оперативни разходи) са:
 1. Разходи за заплати и други възнаграждения за персонала (изпълнителен директор, експерт/и по прилагане на дейностите по Стратегията за местно развитие, счетоводител, асистент и др.), както и социални и здравни осигуровки за персонала;
 2. Разходи за експерти и други платени услуги, свързани с прилагането на стратегията, възнаграждения на експерти (възнаграждения на консултанти, външни експерти, одитори и др.);
 3. Разходи за командировки на персонала съгласно действащите Наредба за командировките в страната, и Наредбата за заслужените командировки и специализациите в чужбина
 4. Разходи за наем на един офис;
 5. Разходи за наем и/или закупуване на офис техника, в т. ч. правен и счетоводен софтуер и офис оборудване и обзавеждане;
 6. Закупуване на офис консумативи и канцеларски материали;
 7. Разходи за наем и/или закупуване на лек автомобил с под 150 к. с. и с над 5+1 места;
 8. Разходи за закупуване горива за лек автомобил;
 9. Разходи за организиране срещи на МИГ -Елхово;
 10. Разходи за комуникация (телефон, интернет, пощенски услуги, куриерски услуги), транспорт, топло- и електроенергия и други разходи, необходими за оперативното функциониране на офиса;
 11. Разходи за участие на МИГ -Елхово в дейности на Националната и Европейската селска мрежа за развитие на селските райони.

▪ Допустими разходи за дейности за придобиване на умения и постигане на обществена активност за развитието на територията на МИГ -Елхово са :

1. Разходи за проучвания на съответната територия (териториални, икономически и социални анализи и други анализи и проучвания);
2. Разходи за осигуряване на информация за територията и за стратегията за местно развитие (изследвания, наблюдения и др.);
3. Разходи за обучение на екипа, ангажиран в прилагането на Стратегията за местно развитие;
4. Разходи за популяризиране, информиране и публичност:
 - а) разходи за създаване и поддръжка на интернет страница;
 - б) създаване и поддръжка на актуални новини;
 - в) публикации, печат, в т.ч. издаване на списание, публикации на резултати от дейността, на реклами за дейността, на покани за организирани събития;
 - г) отпечатване на брошури, рекламни материали, формуляри за кандидатстване, материали за обучение и други свързани с популяризиране дейността на МИГ;
 - д) реализиране на радио- и телевизионни предавания и реклами;
 - е) преводи;
 - ж) изработка и монтаж на табели и билбордове за популяризиране на проекта;
 - з) други разходи за популяризиране, информиране и публичност;
5. Разходи за организиране на обучение на местни лидери.

Финансови параметри на проектите:

Общата сума по мярката, предвидена в бюджета на СМР като част от общия публичен принос възлиза на 660 000 лева.

Размер на финансовата помощ:

100 % от общите допустими разходи

Критерии за избор на проекти:

(не се описват)

► Крайният срок за изпълнение и отчитане на дейности за управление на МИГ, придобиване на умения и постигане на обществена активност за съответната територия на МИГ е не по-късно от 30 септември 2015 г.

5.2. Процедури за изпълнение на стратегията

По мярка 4.1 „Прилагане на стратегиите за местно развитие”, в качеството си на юридическо лице, „МИГ-Елхово” може само да администрира проекти. Оперативно това се извършва от Звеното за администриране на проекти по СМР, чрез прилагането на ясно разписани процедури, свързани с избора на дейности от МИГ-Елхово при прилагането на СМР.

Стъпките при прилагане на СМР от МИГ-Елхово, произтичащи от мярка 4.1 „Прилагане на стратегиите за местно развитие» включват :

Стъпки при прилагане на СМР от МИГ – Елхово	Изпълнение	Решение
1. Покана за кандидатстване с проекти на територията на МИГ- Елхово	МИГ- Елхово	МИГ- Елхово
2. Информирание, консултиране и подпомагане на потенциалните кандидати за подготовката на проекти	МИГ- Елхово	МИГ- Елхово
3. Регистриране (приемане) на предложения за проекти	МИГ- Елхово	МИГ- Елхово
4. Оценка за административно съответствие и допустимост на кандидати, дейности и разходи	МИГ- Елхово	МИГ- Елхово
5. Техническа оценка и класиране на проектопредложенията	МИГ- Елхово	МИГ- Елхово
6. Заседание на Комисия за избор на проекти към МИГ-Елхово и предварителен избор на проекти	МИГ- Елхово	МИГ- Елхово
7. Представяне на предварително избраните проектопредложения на Областното звено на РА за проверка за съответствие	МИГ- Елхово	МИГ- Елхово
8. Проверка за съответствие на разходите по допустимост и процедурата за оценка на проекти и одобрение на проектите	ОРА	ОРА
9. Уведомяване на одобрените и неодобрените кандидати	МИГ- Елхово	МИГ- Елхово
10. Подписване на договори и на промени в договорите	МИГ- Елхово	МИГ- Елхово /ОРА
11. Наблюдение на прилагането на проектите	МИГ- Елхово	МИГ- Елхово
12. Подпомагане Подпомагане подготовката на заявки за плащания до РА и доклади от бенефициенти до МИГ –Елхово	Бенефициенти ----- МИГ-Елхово	РА
13. Проверка на място	МИГ-Елхово, РА	РА
14. Одобрение/ отхвърляне на плащанията	РА	РА
15. Последваща проверка	МИГ-Елхово, РА	РА
16. Годишен доклад за прилагане на стратегията	МИГ-Елхово	УО
17. Наблюдение на прилагането на стратегията на „МИГ – Елхово”	УО	УО

МИГ-Елхово ще прилага следните процедури, свързани с посочените по-горе стъпки по изпълнението на Стратегията за местно развитие:

1. Процедура А	
Наименование на процедурата	Информирание, консултиране и подпомагане на подготовката на проекти на потенциалните кандидати;
2. Процедура Б	
Наименование на процедурата	Подготвяне и публикуване на покана за кандидатстване с проекти на територията на МИГ;
3. Процедура В	
Наименование на процедурата	Приемане и регистриране на заявления за кандидатстване;
4. Процедура Г	
Наименование на процедурата	Създаване и поддържане на база данни за постъпилите проекти по Стратегията за местно развитие, тяхното състояние и движение;
5. Процедура Д	
Наименование на процедурата	Извършване на проверка за административно съответствие и допустимост на проектите;
6. Процедура Е	
Наименование на процедурата	Извършване на проверка за основателността на предложените разходи, липса на двойно финансиране и изкуствено създадени условия;
7. Процедура Ж	
Наименование на процедурата	Осъществяване на техническа експертна оценка и класиране на проектите;
8. Процедура З	
Наименование на процедурата	Извършване на подготовка и провеждане на заседания на Комисията за избор на проекти към съответната МИГ;
9. Процедура И	
Наименование на процедурата	Изпращане на информация за всички проекти, одобрени от Комисията за избор на проекти към МИГ, в Областната РА по седалище на МИГ-Елхово за извършване на проверка за съответствие с процедурите, описани в Стратегията за местно развитие, критериите за допустимост на кандидата и критериите за допустимост на проекта и планираните разходи;
10. Процедура Й	
Наименование на процедурата	Писмено информирание на кандидатите за одобрение или отхвърляне на проекта;
11. Процедура К	
Наименование на процедурата	Сключване на договори с одобрените кандидати за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;
12. Процедура Л	
Наименование на процедурата	Осъществяване на наблюдение на изпълнението на проектите;
13. Процедура М	

Наименование на процедурата	Осъществяване на посещения на място;
14. Процедура Н	
Наименование на процедурата	Подпомагане на одобрените кандидати при подготовката на заявки за плащане до Разплащателната агенция и изготвяне на доклади за отчитане на изпълнението;
15. Процедура О	
Наименование на процедурата	Изготвяне на годишен доклад за отчитане изпълнението на Стратегията за местно развитие, както и други доклади и справки за изпълнение на стратегията за местно развитие, изисквани от Управляващия орган на ПРСР;
16. Процедура П	
Наименование на процедурата	Представяне до Управляващия орган на ПРСР до 15 февруари на следващата календарна година, годишен доклад за отчитане изпълнението на Стратегията за местно развитие;
17. Процедура Р	
Наименование на процедурата	Своевременно информиране на Управляващия орган на ПРСР за проблеми, възникнали при изпълнението на СМР;
18. Процедура С	
Наименование на процедурата	Процедура за изпращане до Разплащателната агенция и Министерство на земеделие и храните на списък на одобрените и отхвърлените проекти след приключване на работата на Комисията за избор на проекти;
19. Процедура Т	
Наименование на процедурата	Процедура за изпращане до Разплащателна агенция на заверени копия от сключените договори;
20. Процедура У	
Наименование на процедурата	Процедура за докладване на нередности;
21. Процедура Ф	
Наименование на процедурата	Процедурни правила за назначаване на персонала на МИГ-Елхово

Всички процедури са подробно описани в [Приложение № 3](#) - Процедурен наръчник за изпълнение на Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово.

5.3. Осигуряване на балансирано прилагане на стратегията

Заложените цели в Стратегията за местно развитие са изведени на база на съществуващата ситуация и очакванията на местните общности по отношение на развитието на територията на МИГ-Елхово. Чрез СМР се търси едновременно и развитие, и растеж – развитие, изразено в качествени промени в структурата на икономиката, живота на местното население, инфраструктурата, имиджа на територията, и растеж – количествени изменения по отношение на заетост, доходи, продукти, добавена стойност и т.н. Паралелно с търсеня баланс между качествените и количествени промени, прилагайки настоящата Стратегия, местните общности от района на действие на МИГ-

Елхово са изправени пред предизвикателството да балансират икономическото развитие с екологичните и социалните потребности и да обмислят и успешно реализират дългосрочния потенциал на територията.

В този смисъл с изведените приоритети, цели и мерки на СМР се търси съчетаването на структурните политики, целящи възможно най-успешния преход на територията и нейните субекти към новите дадености и възможности на общата селскостопанска политика на Европейския съюз с ускоряващите политики в подкрепа на социално-икономическата структура и максималното оползотворяване на общите ресурси на района на интервенция на Стратегията за местно развитие. Основата на желаното устойчиво развитие на територията е опазването на околната среда и в този смисъл за постигане на екологичните цели на Стратегията за местно развитие е търсен интегритет на действията по мерките на СМР на МИГ-Елхово

Инвестициите в модернизацията на материалните активи и добавянето на стойност към продуктите на територията са от ключово значение за намаляването на разходите, увеличаване на конкурентноспособността и за подобряване опазването на околната среда.

За постигането на специфични цели на стратегията за местно развитие, свързани със прилагането на мерки, насочени към конкурентноспособността (4.1.1) е необходимо гарантирането на финансов ресурс от общия публичен принос на СМР не по-малко от 25 %, като за модернизирането на земеделските стопанства (действия по Мярка 121) минимално гарантирания процент е не по-малко от 16 %, а за добавяне на стойност на продуктите на територията (действия по Мярка 123) е не по-малко от 9 %.

Отчитайки инвестиционните намерения и търсения ефект, предвиденият ресурс за мерки, свързани с опазване на околната среда/стопанисване на земята (4.1.3) слезва за бъде не по-малко от 2 %, насочен към Мярка 226. За постигането на специфичната цел, свързана с природоопазващи действия допринасят обаче не само предвидените действия по Мярка 226, но и изискванията спрямо дейностите при прилагането и на други мерки по СМР.

Подобряването на качеството и достъпа до основни услуги за населението, както и инфраструктурата на територията на МИГ-Елхово, са от особена важност за задържане на населението и създаване на условия за развитие на бизнеса. За тази цел Стратегията за местно развитие предоставя значителна инвестиционна подкрепа за мерки, насочени към повишаването качеството на живота и разнообразяване на икономическите дейности (4.1.3). В тази връзка в СМР е планирано прилагането на 5 мерки - 311, 321, 313, 321 и 322. Дейностите по тях като цяло те ще допринесат за постигане на специфичните цели на СМР, свързани със диферсификацията на икономическите дейности и повишаване на качеството на живот в населените места на територията.

Дейностите по тези мерки са обвързани и с екологичните цели на СМР, като е предвидено да допринасят за защитата и опазването на околната среда и рационално управление на местните природни ресурси като основа за развитие на местната икономика.

Отчитайки тежестта от очакванията на местните общности, които следва да бъдат постигнати чрез мерките за повишаване на качеството на живот и разнообразяване на икономическите дейности, гарантирания минимален процент от общия публичен принос на СМР е не-малко от 50 %, като според инвестиционните намерения и търсения ефект, той е свързан с следното минималното разпределение по-мерки : за Мярка 311 – не по-малко от 7 %, за Мярка 312 - не по-малко от 10 %, За мярка 313 - не по-малко от 4 %, за мярка 321 - не по-малко от 12 % и за мярка 322 - не по-малко от 15 %,

Укрепването на местната общност и изграждане на капацитет за устойчиво развитие на територията на МИГ-Елхово има важно значение за цялостния процес на прилагане на СМР. В тази връзка за дейности по постигането на специфичната цел, свързана с повишаване на обществената активност и подобряване капацитета на местните общности за планиране и управление на развитието на територията чрез прилагането на подхода

„отдолу–нагоре”, развитието на вътрешнотериториалното и транснационално сътрудничество и въвеждането на добри практики е предвиден финансов ресурс, по който бенефициент е Местната инициативна група. За подготвителни дейности по Мярка 421, с оглед на търсения ефект от бъдещи проекти за сътрудничество (териториално и транснационално) минималния процент от публичния принос следва да бъде не-по-малко от 1 %. За постигане на максимален ефект при управлението на МИГ, придобиването на умения и постигането на обществена активност на територията на МИГ (Действия по Мярка 431-1) минималният процент, съобразен със изискванията на Наредба 23 от 18.12.2009 следва да е не по-малък от 18 %. и не повече от 20%.

Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово осигурява чрез планираните дейности и предвидените процедури за изпълнение равнопоставен достъп на публични и частни проекти, като индикативното процентно съотношение на получателите на финансова помощ по проекти от стопанския, неправителствения сектор и публичния сектор е представено в таблицата по-долу:

Сектор	%
Публичен сектор	35%
Стопански сектор	40%
Нестопански сектор	25%
Общо	100%

РАЗДЕЛ 6

ПОДРОБЕН ФИНАНСОВ ПЛАН

6.1. Индикативно разпределение на средствата по оси, по мерки и по години

Общият размер на публичния принос по Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово възлиза на 3 455 000 лева. Разпределението на средствата по оси, мерки и години е посочено в индикативната финансова таблица, представена по-долу.

6.2. Финансова обосновка на бюджета и разпределението на средствата по оси, по мерки и по години

Общият размер на публичния принос по ПРСР (2007-2013), предвиден във финансовата рамка на Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово (2012-2015) възлиза на 3 455 000 лева. Той се приближава максимално близко до възможния праг на безвъзмездна помощ допустим по мярка 41 и е съобразен с наличието на достатъчно критична маса на територията по отношение на териториални, икономически, социо-културни, човешки, финансови и организационно-технически дадености на района на интервенция. Очакванията на заинтересованите страни и потенциалните кандидати, изразени в хода на разработване и консултиране на СМР са за реално измерими в съответствие с техните потребности и инвестиционни намерения финансови ресурси на стратегията за местно развитие. В този смисъл е и съобразяването с минималните проценти, осигуряващи балансирано прилагане на СМР, изведени в т.5.3.

За мерките, насочени към конкурентноспособността (4.1.1) е разпределен 26,34% от общия публичен принос (910 000 лева), като по-голямата част от са предвидени за дейности по мярка 121 „Модернизирани земеделски стопанства“ (570 000 лева). Очакванията за голямо количество подадени проекти и максимално бързо договаряне и изчерпване на бюджета по тази мярка са свързани с обстоятелството, че на територията на МИГ-Елхово са регистрирани относително голям брой земеделски производители. Достатъчно голяма част от тях са с ясно изразени намерения за инвестиции в своите стопанства, свързани с модернизацията на материалните активи, тъй като разполагат с остарял сграден фонд и техническо оборудване, а също и с ограничени възможности за осигуряване на инвестиции за тяхното обновяване. Това води до ниска ефективност на земеделското производство и намаляване на перспективите за растеж в един традиционен отрасъл, който има голямо значение за територията на МИГ – Елхово с оглед на обективните географски характеристики, земеползване и икономическа структура, човешки ресурси и нагласи на местното население. Тази мярка се разглежда като основен механизъм за постигане целите на стратегията, предвид както на типа инвестиции, които се подпомагат, така и поради факта, че в процеса на подготовката на СМР се очерта доста висок интерес към дейностите по нея. Това определя най-високото процентно съотношение на предвидените средства от общия бюджет на СМР спрямо останалите мерки, по които могат да кандидатстват допустимите получатели на финансова помощ.

Интензивното развитие на територията е пряко свързано и с повишаването на добавената стойност на произвежданите местни продукти. Към настоящия момент установената на територията тенденция е да се отдава предпочитание на производството на продукти, които представляват по-скоро суровина за други производства, т.е. са с ниска добавена стойност. Наложителната промяна в тази тенденция и насочването на производителите към продукти с по-висока добавена стойност и затварянето на цикъла „суровини–краен продукт“, налага включването в СМР на мярка 123 „Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти“ и заделянето на финансов ресурс по нея в размер на 9.84 % от общия бюджет на СМР (340 000 лева).

От общия финансов ресурс на СМР 2.89 % е предвиден за мерки насочени към околната среда/стопанисване на земята (4.1.2.). Макар и сравнително не голям, наличието на този ресурс ще реши важни за територията, екологични проблеми свързани с опазването на горските ресурси и предотвратяването на пожари, нанасящи поражения на горския фонд, а поради близостта и наличието на контактни зони и поражения върху обработваеми площи на земеделските стопанства. В тази връзка са предвидени 100 000 лева по мярка 226 „Възстановяване на горския потенциал и въвеждане на превантивни дейности.“

От особена важност, поради голямата площ на територията на МИГ-Елхово и разпръснатите на нея малки населени места със сериозни урбанистични проблеми, както и поради съществуващите проблеми в социално-икономическото развитие на територията,

породени от изключителната зависимост на поминъка и доходите от развитието на селското стопанство, е предвиждането на адекватен на тези проблеми финансов ресурс от общия бюджет на СМР за мерките, насочени към повишаване качеството на живота и разнообразяване на икономическите дейности (4.1.3) За мерките от тази група са предвидени 1 750 000 лева от публичния принос на СМР, което е близо половината от общия финансов ресурс (50.65 %). Това е пряко, свързано с повишаване на активността на територията и междусекторното партньорство в териториалното развитие. По този начин се осигурява пълноценното прилагане на духа и принципите на подхода ЛИДЕР.

Сред мерките по 4.1.3., насочени към диверсификация на икономическите дейности с най-голяма финансова тежест е мярка 312 „Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия”. Предвиденият за нея финансов ресурс е 370 000 лева – 10,71 % от общия публичен принос на СМР. Подкрепата към диверсификация на икономиката на територията на МИГ-Елхово е изразена и чрез подпомагането на развитието на неземеделските дейности по мярка 311. Предвидените по нея средства са 7.24 % от общия бюджет – 250 000 лева. По този начин, като цяло, предвидената чрез бюджета на СМР подкрепа за развитието на икономическата среда и бизнеса (земеделски и неземеделски), заедно с ресурса по мярки 121 и 123 възлиза на 1 530 000 лева или 44,3 % от общия финансов ресурс. Това позволява да определим стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово като бизнес ориентирана стратегия. Безспорно, тази ориентация е насочена към осигуряването на конкурентноспособна икономическа среда, възможности за заетост и доходи на населението, което в съчетание с използването на предвидения финансов ресурс по мерките 313, 321 и 3222 (съответно 4,34%, 12,45% и 15.92% от общия публичен принос) ще допринесе за повишаване качеството на живот на територията на МИГ-Елхово.

Сътрудничеството между Местните инициативни групи на национално и европейско ниво дава нови и иновативни възможности за постигане целите на подхода Лидер, разширява възможностите за обмен на опит и ноу-хау и насърчава изграждането на мрежи, както между МИГ, така и между членовете на МИГ. Предвиждайки средства мярка 421 „Между-териториално и трансгранично сътрудничество” в размер на 35 000 лева (1,01% от общия бюджет на СМР), МИГ – Елхово ще има възможност да реализира подготвителни дейности, които ще улесняващи установяването на контакт между потенциални партньори и ще подпомагат изработването на общи проекти. Тази подготвителна техническа помощ ще има важно значение за кандидатстването на МИГ –Елхово пред УО с проект по прилагане на общи действия.

Насърчаването на развитието и укрепването на МИГ-Елхово има важно значение за участието на местните общности в процесите на местното развитие. Същевременно важно за тези общности е да получават информация за възможностите на подхода ЛИДЕР и активно да участват в процеса на прилагане на Стратегията за местно развитие. За постигането на тези задачи, ще спомогне предвидения финансов ресурс по мярка 431-1 „Управление на МИГ, придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответната територия”. Неговият размер (660 000 лева) е съобразен с изискванията на ПРСР да не надвишава 20 % от общия публичен финансов принос по СМР. Процентно предвидената сума представлява 19,10 % от общия бюджет на СМР. Индикативното планиране на средствата по-години е съобразено със изискванията на чл. 37 ал.2 и 3 от Наредба 23 от 18.12.2009 година, а именно максималният размер по първото искане на финансова помощ да не надвишава 40% от одобрените и извършени дейности и разходи, като остатъка от определената финансова помощ се разпределя поравно за всяка от годините, оставащи за прилагане на стратегията. За първата година-2012 са предвидени 220 000 лева, което представлява 33,33 % от общата сума по мярката. Спазено е и изискването средствата за административни разходи да не надвишават 60 % от общия ресурс по мярката. По отношение на общата сума по мярката, средствата за административни разходи са 59,1 % (390 000 лева), а тези за придобиване на умения и постигане на обществена активност на територията са 40,9% (270 000 лева).

Годишното разпределение на средствата по отделните мерки СМР е съобразено с краткия срок за изпълнение на СМР и очакваната инвестиционна активност на потенциалните кандидати от една страна, и от друга страна, с капацитивните възможности на МИГ за ефективно администриране на проектите по Стратегията за местно развитие.

Дългоочаквания момент за реално същностно прилагане на подхода Лидер, чрез изпълнението на дейности по СМР и акумулираните в тази връзка очаквания на местните общности, са отразени в съсредоточаването на по-голямата част от финансовия ресурс на стратегията в първата година от нейното прилагане, прилагането на (2012). Безспорно, това е предизвикателство пред екипа на МИГ и ще изисква максимални усилия и готовност за реакции в критични ситуации.

РАЗДЕЛ 7 МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

7.1. Рамка за мониторинг и оценка, в.т.ч. въпроси, на които да отговаря оценката, индикатори за мониторинг и оценка , основни показатели, нива които се преследват

За отчитане на напредъка в прилагането на Стратегията за местно развитие МИГ – Елхово, чрез своите органи за управление, ще осъществява процес на наблюдение и оценка, чиято основна задача е контрол на качеството на изпълнението на СМР като се осигурява информация за финансовите параметри и резултатите от прилагането на СМР с оглед отчитането на нейното изпълнение от една страна и взимането на решения по отношение дейността на МИГ и потенциалната необходимост от актуализация, от друга. Наблюдението е свързано със систематичното и постоянно събиране, анализ и използване на информация за целите на управлението на СМР и вземането на решения относно конкретни процеси или интервенции.

Въз основа на получената в процеса на наблюдение информация, МИГ изготвя годишна оценка, която е част от годишния доклад на МИГ. Оценката следва да даде отговор на следните въпроси:

1	До каква степен е усвоен заложеният бюджет по мерки
2	Доколко балансирано върви прилагането на мерките
3	До каква степен са обхванати територията на МИГ и различните приоритетни групи бенефициенти
4	До каква степен изпълнението на подпомогнатите проекти допринася за постигането на целите на СМР
5	Какви проблеми са налице в процеса на прилагане на договорените проекти
6	Какви проблеми са налице в процеса на администриране на стратегията
7	Какви мерки следва да бъдат предприети

За да се даде отговор на посочените въпроси, процесът на наблюдение ще осигурява актуална информация за показатели, които се основават на количествените цели по мерките и бюджета на стратегията. За да могат да се вземат решения, наблюдението ще включва не само излагането на отклоненията, но и анализа на причините за същите.

Таблицата по-долу показва основните показатели, целевите им стойности за целия период на прилагане на Стратегията за местно развитие и източниците за набавяне на информация за стойностите на всеки показател.

ИНДИКАТОРИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЦЯЛОСТНОТО ПРИЛАГАНЕ НА СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по СМР:	Брой	45	База данни на МИГ
	Брой подадени заявления за подпомагане	Брой	95	База данни на МИГ
	Стойност на подадените заявления (публични и частни разходи)	Лева	6 800 000	База данни на МИГ
	Брой на одобрените заявления	Брой	50	Протоколи от заседания на комисията за избор; База данни на МИГ
	Стойност на одобрените заявления (публични и частни разходи)	Лева	3 970 000	Протоколи от заседания на комисията за избор, База данни на МИГ
	Брой на сключените договори	Брой	45	База данни на МИГ
	Стойност на сключените договори	Лева	2 795 000	База данни на МИГ
	Брой на подадените искания за плащане	Брой	55	База данни на МИГ
	Стойност на подадените искания за плащане	Лева	2 795 000	База данни на МИГ
	Брой на одобрените искания за плащане	% от подадени искания	95	База данни на МИГ
	Стойност на одобрените искания за плащане	Лева	2 700 000	База данни на МИГ
	Брой на успешно приключилите проекти	% от сключени договори	95	База данни на МИГ
	Стойност на успешно приключилите проекти	Лева	2 700 000	База данни на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по СМР	Брой	45	База данни на МИГ
	Дял на постъпилите заявления за подпомагане, подадени от млади хора (до 40 г.)	% от подадените заявления	20	База данни на МИГ
	Дял на постъпилите заявления за подпомагане, подадени от жени	% от подадените заявления	25	База данни на МИГ

		я		
	Брой проектни предложения, консултирани от МИГ (консултации, организирани или осъществени от МИГ)	Брой	140	Отчети на МИГ
	Брой информационни дейности за оживяване на територията, проведени от МИГ	Брой	30	Отчети на МИГ
Резултат	Създадени работни места - общо	Брой	35	База данни на МИГ, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Създадени работни места за младежи до 35 год.	Брой	8	База данни на МИГ, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Създадени работни места за жени	Брой	10	База данни на МИГ, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Участници (екип, местни лидери), завършили успешно обучение	Брой	20	Документи на проектите ; Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки
	Жени (екип, местни лидери), завършили успешно обучение	Брой	20	Документи на проектите ; Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки
	Брой новосъздадени неземеделски микропредприятия	Брой	6	База данни на МИГ, отчети на бенефициентите, протоколи от извършени проверки
	Дял от населението на територията, обхванато от проекти, свързани с подобряване на достъпа до услуги	%	7	Документи на проектите ; Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки
	Дял от населението на територията, което се ползва от подобрената среда	%	15	Документи на проектите ;Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 121 ОТ СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката/ брой на подпомогнатите стопанства	Брой	9	База данни на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	9	База данни на МИГ
	Брой подкрепени стопанства от животновъдния сектор	Брой	3	База данни на МИГ
	Общ обем на инвестициите (публични и частни разходи)	Лева	1 020 000	Документи на проектите ;Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки
Резултат	Брой стопанства, въвели нов продукт или техника/технология	Брой	1	Документи на проектите ;Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 123 ОТ СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката/ брой на подпомогнатите предприятия	Брой	2	База данни на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	2	База данни на МИГ
	Общ обем на инвестициите (публични и частни разходи)	Лева	600 000	Документи на проектите ;Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки
Резултат	Брой предприятия, въвели нов продукт или техника/технология	Брой	1	Документи на проектите ;Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 226 ОТ СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация

Изходен	Брой подпомогнати възстановителни дейности	Брой	1	База данни на МИГ
	Брой подпомогнати превантивни дейности	Брой	1	База данни на МИГ
	Подпомогнатата площ увредени гори	хектара	30	Документи на проектите ;Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки
	Брой оборудвани проотивопожарни депа	Брой	3	Документи на проектите ;Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки
	Общ обем на инвестициите	Лева	100 000	Документи на проектите ;Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки
Резултат	Площ с успешно управление на земята, допринасяща за биоразнообразието и горско стопанство с висока природна стойност	хектара	30	Документи на проектите ;Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 311 ОТ СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	8	База данни на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	8	База данни на МИГ
	Брой подпомогнати туристически дейности	Брой	3	Документи на проектите; Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки
	Общ обем на инвестициите (публични и частни разходи)	Лева	400 500	Документи на проектите ; Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки
Резултат	Общ брой на създадените работни места	Брой	10	Документи на проектите ; Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки

	Брой новосъздадени неземеделски микропредприятия	Брой	3	Документи на проектите ; Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки
--	--	------	---	--

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 312 ОТ СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	9	База данни на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	9	База данни на МИГ
	Брой подпомогнати туристически дейности	Брой	2	Документи на проектите; Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки
	Общ обем на инвестициите (публични и частни разходи)	Лева	630 000	Документи на проектите ; Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки
Резултат	Общ брой на създадените работни места	Брой	10	Документи на проектите ; Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки
	Брой новосъздадени микропредприятия	Брой	5	Документи на проектите ; Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 313 ОТ СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	2	База данни на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	2	База данни на МИГ
	Брой подпомогнати туристически дейности	Брой	2	Документи на проектите; Отчети на бенефициентите;

				Протоколи от извършени проверки
	Общ обем на инвестициите (публични и частни разходи)	Лева	110 000	Документи на проектите ; Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки
Резултат	Общ брой на създадените работни места	Брой	1	Документи на проектите ; Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки
	Общ брой на едnodневните посетители	Брой	50	Документи на проектите ; Отчети на бенефициентите; Информация на Съвета по туризъм към ОБА
	Общ брой на нощувките		40	Информация на Съвета по туризъм към ОБА

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 321 ОТ СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	10	База данни на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	10	База данни на МИГ
	Брой проекти, предоставящи мобилни услуги	Брой	2	Документи на проектите ; Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки
	Общ обем на инвестициите (публични и частни разходи)	Лева	520 000	Документи на проектите ; Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки
Резултат	Население в селските райони, което се ползва от подобрените услуги	Процент	10	Документи на проектите ; Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки
	Брой създадени работни места	Брой	10	Документи на проектите ; Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени

				проверки
	Брой проекти за развитие на услуги, свързани с използването на информационни и комуникационни технологии	Брой	1	Документи на проектите ; Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 322 ОТ СМР

Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	4	База данни на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	4	База данни на МИГ
	Общ обем на инвестициите (публични и частни разходи)	лева	590 000	База данни на МИГ, документи на проектите; отчет на бенефициентите
	Дял на селата, където се изпълняват дейностите	% от селата на територията	15	База данни на МИГ, документи на проектите, отчети на бенефициентите
Резултат	Население, което се ползва от подобрената среда	% от населението на територията	15	Документи на проектите; Отчети на бенефициентите; Протоколи от извършени проверки

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 421 ОТ СМР

Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой подпомогнати подготвителни дейности за междутериториално сътрудничество	Брой	1	Отчети на МИГ
	Брой подпомогнати подготвителни дейности за транснационално сътрудничество	Брой	1	Отчети на МИГ
Резултат	Създадени работни места	брой	1	Отчети на МИГ

ИНДИКАТОРИ ПО МЯРКА 431-1 ОТ СМР				
Вид индикатор	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Източник на информация
Изходен	Брой консултирани потенциални бенефициенти	Брой	90	Отчети на МИГ
	Брой на участниците в дейностите по информиране	Брой	350	Отчети на МИГ
	Брой подадени заявления за кандидатстване	Брой	110	База данни на МИГ
	Дял на одобрените заявления за кандидатстване	%	50	База данни на МИГ
Резултат	Участници (екип, местни лидери) , завършили успешно обучение	брой	30	База данни на МИГ

7.2. Оценка от външни експерти и външен счетоводен одит

В годината на приключване на Стратегията за местно развитие (2015 г.) МИГ-Елхово възлага на външни експерти изготвянето на оценка за прилагането на стратегията. За целта Изпълнителният директор изготвя предложение, което се утвърждава от УС на МИГ, след което Изпълнителният директор организира осигуряването на външни експерти/одитори, съгласно описаната процедура в т. 5.2 и изискванията на Наредба 23 на МЗХ от 18 декември 2009 г.

МИГ-Елхово може да възложи извършването на оценка от външни експерти и/или външен счетоводен одит и междинно в периода на прилагане на стратегията.

7.3. Процедури за годишните доклади за напредъка

В съответствие с изискванията на чл. 23, ал. 2, т. 15 и 16 от Наредба № 23 на МЗХ от 18.12.2009 г. МИГ разработва и представя до управляващия орган годишни доклади за отчитане изпълнението на СМР. Въз основа на резултатите от наблюдението се изготвя годишна оценка, която става основа на годишния доклад. Изпълнителния директор на МИГ отговаря за организирането на необходимите дейности по изготвянето на годишните доклади и за тяхното финализиране и окомплектоване. Годишните доклади се утвърждават от УС и се представят на УО на ПРСР до 15 февруари на следващата календарна година.

Подробно процедурите по изготвяне и представяне на Годишния доклад са разписани в Процедурния наръчник на МИГ-Елхово (Приложение № 3)

7.4. Процедура за обновяване на стратегията

Съгласно чл. 22 ал. 1 от Наредба № 23 на МЗХ от 18.12.2009 г., промяна в одобрената Стратегия за местно развитие се допуска:

1. По отношение на финансовите й параметри;
2. По отношение на процедурите за изпълнение на стратегията;
3. При промяна на условията за допустимост, определени в мерките от ПРСР или наредбите за тяхното прилагане;
4. При промяна в приложимите регламенти.

При договаряне на целия бюджет на Стратегията за местно развитие МИГ може да подаде заявление до управляващия орган на ПРСР за увеличаване на финансовата помощ до размера, посочен в чл. 4, ал. 3 на Наредба 23.

Предложението за обновяване на стратегията се изготвя на база на годишните доклади от Изпълнителния директор, който го представя за одобрение на Управителния съвет. В 15 дневен срок от получаване на предложението, УС провежда свое заседание за неговото разглеждане. При получаване на одобрение, Председателят на УС изпраща предложението до Управляващия орган, заедно с изискваните придружителни документи.

При договаряне на целия бюджет на Стратегията за местно развитие МИГ може да подаде заявление до управляващия орган на ПРСР за увеличаване на финансовата помощ до размера, посочен в чл. 4, ал. 3 на Наредба 23.

Към заявлението за промяна се представят задължително :

- доклад за подадените, одобрените и платените проекти, както и извършените дейности;
- финансова таблица с усвоените, договорените и планираните средства;
- обосновка за исканата промяна.

Изпълнителният директор предлага предложение за промяна във финансовите параметри на Стратегията за местно развитие при следните случаи:

- При договаряне на целия бюджет на СМР, за увеличаване на финансовата помощ по стратегията в размер до 25% от първоначално одобрения бюджет;
- При необходимост от прехвърляне на бюджети по мерки;
- Въвеждане на нулев бюджет по мярка поради настъпили обстоятелства, довели до липса на интерес;
- Други обстоятелства, които предполагат изменения във финансовите параметри (размерите на финансовата помощ по години, по оси и по мерки)

Искане за промяна може да бъде инициирано и от Управляващия орган по отношение на процедурите за изпълнение на стратегията, промяна на условията за допустимост, определени в мерките от ПРСР или наредбите за тяхното прилагане и при промяна в приложимите регламенти.

Преди одобрение на заявлението за промяна УО проверява обосноваването и допустимостта на исканата промяна и може да извърши посещение на място. При установяване на необосноваване или недопустимост на исканата промяна УО не одобрява заявлението за промяна.

РАЗДЕЛ 8

СЪОБРАЗЕНОСТ С ХОРИЗОНТАЛНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ЕС

Хоризонталните политики – опазване на околната среда, равните възможности, насърчаването на заетостта и конкурентноспособността са особено важни за цялостното развитие на територията на МИГ-Елхово, но поради техните сложни характеристики не могат да се прилагат като отделни мерки. Не е възможно и във финансовата таблица да се заделят целеви средства за изпълнението на тези политики. Следователно, хоризонталните политики трябва да се изпълняват в целия процес на подготовка и прилагане на Стратегията за местно развитие и чрез всеки един от избраните проекти по нея.

8.1. Равенство между половете и липса на дискриминация

Принципът за равенство между половете ще бъде последователно интегриран в прилагането на стратегията, като се насърчава участието на по-слабо представения пол. В критериите за избор на проекти, където е уместно, са заложили предимства за проекти, разработени и предложени от жени, с оглед насърчаване постигането на равнопоставеност. При разработването на рамката за наблюдение на Стратегията за местно развитие е заложен индикатор, с помощта на който ще бъде наблюдаван балансът между представителите на двата пола и резултатите от усилията за равно включване, като се взети под внимание аспектите на различните изисквания за равни възможности на различните групи.

Включването на всички групи от населението на територията на МИГ-Елхово се гарантира чрез направения анализ на ситуацията по отношение на наличието на уязвими групи и равните възможности, консултативните и промоционални дейности в процеса на разработване и, впоследствие, на прилагане на Стратегията за местно развитие. Представители на всички общности участваха в консултациите при изготвянето на стратегията. При нейното прилагане ще бъдат положени специални усилия, за да се осигури информация и насоки за подпомагането по начин, който да гарантира достъпа и да се насърчи участието на представители на всички групи от населението на територията. Във всеки проект, където това е приложимо ще се изисква подсилване на аспектите във връзка с равните възможности на групите в неравносечно положение, включително ромското население и хората с увреждания. Ще се насърчава и осигуряването чрез проектите на „нетипична заетост”, възможна при част от уязвимите групи (почасова работа, дистанционна заетост, надомна работа и др.).

Равнопоставеността между жените и мъжете и избягването на дискриминацията са взети предвид още в етапа на разработване на Стратегията за местно развитие и ще бъдат последователно отстоявани в процеса на нейното прилагане. Всички мерки от Стратегията за местно развитие ще бъдат отворени за всички бенефициенти на равна основа, без оглед на техния пол, раса, етническа и религиозна принадлежност, възраст, увреждания. Провеждането на информационни дейности, консултирането и подпомагането на потенциалните бенефициенти от територията ще бъде организирано с оглед осигуряване на равен достъп на всички бенефициенти и насърчаване включването на по-слабо представените и/или по-изолирани групи, като процесът и постигнатите резултати ще се наблюдават чрез индикаторите за мониторинг.

8.2. Устойчиво развитие (защита на околната среда)

Устойчивото развитие е дългосрочно развитие, което отговаря на нуждите на настоящето, без да ограничава и нарушава възможността на бъдещите поколения да посрещат своите собствени потребности. Устойчивото развитие обединява два основни стремежа: постигане на икономическо развитие, осигуряващо нарастващ жизнен стандарт и опазване и подобряване на околната среда. ЕС се стреми към устойчив икономически растеж, повече и по-добри работни места и по-голяма сплотеност, но по начин, който съхранява света около нас за бъдещите поколения.

При разработването на Стратегията за местно развитие на МИГ-Елхово е взето под внимание съществуващото ниво на екологично натоварване на природните елементи на територията (почви, вода, въздух) и чрез мерките се цели запазване и евентуално намаляване, а не увеличаване на степента на екологична натовареност на компонентите на природната среда.

Отчитайки това, Стратегията за местно развитие си поставя за цел подобряване качеството на живот на територията на МИГ-Елхово като стъпва на едно интегрирано разбиране за качество на живот, базирано на концепцията за устойчиво развитие и отразено в палитрата на приоритетите и специфичните цели на стратегията. Предвидените в СМР мерки са насочени към насърчаване на икономическото развитие на територията от

една страна, но и насърчаване опазването на околната среда, възстановяването на природното и културно наследство и утвърждаването на местната идентичност.

Благоприятните екологични условия са съществен фактор, влияещ на социално-икономическото развитие. В този смисъл защитата на околната среда е интегрирана в Стратегията за местно развитие чрез въвеждането на общи изисквания и планирането на директни интервенции:

- Проекти, предвиждащи инвестиционни предложения, за които се изисква ОВОС по реда на ЗООС ще се одобряват само след положително решение и при съобразяване с препоръките от извършената оценки;

- Проектите, попадащи в територии от екологичната мрежа НАТУРА 2000, преди одобрението им ще бъдат проверявани за съответствие с разпоредбите на ЗБР и съответните подзаконови нормативни актове, както и предвидените ограничения в решенията за определяне на местата и плановете за управлението.

Планираната подкрепа по мярка 226 от СМР ще осъществи и принос за опазване и съхраняване на горите и техния икономически и рекреационен потенциал.

По отношение на подкрепата на проекти по мерките свързани с развитието на икономическия потенциал на територията предпочитания ще бъде отдавано на проекти, вземащи под внимание способността на територията за екологични доставки и съдържащи нискоенергийни решения, използване на възобновяема енергия, намаляване на обема и степента на опасност на отпадъците, които се връщат в природата (приоритетна система за управление на отпадъците: предпазване, използване и неутрализиране).

8.3. Насърчаване на заетостта и конкурентоспособността

Всички приоритети, специфични цели и операции на Стратегията за местно развитие са съобразени с политиките/действията на Общността по отношение на насърчаване на заетостта и конкурентоспособността. Целите и приоритетите на Стратегията за местно развитие, респективно планираните интервенции, са директно насочени към насърчаване на заетостта и конкурентоспособността. Чрез мерки 311 и 312 СМР ще подкрепя дейности, които са свързани с диверсификацията на икономическите дейности на територията на МИГ-Елхово и пряко водят до създаването на нови работни места и/или повишаване на конкурентоспособността на микропредприятията на територията. Подобряването на достъпа до услуги по мярка 321 също създава предпоставки за разкриването на нови работни места.

8.4. Съответствие с програмите на структурните фондове

Интервенциите по структурните фондове на ЕС (Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Европейския социален фонд (ЕСФ) и Кохезионния фонд (КФ) в България се осъществяват по линия на седем оперативни програми (ОП).

Първата, четвъртата и петата цел на стратегията, съответстват и допълват основната цел на ОП "Регионално развитие" (ЕФРР) - подобряване качеството на живот и работната среда с по-добър достъп до основни услуги и нови възможности за повишаване на регионалната конкурентоспособност и устойчиво развитие. Планираната в СМР подкрепа по мерки 311,312,313 и 321 ще осъществи принос към изпълнението на специфичната цел на приоритетна ос 3 Развитие на туризма. Прилагането на Стратегията за местно развитие като цяло, вкл. и мярка 421. ще допринесе и за изпълнението на специфичната цел по приоритетна ос 4 Местно развитие и сътрудничество: да се даде възможност на по-малките общини да участват в процесите на развитие на страната и да се насърчат регионалните и местни иновации чрез междурегионален обмен. Проектите по СМР, насочени към развитие на интегриран селски и екотуризм, както и проектите, съдържащи иновационни за територията предложения, специално се насърчават като получават предимство при класирането, с което се увеличават възможностите за принос към общата цел на ОПРР и специфичните цели по приоритетни оси 3 и 4.

Първата и втората специфични цели и планираните интервенции по мерки 121, 123 и 312 съответстват на общата цел на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” - развитие на динамична и конкурентоспособна икономика и специфичните цели - насърчаване на иновациите и повишаване на ефективността на предприятията и подобряване на бизнес средата.

Третата стратегическа цел на СМР и планираните интервенции и дейности по мерките, свързани с първата и втората и петата специфична цел съответстват на главната стратегическа цел на ОП „Околна среда” - подобряване, запазване и възстановяване на естествената околна среда и развитие на екологичната инфраструктура.

Първата, третата цел и шестата специфична цел на СМР съответстват и допълват целите на ОП „Развитие на човешките ресурси” (ЕСФ) - да се подобри качеството на живот чрез подобряване на човешкия капитал, постигане на високи нива на заетост, повишаване на производителността, достъп до качествено образование и учене през целия живот и засилване на социалното включване.

Прилагането на мярка 431-1, свързана с шестата специфична целна СМР съответства на втората специфична цел на ОП „Административен капацитет” – подобряване на човешките ресурси и повишаване на квалификацията на служителите в държавната администрация, съдебната система и структурите на гражданското общество.

ПРИЛОЖЕНИЯ :

► **Приложение № 1** Описание на дейностите и изпълнените по тях задачи, свързани с активизиране на местната общност и изграждането на капацитет за разработване и прилагане на Стратегията за местно развитие;

► **Приложение № 2** Аналитичен доклад за резултатите от анкетно-информационното проучване и анализ на социално-икономическата ситуация на територията на потенциалната Местна инициативна група – Елхово;

► **Приложение № 3** Процедурен наръчник по прилагане на Стратегията за местно развитие на МИГ – Елхово.

◇ ◇ ◇

Настоящата Стратегия за местно развитие е приета на Заседание на Управителния съвет на МИГ-Елхово , състояло се на 17 октомври 2011 година

